

Bruxelles, den 26.11.2015
COM(2015) 700 final

**UDKAST TIL KOMMISSIONENS OG RÅDETS FÆLLES RAPPORT OM
BESKÆFTIGELSEN**

**Ledsagedokument til meddelelse fra Kommissionen
om den årlige vækstundersøgelse 2016**

DA

DA

UDKAST TIL KOMMISSIONENS OG RÅDETS FÆLLES RAPPORT OM BESKÆFTIGELSEN

Ledsagedokument til meddelelse fra Kommissionen om den årlige vækstundersøgelse 2016

Udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsen, der udarbejdes i henhold til artikel 148 i TEUF, udgør en del af den årlige vækstundersøgelse, der indleder det europæiske semester. Som et vigtigt input til EU's økonomiske forvaltning giver den fælles rapport om beskæftigelsen et årligt overblik over den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling i EU samt medlemsstaternes reformtiltag i overensstemmelse med retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker og prioriteterne i den årlige vækstundersøgelse.

I den sammenhæng peges der i udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsen 2016 på følgende:

Den beskæftigelsesmæssige og sociale situation bliver langsomt bedre, men der er fortsat forskelle mellem og inden for medlemsstaterne I overensstemmelse med den gradvise økonomiske genopretning stiger beskæftigelsesfrekvensen igen, og arbejdsløsheden falder i næsten alle medlemsstater. I 2014 var arbejdsløsheden for EU-28 fortsat på over 10 %, og højere i euroområdet, men den er faldet yderligere i løbet af 2015. Ungdomsarbejdsløsheden og langtidsledigheden er også faldet siden 2013, men befinder sig fortsat på et forholdsvis højt niveau. Der er fortsat store forskelle mellem medlemsstaterne på trods af den svage udligning af arbejdsmarkedsforhold, der blev konstateret i 2014. Husstandsindkomsterne i EU steg en smule i 2014 og i begyndelsen af 2015 på grund af større økonomisk aktivitet og en forbedret situation på arbejdsmarkedet. Der er i både 2013 og 2014 sket en generel stabilisering af antallet og andelen af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse. Men som resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer viser i forbindelse med risikoen for fattigdom og udviklingen i ulighed, udvikler det sociale område sig forskelligt i EU. På grundlag af god praksis kan der fastsættes et antal fælles benchmarks med henblik på at styrke opadgående konvergensprocesser, samtidig med at det anerkendes, at medlemsstaterne har forskellige udgangspunkter og praksisser.

Der skal fortsat gennemføres reformer, der understøtter velfungerende, dynamiske og inklusive arbejdsmarkeder. Flere medlemsstater har gennemført reformer med positive

virkninger, f.eks. en stigende beskæftigelsesfrekvens. Der er dog behov for en større indsats for at stimulere væksten og skabe et positivt miljø for skabelsen af kvalitetsjob. I betragtning af at den nylige vækst i beskæftigelsen hovedsagelig skyldes en stigning i antallet af tidsbegrænsede kontrakter, bør medlemsstaterne også fortsætte, og i nogle tilfælde optrappe, deres foranstaltninger med henblik på at tackle udfordringen fra segmenterede arbejdsmarkeder og sikre en ordentlig balance mellem fleksibilitet og tryghed.

Skattesystemerne skal i højere grad fremme jobskabelse. *Der er påbegyndt reformer af skattesystemerne med henblik på at fjerne hindringer for at tage et job og — samtidig — sænke beskatningen på arbejde for at støtte virksomhederne i at (gen)ansætte personale. Reformerne er ofte målrettet grupper som unge og langtidsledige. Dog er skatteken på arbejde steget i et betydeligt antal medlemsstater, navnlig for lavtlønnede og personer, der tjener gennemsnitslønnen. Når man tager i betragtning, at høje skattekeniveauer kan begrænse både efterspørgslen efter og udbuddet af arbejdskraft, er denne tendens bekymrende i lyset af den fortsat høje arbejdsløshed i mange medlemsstater.*

Lønfastsættelsen har generelt været tilbageholdende. *En række reformer har styrket lønfastsættelsesmekanismer, der fremmer, at lønudviklingen afstemmes med produktiviteten, og styrker husstandenes disponible indkomst. Der har været særligt fokus på mindsteløn. Generelt synes de nylige lønudviklinger i de fleste medlemsstater at være forholdsvis afbalancerede, og de har bidraget til genskabelse af balancen i euroområdet. Reallønnen bevæger sig i de fleste medlemsstater stort set i takt med produktiviteten, med få undtagelser. Selv om der er behov for yderligere justeringer, er dette en positiv udvikling for så vidt angår landenes ligevægt både indadtil og udadtil.*

De investeringer, der er foretaget i menneskelig kapital gennem uddannelse, har navnlig haft fokus på unge, *men nogle medlemsstater har også gjort en bred indsats for at reformere deres uddannelsessystemer eller udvide mulighederne for voksenuddannelse og erhvervsuddannelse. Dog faldt de offentlige udgifter til uddannelse i næsten halvdelen af medlemsstaterne, og for EU som helhed faldt de med 3,2 % i forhold til 2010. Modernisering, bedre afstemning af færdigheder med arbejdsmarkedets behov, fortsat investering i uddannelse, herunder digitale færdigheder, er væsentlige indsatsområder, hvis der skal sikres beskæftigelse, økonomisk vækst og konkurrencedygtighed i EU i fremtiden.*

Medlemsstaterne har øget deres indsats for at styrke ungdomsarbejdsløsheden og tackle høje niveauer af NEET'er (personer, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse). Ungdomsgarantien er blevet en drivkraft med hensyn til at lette overgangen fra skole til arbejdsliv og reducere ungdomsarbejdsløsheden, og de første resultater er nu blevet synlige, idet andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, bliver mindre. Dog bør der fortsat gennemføres og fokuseres på strukturelle reformer for at opnå holdbare resultater, også ved hjælp af nationale finansieringskilder. Ungdomsarbejdsløsheden i EU er begyndt at falde, men ikke i alle medlemsstater, og der er fortsat betydelige forskelle fra land til land.

Det skal fortsat være en prioritet at genintegrere langtidsledige på arbejdsmarkedet. Langtidsledighed tæller nu for 50 % af arbejdsløsheden, og dette er en stor udfordring, når der skal udformes beskæftigelsespolitikker og sociale politikker. Sandsynligheden for at overgå fra arbejdsløshed til inaktivitet bliver større, jo længere tid man har været arbejdsløs. Dette kan have store negative konsekvenser for den økonomiske vækst, også i betragtning af kravet om større produktivitet og de demografiske ændringer. Der bør i mange medlemsstater gennemføres aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og herigennem skabes bedre muligheder for overgang fra langtidsledighed til beskæftigelse. Der er behov for øjeblikkelig handling på både efterspørgsels- og udbudssiden, inden de langtidsledige mister modet og bliver inaktive.

Reformer af dialogen mellem arbejdsmarkedets parter er hovedsagelig knyttet til reformer af kollektive overenskomstforhandlinger og arbejdstagerrepræsentation. De kollektive overenskomstforhandlinger er i færd med at blive mere decentraliserede, fra det (tvær-) industrielle niveau til virksomhedsniveau. I de medlemsstater, hvor der indgås (tvær-) industrielle kollektive aftaler, er anvendelsesområdet for aftaler på virksomhedsniveau om fastsættelse af arbejdsforhold blevet udvidet. I forbindelse med decentraliserede kollektive overenskomstforhandlinger er det afgørende, at der er strukturer for arbejdstagerrepræsentation, ligesom det er afgørende, at forhandlingerne koordineres med både højere niveauer og horisontalt, hvis både produktiviteten og beskæftigelsen skal øges, og hvis arbejdstagerne skal have en rimelig løn. Der er behov for i højere grad at inddrage arbejdsmarkedets parter, når der skal udformes og gennemføres politikker.

Selv om kvinder bliver mere og mere velkvalificerede og endda udkonkurrerer mænd for så vidt angår uddannelsesniveau, er de fortsat underrepræsenteret på arbejdsmarkedet. Forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens er særlig stor for forældre og personer med omsorgsforpligtelser, hvilket antyder, at der er behov for yderligere handling på områder som f.eks. børnepasning. Den betydelige forskel mellem kønnene for så vidt angår pensioner i EU er på 40 % og afspejler kvinders lavere løn og kortere arbejdsliv. Den fører til et øget behov for, at der i udformningen af politikker er udpræget fokus på balance mellem arbejdsliv og privatliv, herunder pasningsmuligheder, muligheder for orlov og fleksibel arbejdstid samt skattesystemer og sociale sikringssystemer, der ikke afholder sekundære forsørgere fra at arbejde eller arbejde mere.

Medlemsstaterne moderniserer fortsat deres socialsikringssystemer med henblik på at lette deltagelse på arbejdsmarkedet og på at forhindre og beskytte mod risici livet igennem. Socialsikringssystemerne skal beskytte bedre mod social udstødelse og fattigdom og fungere som instrumenter til personlig udvikling, til at lette overgange på arbejdsmarkedet og i forskellige perioder af livet og til at skabe social sammenhæng. Pensionernes tilstrækkelighed afhænger fortsat af, i hvilket omfang kvinder og mænd har længere og mere fuldstændige arbejdsliv, og af, om der er politikker for aktiv aldring, der sikrer sundhed og uddannelse. Det er væsentligt at investere i befolkningen i den erhvervsaktive alder, herunder tilrådighedsstillelse af børnepasning, for at sikre et rummeligt arbejdsmarked og bæredygtige offentlige finanser. Sundhedssystemerne bidrager til personlig og kollektiv velfærd samt økonomisk fremgang. Robuste reformer sikrer et bæredygtigt økonomisk grundlag og opfordrer til tilrådighedsstillelse af og adgang til effektive primære sundhedsydelser.

I 2015 har medlemsstaterne måttet reagere på stigende flytningstrømme, og nogle medlemsstater har været særlig berørt. Medlemsstaterne har truffet beslutninger om integrationspakker, men også om afskrækningsforanstaltninger. Virkningen på kort sigt er måske forholdsvis lille, om end mere udtalt i nogle medlemsstater, i form af øgede offentlige udgifter, men det er integrationen på arbejdsmarkedet, der er vigtigst på mellemlang og lang sigt. Medlemsstaterne skal sikre, at asylansøgere har adgang til arbejdsmarkedet senest inden for ni måneder fra den dato, hvor de ansøger om international beskyttelse.

1. ARBEJDSMARKEDET OG SOCIALE TENDENSER OG UDFORDRINGER I DEN EUROPÆISKE UNION

Denne del giver et overblik over arbejdsmarkedet og sociale tendenser og udfordringer i Den Europæiske Union. Den begynder med de overordnede resultater fra resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer. Dernæst kommer en mere detaljeret, analytisk redegørelse for vigtige beskæftigelsesmæssige og sociale områder.

1.1 Overordnede resultater fra resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

I sin nuværende tredje udgave er resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer en integreret del af den fælles rapport om beskæftigelsen. Som det blev bekræftet af de seneste retningslinjer for beskæftigelsen¹, er resultattavlen et redskab, der i særlig høj grad kan bidrage til at opdage væsentlige beskæftigelsesmæssige og sociale problemer og forskelle i tide, og som kan hjælpe til at identificere de områder, hvor der er størst behov for politisk handling. Dette gøres ved omhyggeligt at overvåge og fortolke både niveauer og ændringer af hver indikator. Kommissionen trak på resultaterne fra resultattavlen, da den udarbejdede landerapporterne for 2015 og de landespecifikke henstillinger. Målet var at argumentere bedre for de udfordringer, der blev identificeret, og for den politiske rådgivning, der blev ydet.

Analysen af resultaterne fra resultattavlen giver en bedre forståelse af den beskæftigelsesmæssige og sociale udvikling. Som det blev fremhævet i de fem formænds rapport, "Gennemførelse af EU's Økonomiske og Monetære Union"², og skitseret i Kommissionens nylige meddelelse om skridt hen imod en fuldkommen Økonomisk og Monetær Union³, bidrager en sådan forståelse til, at der kan sættes større fokus på beskæftigelse og sociale resultater i det europæiske semester. Ændringer i læsningen af resultattavlen gør det lettere at identificere beskæftigelsesmæssige tendenser samt tendenser vedrørende sociale forskelle. Resultattavlen bør læses i sammenhæng med resultater fra andre instrumenter, f.eks. overvågningen af beskæftigelsesresultater (EPM), overvågningen af resultater for social beskyttelse (SPPM) og resultattavlen for proceduren for

¹ Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker for 2015, Bruxelles, den 21. september 2015, 11360/15.

² Tilgængelig online: http://ec.europa.eu/priorities/economic-monetary-union/docs/5-presidents-report_en.pdf

³ COM(2015) 600 final, af 21.10.2015.

makroøkonomiske ubalancer (MIP) med dens nyligt tilføjede nøgleindikatorer for beskæftigelse⁴.

Der udpeges potentielt bekymrende tendenser og niveauer på det beskæftigelsesmæssige og sociale område, der fører til forskelle i EU, og som kræver yderligere analyse og eventuelt mere vidtgående politisk handling, inden for tre kategorier (se detaljerede tabeller i bilaget):

- for hver enkelt medlemsstat: ændring i indikatoren i et givet år i forhold til tidligere perioder (historisk udvikling)
- for hver enkelt medlemsstat: forskel i forhold til gennemsnittet i EU og i euroområdet i samme år (hvilket giver et øjebliksbillede af de eksisterende beskæftigelsesmæssige og sociale forskelle)
- ændring i indikatoren mellem to på hinanden følgende år i hver enkelt medlemsstat i forhold til ændringen på EU-plan og i euroområdet (hvilket indikerer dynamikken som følge af den samfundsøkonomiske konvergens/afvigelse).

Et blik på den historiske udvikling og afstanden til EU-gennemsnittet ud fra resultattavlen⁵ viser, at medlemsstaterne er blevet ramt forskelligt af krisen, og at genopretningen har været ulige. I omkring halvdelen af EU-medlemsstaterne giver udviklingen i mindst to indikatorer anledning til en vis bekymring.

Seks medlemsstater (Grækenland, Kroatien, Cypern, Portugal, Spanien og Italien) står over for et antal væsentlige beskæftigelsesmæssige og sociale udfordringer. Situationen i to medlemsstater (Frankrig og Finland) peger på en problematisk udvikling for så vidt angår arbejdsløshed og ungdomsarbejdsløshed, og der er samtidig sket en nedgang i den disponible indkomst i Finland. Indikatorer med fokus på fænomener i forbindelse med social udstødelse giver udslag for så vidt angår fem lande (Rumænien, Bulgarien, Litauen, Letland og Estland). Endelig repræsenterer to medlemsstater (Malta og Luxembourg) en blandingssituation, hvor én indikator er problematisk, mens en anden er god, men forværres.

Går man i detaljer, står Grækenland over for en kritisk situation på tværs af alle indikatorer. Kroatien gennemgår en problematisk udvikling og har problematiske niveauer for så vidt angår arbejdsløshed, NEET'er og fattigdomsindikatorer. I Cypern er der bekymrende

⁴ Se 2016 Alert Mechanism Report (AMR).

⁵ Der henvises til den foregående del for et detaljeret overblik over hver enkelt indikator.

tendenser for så vidt angår den generelle arbejdsløshed og ungdomsarbejdsløsheden samt indikatoren for risiko for fattigdom. NEET-raten er dårlig, men i bedring. I Italien er der meget bekymrende tendenser for så vidt angår situationen for unge på arbejdsmarkedet, ligesom landet gennemgår en problematisk udvikling for så vidt angår den generelle arbejdsløshed og sociale indikatorer. I Portugal giver den generelle arbejdsløshed og ungdomsarbejdsløsheden fortsat anledning til bekymring, men situationen har i den seneste tid været i bedring. Disse positive ændringer er endnu ikke slået igennem på det sociale område, og indikatorerne for AROP og ulighed ligger stadig på et højt niveau. I Spanien er tendenserne for så vidt angår arbejdsløshed og NEET-rate blevet forbedret (fra problematiske niveauer), mens situationen for så vidt angår ungdomsarbejdsløshed, fattigdom og ulighed fortsat byder på store udfordringer.

Finland har registreret negative tendenser i alle tre beskæftigelsesindikatorer, i lyset af meget høje stigninger i den senere tid, og registrerer nu en nedgang i den disponible bruttohusstandsindkomst. I Frankrig ligger den generelle arbejdsløshed og ungdomsarbejdsløsheden over EU-gennemsnittet og er fortsat stigende.

Mens situationen på arbejdsmarkedet i adskillige lande er stabil eller i bedring, er situationen mere bekymrende for så vidt angår de sociale indikatorer. Rumænien er i en kritisk situation for så vidt angår NEET-rate, AROP og ulighed. Bulgarien har oplevet den næsthøjeste vækst i ulighed, fra et allerede højt niveau, mens situationen for så vidt angår NEET'er stadig betragtes som dårlig (men i bedring). Begge sociale indikatorer anses fortsat som problematiske i Letland, Litauen og Estland.

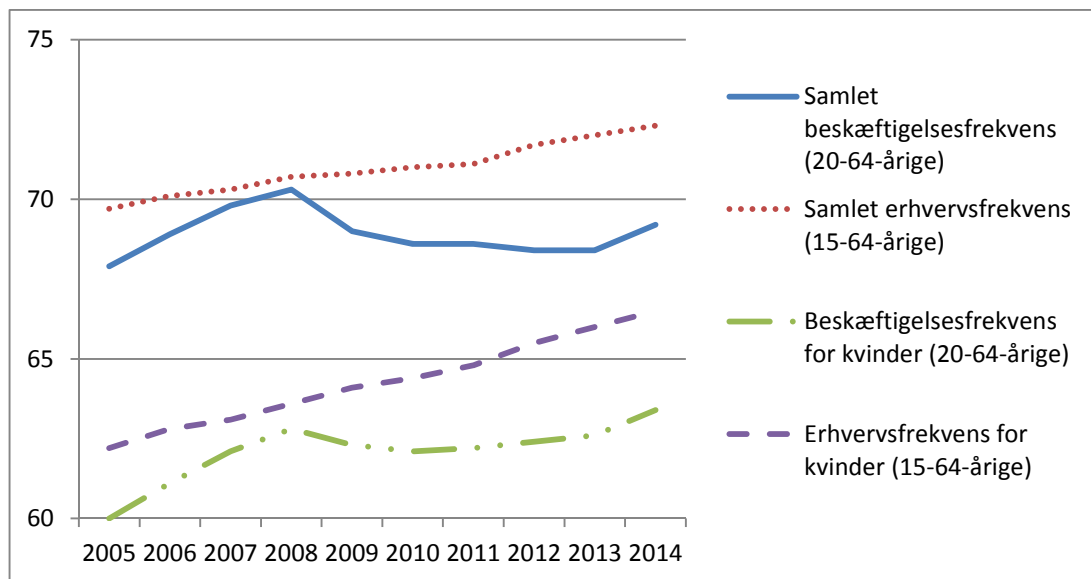
Udviklingen i to medlemsstater viser et blandet billede med et antal indikatorer, der forværres fra gode eller allerede problematiske niveauer. I Luxembourg er NEET-raten steget (fra et fortsat lavt niveau), og indikatoren for ulighed peger på problemer, som der bør holdes øje med. Malta har oplevet høje stigninger i AROP-frekvensen (fra et forholdsvis lavt niveau) og NEET-raten.

Endelig er Østrig i en generelt god eller virkelig god situation på tværs af alle indikatorer, selv om der kan konstateres en svag forværring for så vidt angår den samlede arbejdsløshed og NEET-raten.

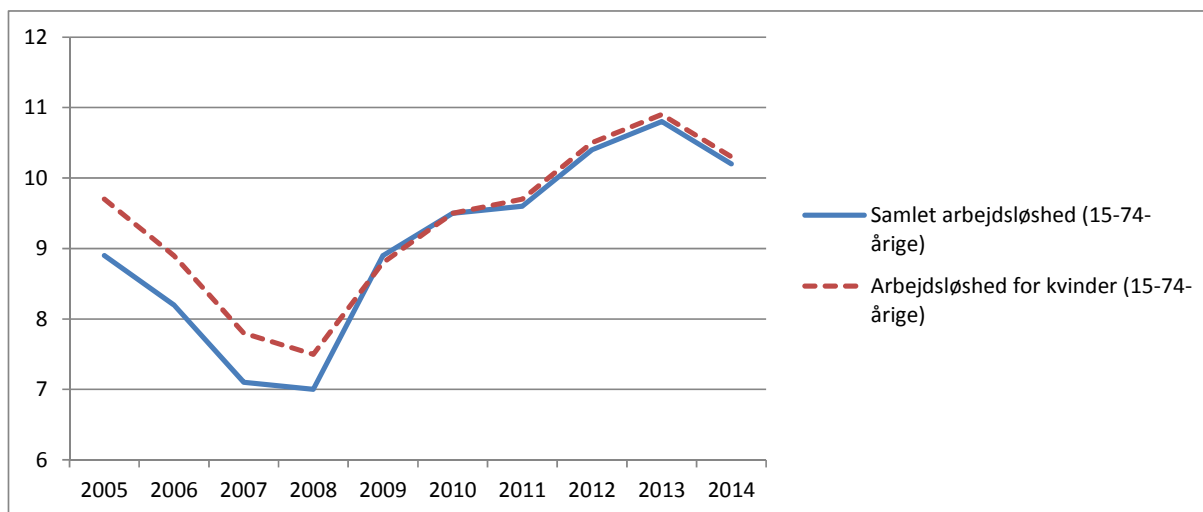
1.2 Tendenser og udfordringer på arbejdsmarkedet

Den økonomiske genopretning i EU begyndte i løbet af 2013, og de fleste arbejdsmarkedsindikatorer blev forbedret hurtigt derefter. Dog har det på grund af krisens alvor og den langsomme genopretning, navnlig i euroområdet, endnu ikke været muligt at få det reale BNP op på niveauet fra før krisen igen. Beskæftigelsesfrekvensen er nu igen stigende (figur 1). I 2014 steg beskæftigelsesfrekvensen (20-64-årige) med 0,8 procentpoint i forhold til året før til 69,2 % i EU-28 og med 0,4 procentpoint til 68,1 % i EA-19⁶. Samtidig steg erhvervsfrekvensen (15-64-årige) med henholdsvis 0,3 og 0,1 procentpoint og nåede således op på 72,3 % i både EU-28 og EA-19. Den stadige stigning i arbejdsløsheden, der var begyndt i 2008, vendte i 2013, således at arbejdsløsheden (15-74-årige) mellem 2013 og 2014 faldt fra 10,8 % til 10,2 % i EU-28 og fra 12,0 % til 11,6 % i EA-19. Den faldende tendens blev bekræftet i den første halvdel af 2015, da arbejdsløsheden faldt med henholdsvis 0,7 procentpoint i EU-28 og 0,5 procentpoint i euroområdet i forhold til den samme periode i 2014.

Figur 1: Beskæftigelse, arbejdsløshed og erhvervsfrekvens i EU-28, i alt og for kvinder

⁶ [2015 update when available]

Kilde: Eurostat, LFS.

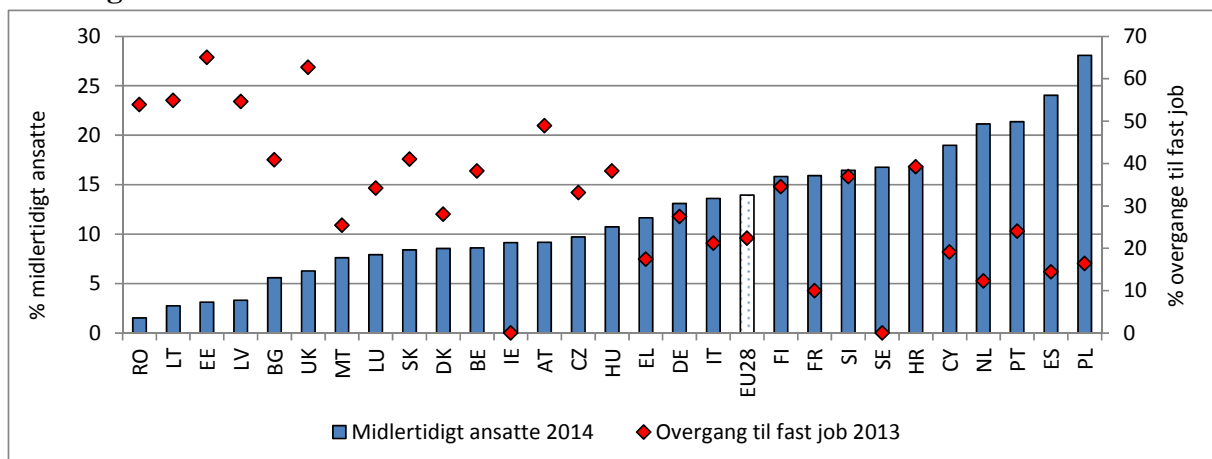
Tendenser i beskæftigelse og arbejdsløshed er drevet af bevægelser i andelen af arbejdsløse, der kommer i job, og arbejdsophørsprocenten. Fra de lave niveauer, der blev konstateret i begyndelsen af 2013, er andelen af arbejdsløse, der finder et job, blevet forbedret, mens arbejdsophørsprocenten begyndte at falde i begyndelsen af 2012. De fald i arbejdsløsheden, der blev konstateret i løbet af 2013 og 2014, har hovedsagelig været forbundet med en lavere arbejdsophørsprocent, mens andelen af arbejdsløse, der finder et job, er i bedring, men fortsat ligger under niveauet fra før krisen og forbliver særlig lav for så vidt angår jobsøgende med lange arbejdsløshedsforløb.

Dynamikken i væksten i beskæftigelsen har været forskellig, afhængigt af medlemsstat, økonomisk sektor og kontrakttype. I 2014 steg beskæftigelsesfrekvensen (20-64-årige) i alle medlemsstater i forhold til 2013 undtagen i Finland (- 0,2 procentpoint), Østrig (- 0,4) og Nederlandene (- 0,5). Der er dog stadig forskel på niveauet, med en frekvens i 2014 fra 53,3 % i Grækenland og en smule under 60 % i Kroatien, Italien og Spanien til over 75 % i Nederlandene (75,4 %), Danmark (75,9 %), Det Forenede Kongerige (76,2 %), Tyskland (77,7 %) og Sverige (80,0 %). For så vidt angår den sektorspecifikke udvikling har den øgede beskæftigelsesfrekvens nu nået de fleste sektorer, herunder dem, der var mest berørt af krisen, som for eksempel landbrug, byggeri og industri. Med hensyn til kontrakttype har den beskæftigelsesmæssige situation i de senere år som forventet været mest usikker for arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter, mens situationen for personer med tidsubegrænsede kontrakter siden 2011 har været mere eller mindre stabil. Fra 2013 har stigningen i den samlede beskæftigelse hovedsagelig været drevet af et øget antal

tidsbegrænsede kontrakter. Som figur 2 viser, er der stor forskel på, i hvilket omfang medlemsstaterne anvender tidsbegrænsede kontrakter, med en andel i 2014 fra under 5 % i Rumænien og de baltiske lande til over 20 % i Nederlandene, Portugal, Spanien og Polen. Frekvensen af overgange fra tidsbegrænsede til tidsubegrænsede kontrakter er også forskellig fra land til land, og det ser ud til, at den er højest (lavest) i de lande, hvor andelen af tidsbegrænsede kontrakter er lavest (højest). Både andelen af tidsbegrænsede kontrakter og frekvensen af overgange fra tidsbegrænsede til tidsubegrænsede kontrakter giver et fingerpeg om, hvor fleksible arbejdsmarkedene er. De to faktorer afspejler muligvis også forskelle i lovgivningen vedrørende jobbeskyttelse fra land til land, og i hvilket omfang de nationale arbejdsmarkeder er præget af insider-outsider-virkninger. Der er særlig grund til bekymring i lande, der anvender tidsubegrænsede kontrakter i stort omfang, og hvor tidsubegrænsede kontrakter, jf. figur 2, ofte ikke forbedrer chancerne for at få et fast fuldtidsjob.

Ikke-standardiserede kontrakter ses hyppigere blandt kvinder, unge og arbejdstagere, der udfører ikke-rutinemæssigt, manuelt arbejde. De synes at straffe arbejdstagerne lønmæssigt og at være koncentreret blandt lavtlønnede⁷. En anden side af jobusikkerheden er omfanget af ufrivilligt deltidsarbejde, der er steget fra 16,7 % til 19,6 % af den samlede beskæftigelse, samt udbredelsen af og de mange former for dag-til-dag-arbejde⁸.

Figur 2: Andel af tidsbegrænsede kontrakter og overgange fra tidsbegrænsede til tidsubegrænsede kontrakter

Kilde: Eurostat, LFS og SILC. Kort beskrivelse: Oplysninger om overgange for så vidt angår BG, EL, PT og HR henviser til 2012 og for så vidt angår AT til 2014. Oplysninger om overgange for så vidt angår IE og SE er ikke tilgængelige.

⁷ OECD (2015) — In It Together: Why Less Inequality Benefits All.

⁸ Eurofound (2015) — *Developments in working life in Europe: EurWORK annual review 2014*.

Udviklingen i beskæftigelsen afspejler (netto-) jobskabestendenser, idet små og mellemstore virksomheder (SMV'er) traditionelt er blevet betragtet som drivkraft i væksten i beskæftigelsen. Mellem 2002 og 2010 blev 85 % af de nye job i EU skabt af SMV'er. Til gengæld faldt beskæftigelsen i SMV'er i EU mellem 2010 og 2013 med 0,5 %. Kreditmulighederne for den ikke-finansielle sektor er til dato og i mange medlemsstater forblevet meget begrænsede på grund af faktorer både på udbuds- og efterspørgselssiden, herunder omstrukturering af sektorer og den nedgearing, der kom efter finanskrisen. Begrænset adgang til finansiering kan også begrænse antallet af nyetablerede virksomheder. I 2014 steg antallet af selvstændige med omkring samme hastighed som beskæftigelsen, og andelen af selvstændige på EU-plan forbliver derfor uændret på 14,6 %, dvs. mindre end de 15 % i 2004-2006. Andelen af selvstændige kvinder var fortsat på omkring 10 %, mens andelen af mænd forblev på rundt regnet en ud af fem. Størrelsen af og ændringerne i medlemsstaternes andel af selvstændige er meget forskellige og afspejler en række forhold som for eksempel rammebetingelser, iværksætterånden i landet og mulighederne for lønnet beskæftigelse. Andelen ligger betydeligt over den andel, der blev konstateret for ti år siden i Nederlandene, Slovakiet, Slovenien, Grækenland, Det Forenede Kongerige og Tjekkiet.

Erhvervsfrekvensen varierer afhængigt af befolkningsgruppe og medlemsstat. Den bevæger sig mere stabilt end beskæftigelsesfrekvensen, der muligvis afspejler en tendens til, at de arbejdsløse mister modet. Den er i tråd med mere langvarige tendenser steget vedvarende for visse grupper, navnlig kvinder og ældre arbejdstagere, mens erhvervsfrekvensen for lavtuddannede og unge mænd mellem 15 og 24 år er faldet. Selv om forskellene i erhvervsfrekvens er blevet mindre med tiden, både mellem mænd og kvinder og mellem ældre arbejdstagere og arbejdstagere midt i den erhvervsdygtige alder, er de fortsat betydelige. I 2014 var erhvervsfrekvensen for kvinder på 66,5 % i EU-28, og selv om den fortsat lå 11,5 procentpoint under frekvensen for mænd, var forskellen blevet mindre (fra 13,2 procentpoint i 2010). Kønsforskelle for så vidt angår fuldtids- og deltidsarbejde bidrager til forskellene i erhvervsfrekvens og giver sig udslag i et løngab mellem mænd og kvinder, der i løbet af arbejdslivet akkumulerer sig til et pensionsgab mellem kønnene. Mellem 2010 og 2014 mindskedes forskellen mellem erhvervsfrekvensen for ældre arbejdstagere (55-64-årige) og frekvensen for arbejdstagere midt i den erhvervsdygtige alder (25-54-årige) fra 35,4 procentpoint til 29,6 procentpoint. Til gengæld er forskellene mellem landenes egne statsborgere og ikke-statsborgere og mellem personer med og uden handicap ikke blevet

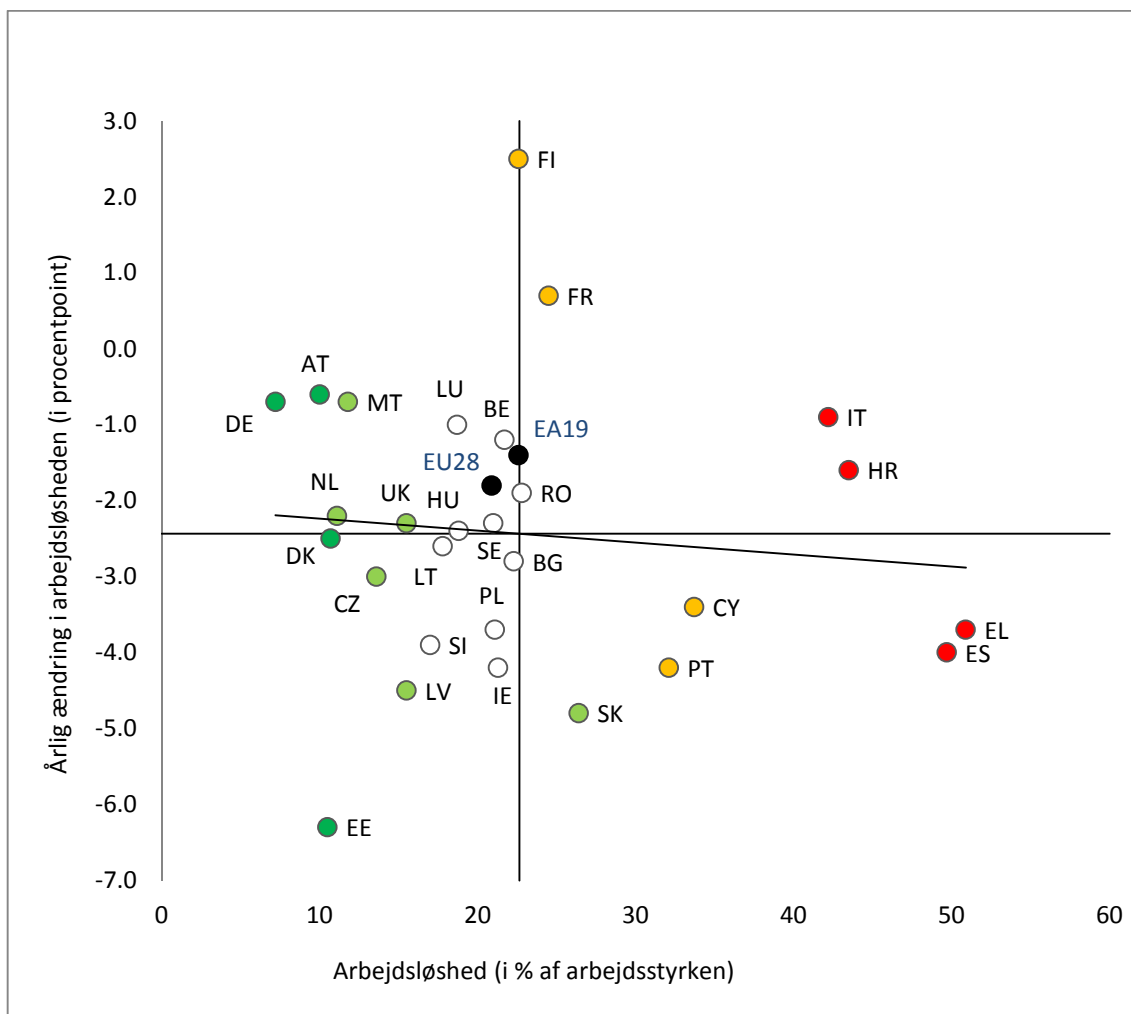
mindre. Der er fortsat betydelige forskelle landene imellem, både for så vidt angår den samlede erhvervsfrekvens (fra 63,9 % i Italien til 81,5 % i Sverige i 2014) og frekvensen for bestemte grupper, hvilket afspejler forskelle i økonomiske forhold, den institutionelle infrastruktur og arbejdstagernes personlige præferencer.

Arbejdsløshed og ungdomsarbejdsløshed er begyndt at falde, men ikke i alle medlemsstater, og der er stadig betydelige forskelle fra land til land. På grundlag af resultater fra resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer kan der iagttages en vis konvergens for så vidt angår arbejdsløsheden i landene i Europa, med et fald, der er større end gennemsnittet, i et antal medlemsstater, der havde registreret en meget høj arbejdsløshed (Spanien og Portugal er de bedste eksempler, fulgt af Grækenland). Som figur 3 viser, varierede arbejdsløsheden i den første halvdel af 2015 fortsat fra omkring 5 % i Tyskland til over 20 % i Spanien og Grækenland. Arbejdsløsheden fremstår også som meget høj i Kroatien og Cypern, med en vedvarende stigning for så vidt angår sidstnævnte.

En tendens til forværring, med betydeligt højere stigninger end gennemsnittet, kan iagttages i et antal lande, der præsterer forholdsvis bedre for så vidt angår arbejdsløshed. Dette er tilfældet i Belgien, Frankrig, Finland og Østrig (sidstnævnte har dog fortsat en meget lav arbejdsløshed på 5,1 %). Blandt disse lande har Finland den højeste stigning i EU-28 (0,8 procentpoint). Arbejdsløsheden falder i Italien, men langsomt i forhold til gennemsnittet. Disse udviklingstendenser bør analyseres nøje, da de kan blive til langvarige tendenser.

I et kønsperspektiv er faldet i arbejdsløsheden sammenligneligt for mænd og kvinder (med henholdsvis 0,8 og 0,7 procentpoint i EU-28). Arbejdsløsheden for kvinder er fortsat problematisk i Sydeuropa (navnlig Grækenland og Spanien) og nogle østeuropæiske lande (Kroatien, Slovakiet).

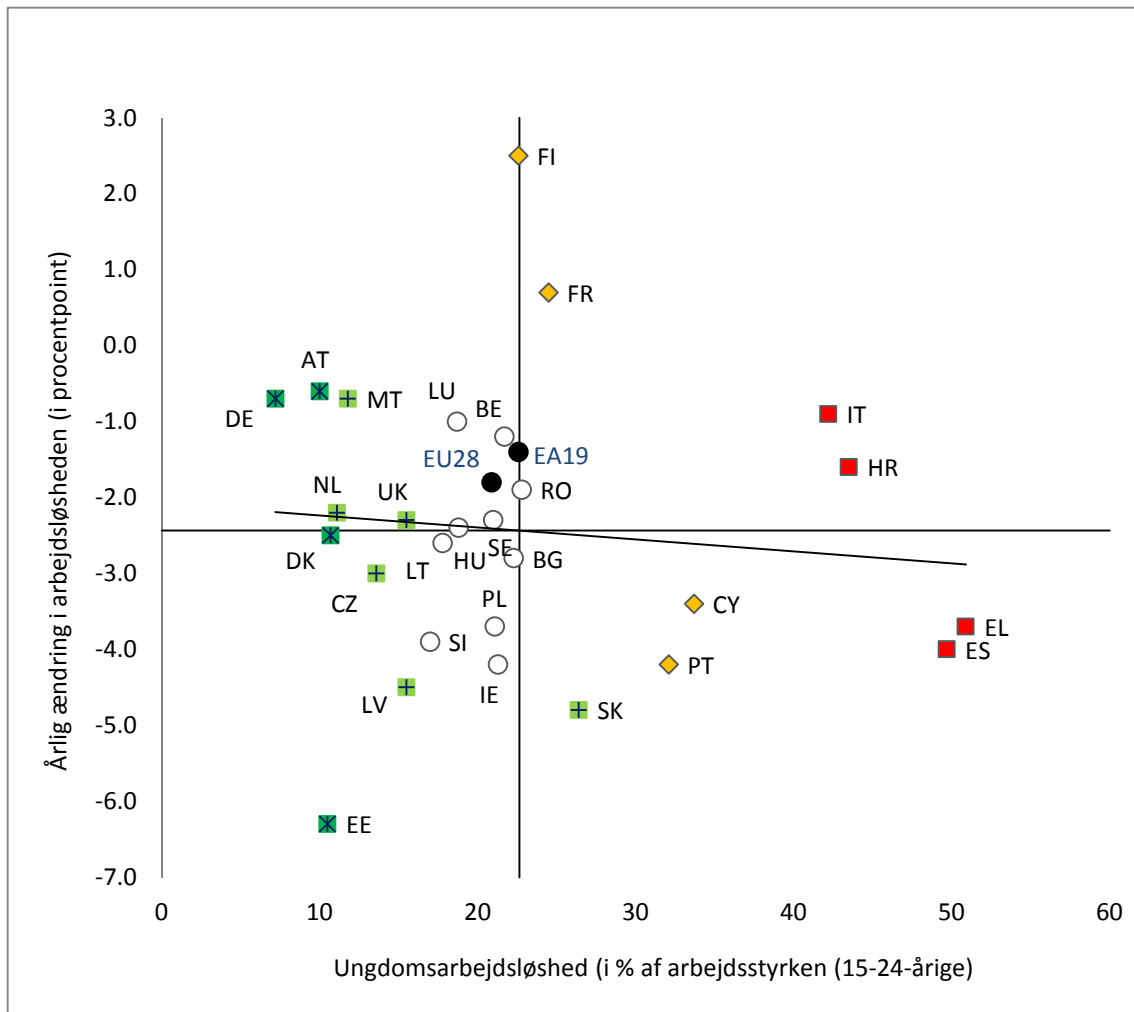
Figur 3: Arbejdsløshed og årlig ændring som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

Kilde: Eurostat, LFS (beregninger fra DG EMPL). Periode: Niveau for første halvår af 2015 og årlige ændringer i forhold til første halvår af 2014. Note: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU-28. EU-28 og EA-19 henviser til de respektive vægtede gennemsnit. Forklaringen findes i bilaget.

Som figur 4 viser, er forskellene fra land til land endnu større for så vidt angår ungdomsarbejdsløshed. To lande (Grækenland og Spanien) har fortsat en ungdomsarbejdsløshed på omkring 50 %, to lande (Italien og Kroatien) på over 40 % og to lande (Cypern og Portugal) på over 30 %, og disse lande har også den højeste arbejdsløshed for kvinder. Selv om den negative hældning på regressionslinjen peger på, at medlemsstaterne er begyndt at konvergere, er der i disse lande behov for en hurtigere nedgang, hvis ungdomsarbejdsløsheden hurtigt skal bringes tilbage til et fornuftigt niveau. I denne gruppe synes Portugal at være det land, der konvergerer hurtigst. En lille gruppe lande (herunder Frankrig og Finland) viser tegn på en stigning i ungdomsarbejdsløsheden fra et forholdsvis lavt udgangspunkt. Finland fortjener særlig opmærksomhed i lyset af en stigning med 2,5 procentpoint i løbet af perioden, hvilket afspejler de dårlige økonomiske forhold (største stigning i EU-28 for så vidt angår den samlede arbejdsløshed).

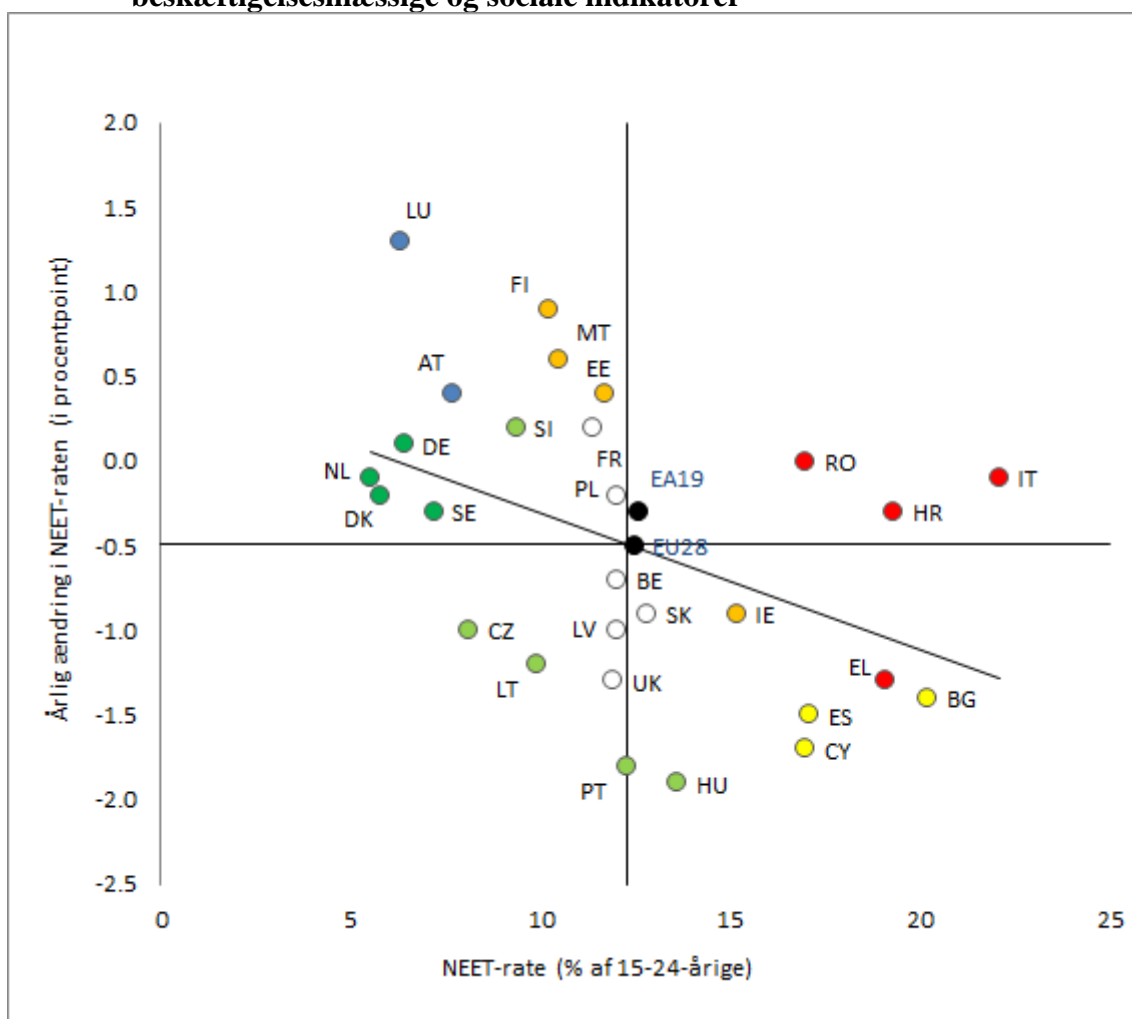
Figur 4: Ungdomsarbejdsløshed og årlig ændring som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

Kilde: Eurostat, LFS (beregninger fra DG EMPL). Periode: Niveau for første halvår af 2015 og årlige ændringer i forhold til første halvår af 2014. Note: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU-28. EU-28 og EA-19 henviser til de respektive vægtede gennemsnit. Forklaringen findes i bilaget.

Andelen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET-raten) falder også (figur 5). Dog registrerer et antal lande (Irland, Cypern, Spanien, Rumænien, Grækenland, Kroatien, Bulgarien og Italien) fortsat meget høje NEET-rater (de to sidstnævnte har rater på over 20 %). Blandt kvinder kan den højeste NEET-rate også iagttages i Grækenland, Italien, Rumænien og Bulgarien). Mens Spanien, Bulgarien, Grækenland og Cypern synes at konvergere forholdsvis hurtigt, synes tilpasningen (hvis der er nogen) at foregå i et utilstrækkeligt tempo i Italien, Kroatien og Rumænien. Også på dette område kan der i visse medlemsstater med forholdsvis lave NEET-rater — eller rater tæt på gennemsnittet — iagttages årlige ændringer, der er betydeligt højere end EU-gennemsnittet. Dette er tilfældet i Luxembourg, Østrig, Finland og Malta.

Figur 5: NEET-rate og årlig ændring som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

Kilde: Eurostat, LFS (beregninger fra DG EMPL). Databrud for så vidt angår FR og ES. Periode: Niveauer for 2014 og årlige ændringer i forhold til 2013. Note: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU-28. EU-28 og EA-19 henviser til de respektive vægtede gennemsnit. Forklaringen findes i bilaget.

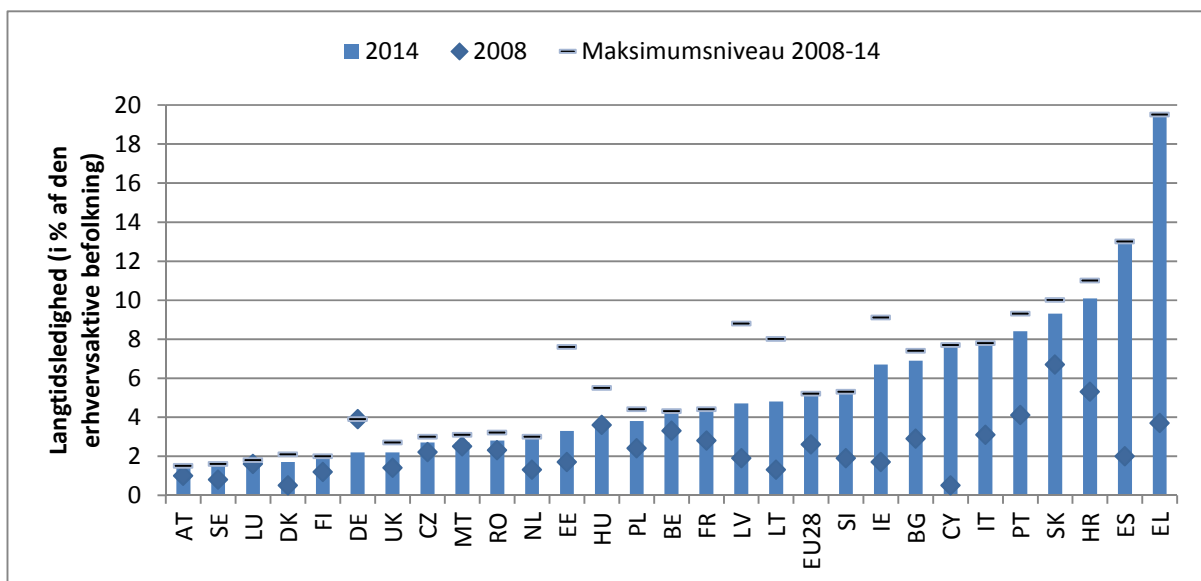
Andelen af unge, der forlader skolesystemet tidligt, er blevet mindsket i de fleste lande. I 2014 faldt andelen i 20 medlemsstater i forhold til 2013, mens der blev iagttaget en forholdsvis stor stigning i Estland. Uanset den positive udvikling i et stort flertal af medlemsstaterne er niveauet i flere lande (Malta, Italien, Portugal og Spanien) fortsat særlig højt. Dertil kommer, at udenlandske unge i gennemsnit ligger 10 procentpoint højere end de unge, der er født i landet, og i Grækenland og Italien er det hele 20 procentpoint⁹.

På trods af den generelle forbedring på arbejdsmarkedet befinder langtidsledigheden sig i flere medlemsstater fortsat på et virkelig højt niveau. Efter krisen steg langtidsledigheden i alle medlemsstater mellem 2008 og 2014 med Tyskland som bemærkelsesværdig undtagelse (figur 6). Overordnet set er niveauet fortsat forholdsvis højt,

⁹ Se Uddannelsesovervågningsrapport 2015 (http://ec.europa.eu/education/tools/et-monitor_en.htm).

navnlig i Grækenland og i mindre omfang i Spanien, og det niveau, der blev iagttaget i 2014 er i begge tilfælde meget tæt på maksimumsniveauet. Mænd, unge og lavtuddannede er forholdsvis mere berørt af langtidsledighed end andre grupper på arbejdsmarkedet, og arbejdstagere i erhverv og sektorer, der er i tilbagegang, er særlig hårdt ramt. Økonomiens overordnede tilstand forbliver en vigtig faktor for så vidt angår ændringer i niveauet af og strømme ind og ud af langtidsledighed, men også landespecifikke forhold, der hovedsagelig er relateret til institutionelle forskelle, gør sig gældende.

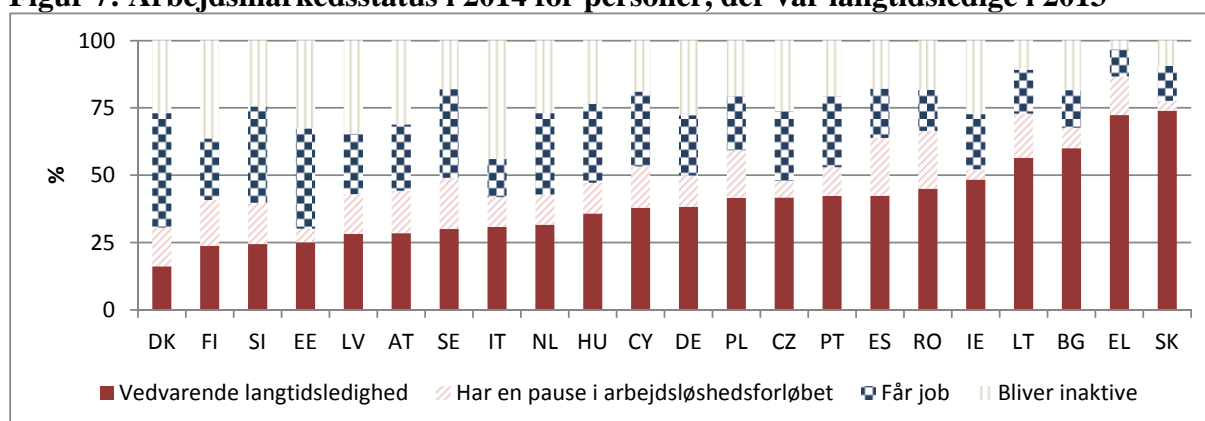
Figur 6: Langtidsledighed (niveauet i 2008 og 2014 samt maksimumsniveau)

Kilde: *Employment and Social Developments in Europe (ESDE) 2015*, Europa-Kommissionen.

Der er forskelle mellem medlemsstaterne for så vidt angår dynamikken i langtidsledigheden. Figur 7 viser overgangsrater for langtidsledige mellem 2013 og 2014. I flere medlemsstater er der en betydelig vedvarende langtidsledighed (de langtidsledige er fortsat arbejdsløse et år senere), og niveauet når op på over 50 % i Litauen, Bulgarien, Grækenland og Slovakiet. Modsat overgår langtidsledige forholdsvis hyppigt til job i Danmark, Sverige, Estland og Slovenien. Overgang til inaktivitet er sandsynligvis udtryk for, at arbejdstagerne mister modet, og forekommer særlig ofte i Italien og i noget mindre omfang i Finland, Estland og Letland.

Figur 7: Arbejdsmarkedsstatus i 2014 for personer, der var langtidsledige i 2013

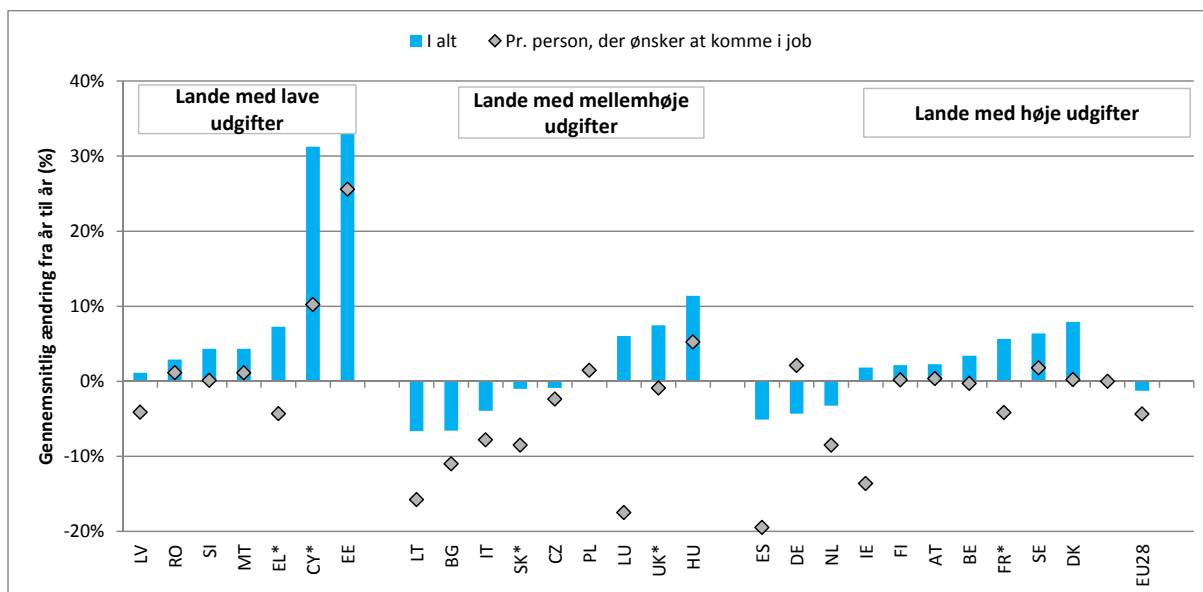

Kilde: *Employment and Social Developments in Europe (ESDE) 2015*, Europa-Kommissionen.

Selv om de langtidsledige befinder sig i en meget ugunstig situation, er de samlede udgifter til aktive arbejdsmarkedspolitikker som følge af stramme statsbudgetter faldet i forholdsvis mange medlemsstater. Mellem 2007 og 2012 faldt de samlede udgifter (som andel af BNP i 2007) i otte medlemsstater, mens udgifterne pr. person, der ønsker at komme i job, faldt i 13 lande (figur 8). Udgifterne steg hovedsagelig i medlemsstater, hvor niveauet i 2007 var forholdsvis lavt. Selv om der endnu ikke foreligger oplysninger om udgifter, der for nyligt er afholdt på tværs af landene, er de samlede udgifter sandsynligvis ikke blevet væsentligt højere, da der i mange medlemsstater har været stramme statsbudgetter også efter 2012. Yderligere er udgifterne til aktive arbejdsmarkedspolitikker og aktivering i mange medlemsstater ikke specifikt målrettet langtidsledige. Således er det i omkring halvdelen af medlemsstaterne under 20 % af udgifterne, der er øremærket til de langtidsledige. I flere medlemsstater synes der også med tiden at være sket en forværring af de offentlige arbejdsformidlingers tilbud og arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning, hvilket muligvis er udtryk for vanskeligheder med at nå ud til de meget langtidsledige (to år og derover)¹⁰.

Figur 8: Årlig realvækst i udgifterne til aktive arbejdsmarkedspolitikker og aktivering (2007-2012)

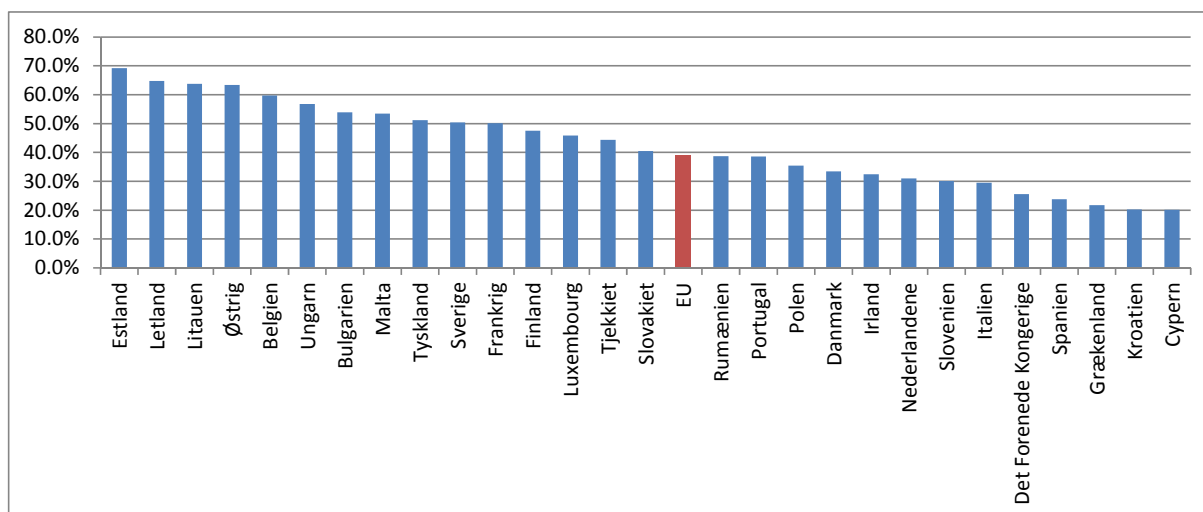
¹⁰ "Preventing and Fighting Long-Term Unemployment", in: *Employment and Social Developments in Europe 2015*, Europa-Kommissionen.

Kilde: Eurostat, den arbejdsmarkedspolitiske database. DG EMPL-beregninger af gennemsnitsværdien for EU-28. Note: Medlemsstaterne er inddelt i grupper med lave, middelhøje og høje udgifter afhængigt af deres udgifter til aktive arbejdsmarkedspolitikker og aktivering i 2007 (kategori: 1-7 % af BNP). EU-28-aggregat, hvor der på grund af manglende data anvendes tal for 2010 for 2011-13 for så vidt angår Det Forende Kongerige og Grækenland, hvor tallene for 2012 også anvendes for 2013 for så vidt angår Spanien, Frankrig, Cypern, Malta og Rumænien, og hvor Kroatien er udeladt. Kroatien og Portugal er udeladt på grund af manglende data og databrud. *På grund af databrud anvendes gennemsnit for 2007-2010 i stedet for 2007-2012 for så vidt angår Grækenland, Frankrig og Det Forenede Kongerige. For så vidt angår Slovakiet anvendes der tal for perioden 2008-2012, og for så vidt angår Cypern anvendes der tal for perioden 2007-2011.

Mindre aktivering af (langtids-) ledige kan forværre allerede eksisterende færdighedsflaskehalse. Lavere udgifter til aktivering af (langtids-) ledige kan forhindre dem i at erhverve sig de færdigheder, de har behov for med henblik på igen at komme i job, navnlig for så vidt angår uddannelse. Dette vil ikke blot øge den vedvarende arbejdsløshed, men også forværre allerede eksisterende færdighedsflaskehalse. Som figur 9 viser, rapporterer en betydelig andel af arbejdsgivere om vanskeligheder med at finde personale med de nødvendige færdigheder. Der kan iagttages forholdsvis store vanskeligheder i de baltiske lande (hvilket muligvis er relateret til forholdsvis store strømme af mennesker fra disse lande til andre EU-medlemsstater) og i lande med lav arbejdsløshed som for eksempel Østrig, Belgien og Tyskland. Der rapporteres om færre vanskeligheder i medlemsstater som for eksempel Spanien, Grækenland, Kroatien og Cypern, hvor mangel på arbejdskraft ikke begrænser muligheden for at ansætte folk. Bedre kvalitet og yderligere investeringer i livslang læring ville bidrage til at mindske færdighedsflaskehalsene. Ifølge tal fra Eurostat øgedes antallet af personer, der deltager i livslang læring, mellem 2009 og 2014 i et stort flertal af medlemsstaterne (ikke i Kroatien, Cypern, Grækenland, Polen, Spanien og Slovenien), men der er fortsat store forskelle, med tal for 2014 for deltagelse i livslang læring fra 1,5 % i Rumænien og 1,8 % i Bulgarien til over 25 % i Finland, Sverige og Danmark.

Figur 9: Vanskeligheder med at finde personale med de nødvendige færdigheder i europæiske virksomheder (2013)

Kilde: 3rd European Company Survey (2013), Eurofound (Note: Andel af virksomheder, der svarer bekræftende på spørgsmålet "Havde din virksomhed vanskeligt ved at finde personale med de nødvendige færdigheder?")

Der kan være forskellige årsager til vanskeligheder med at finde personale, og en af dem er mangel på arbejdstagere med de rigtige færdigheder. Dog viser nylige analyser af færdighedsmismatch, at mindre end halvdelen af vanskelighederne med at ansætte folk skyldes en egentlig mangel på færdigheder, mens næsten en tredjedel kan henføres til ikke-attraktiv løn. Skæve arbejdstider og mangel på uddannelsesmuligheder på jobbet kan sammen med ikke-attraktiv løn mindske arbejdsgivernes evne til at tiltrække arbejdstagere. Yderligere viser forskningen, at de virksomheder, der ikke er i stand til at finde personale med de nødvendige færdigheder, ofte er dem, der ikke er villige til at tilbyde langfristede kontrakter¹¹.

Europas vækstpotentiale er truet af strukturelle svagheder i sin færdighedsbase. Nylige data fra OECD's og Kommissionens undersøgelse om voksenkompetencer (PIAAC) viser, at omkring 20 % af befolkningen i den erhvervsaktive alder kun har ringe grundlæggende færdigheder (læsning og matematik), og i nogle lande (Frankrig, Spanien og Italien) er denne andel endnu højere. Kun i nogle få lande (Estland, Danmark, Finland, Nederlandene og Sverige) har en stor andel af befolkningen virkelig gode grundlæggende færdigheder, og de fleste europæiske lande kommer ikke i nærheden af de højtplacerede lande uden for Europa (som for eksempel Japan og Australien). For så vidt angår digitale færdigheder havde i gennemsnit 22 % af befolkningen i EU ingen digitale færdigheder i 2014, fra 5 % i

¹¹ "Supporting Skills Development and Matching in the EU", in: *Employment and Social Developments in Europe 2015*, Europa-Kommissionen.

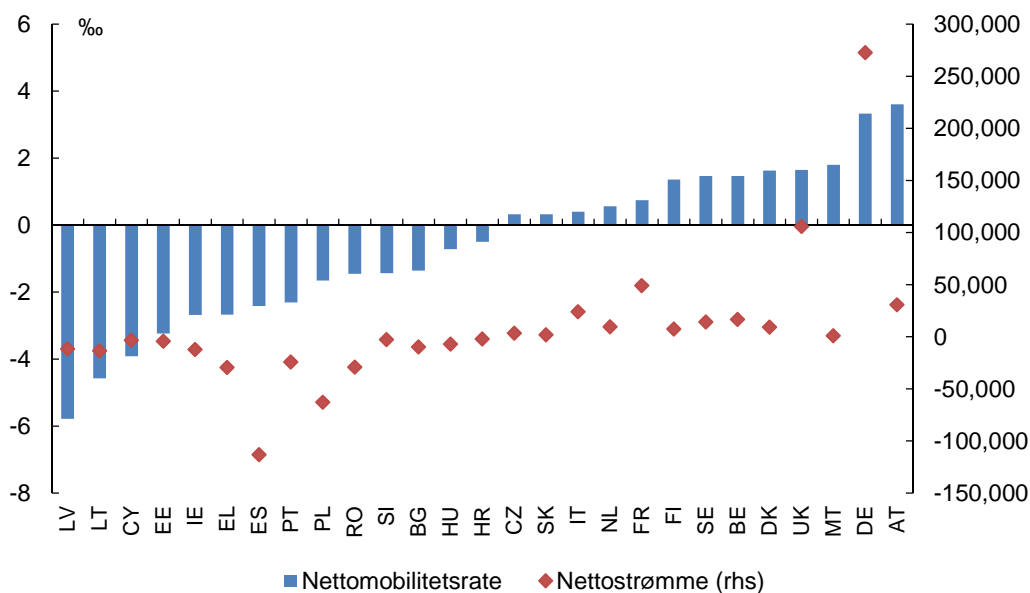
Luxembourg til 45 % i Bulgarien og 46 % i Rumænien¹². I betragtning af at en person har behov for mere end kun ringe digitale færdigheder (f.eks. kun være i stand til at sende e-mails) for at fungere effektivt i det digitale samfund, kan 40 % af befolkningen i EU betragtes som i besiddelse af utilstrækkelige digitale færdigheder. Oplysninger om statsudgifter bekræfter, at der er øget risiko for investeringsgab for så vidt angår menneskelig kapital, da de offentlige udgifter til uddannelse er faldet med 3,2 % siden 2010, med et fald i 11 medlemsstater i det seneste år (2013). Europa investerer ikke effektivt i uddannelse og færdigheder, hvilket på mellemlang sigt truer konkurrenceevnen og arbejdskraftens beskæftigelsesegnethed.

Arbejdskraftens mobilitet er en potentielt vigtig tilpasningsmekanisme med henblik på at mindske forskelle i arbejdsløsheden fra land til land og på at løse problemet med færdighedsflaskehalse. Mobilitetsraten inden for EU, jf. figur 10, viser et forholdsvis klart mønster, hvor folk flytter fra de lande, der blev hårdest ramt af krisen, til de lande, der kom forholdsvis godt gennem krisen. Dette har bidraget til mere langsigtede strømme fra Central- og Østeuropa til de rigere nordvesteuropæiske lande. I absolutte tal er nettoudstrømningen størst i Spanien og Polen, mens nettotilstrømningen er størst i Tyskland og Det Forenede Kongerige. Overordnet set forbliver mobiliteten i EU-landene begrænset. Mobile borgere er gennemsnitligt unge og højtuddannede og bidrager til at tackle mangel på færdigheder i modtagerlandene, men giver også udfordringer for de lande, de forlader, selv om de bidrager med pengeoverførsler¹³. Fuld gennemsigtighed og sammenlignelighed af kvalifikationer i EU kunne lette arbejdstagernes mobilitet ved at hjælpe arbejdsgiverne til at forstå og have tillid til de kvalifikationer, som en person har opnået i en anden medlemsstat. Med henblik på dette anvender medlemsstaterne den europæiske referenceramme for kvalifikationer som reference for deres nationale kvalifikationer.

Figur 10: Nettomobilitetsrate og strømme inden for EU (2013)

¹² Ifølge det sammensatte indeks over digitale færdigheder, der er baseret på den digitale kompetenceramme, <https://ec.europa.eu/jrc/sites/default/files/lb-na-26035-enn.pdf>.

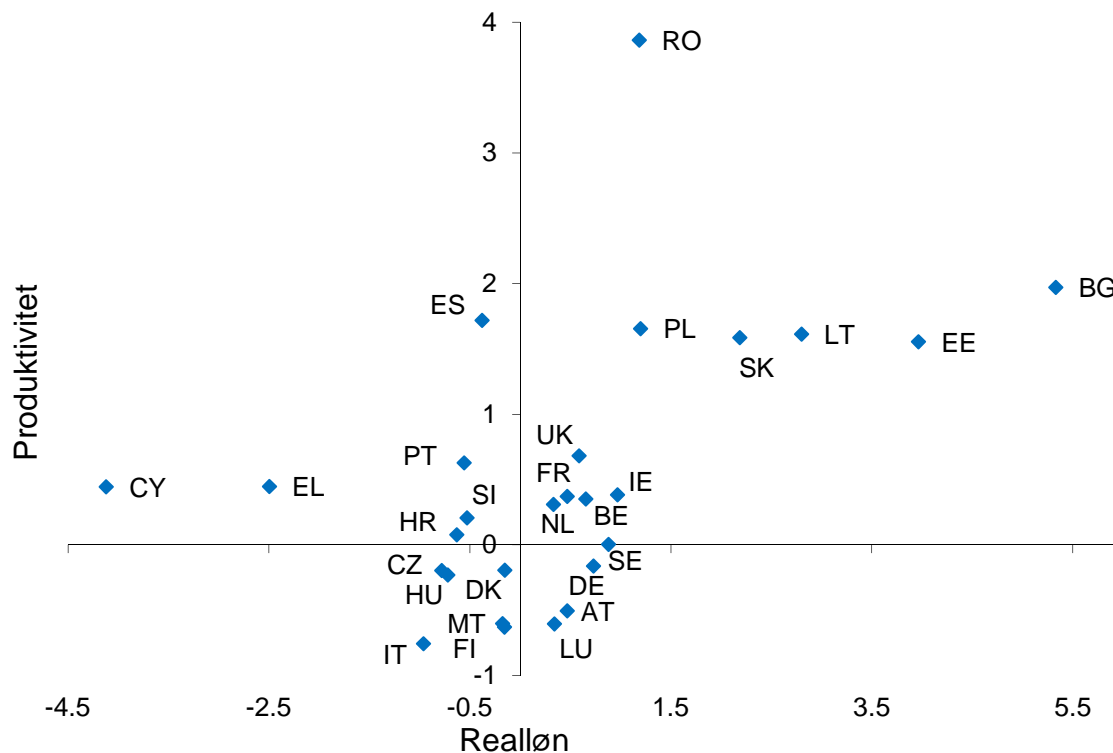
¹³ *Employment and Social Developments in Europe 2015*, Europa-Kommissionen.

Kilde: *Labour Market and Wage Developments in Europe 2015*, Europa-Kommissionen. Note: Luxembourg er udeladt, fordi det ligger uden for skalaen. Nettomobilitetsraten inden for EU er genereret som forskellen mellem indvandring og udvandring til og fra andre EU-lande i forhold til den samlede befolkning i begyndelsen af året pr. 1 000 indbyggere.

Lønudviklingen synes at følge produktiviteten i de fleste medlemsstater og har bidraget til genskabelse af balancen i euroområdet. Frem til 2008 steg enhedslønomkostningerne hurtigere i underskudslande i euroområdet end i overskudslande. Dernæst vendte tendensen, hvilket bidrog til at genoprette den eksterne økonomiske ligevægt i de berørte medlemsstater. Yderligere synes reallønnen, jf. figur 11, i de senere år at udvikle sig mere eller mindre i takt med produktiviteten (i modsætning til, hvad der blev iagttaget årene forinden i adskillige lande), og i mange lande er der blot små afvigelser (med Cypern, Grækenland, Spanien, Estland, Rumænien og Bulgarien som undtagelser). Dette er overordnet set en positiv udvikling for landenes interne og eksterne økonomisk ligevægt.

Figur 11: Realløn og produktivitet, gennemsnitlige vækstrater (2012-2014)

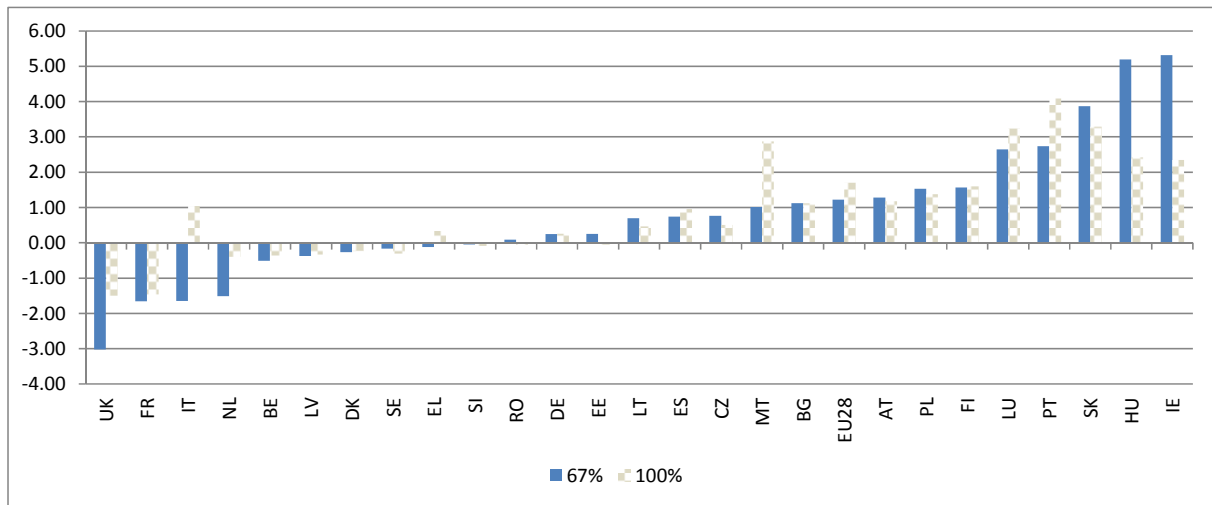
Kilde: *Labour Market and Wage Developments in Europe 2015*, Europa-Kommissionen.

I de senere år er skattekilen på arbejde steget i et betydeligt antal medlemsstater, navnlig for lavtlønnede og arbejdstagere, der tjener gennemsnitslønnen, hvilket i flere lande bidrager til allerede høje niveauer¹⁴. Skattekilens størrelse varierer betydeligt mellem medlemsstaterne, fra under 30 % i Malta og Irland til over 45 % i Belgien, Tyskland, Frankrig og Ungarn i 2014 (og i Østrig og Italien kun for arbejdstagere, der tjener gennemsnitslønnen). Figur 12 viser ændringen af skattekilen mellem 2010 og 2014 (enkelt indtægt, ingen børn) ved både 67 % og 100 % af gennemsnitslønnen. I kun otte lande faldt skattekilen ved begge indkomstniveauer, mest i Det Forenede Kongerige og Frankrig. Modsat kan der iagttages forholdsvis store stigninger i Malta (ved 100 %, men fra et lavt niveau) og i Luxembourg, Portugal, Slovakiet, Ungarn og Irland (ved både 67 % og 100 %, men i Irland fra et lavt niveau). Disse tendenser giver anledning til bekymring i lyset af den fortsat høje arbejdsløshed i mange medlemsstater. En passende finansieret mindskelse af skattekilen ville øge efterspørgsel og vækst og styrke jobskabelsen, og den ville også bidrage til, at ØMU'en fungerer gnidningsløst¹⁵.

¹⁴ Skattekilen på arbejde består af personlige indkomstskatter samt arbejdsgiverens og den ansattes bidrag til sociale sikringsordninger.

¹⁵ Se flere erklæringer fra Eurogruppen, f.eks. Eurogroup Statement, Structural reform agenda — thematic discussions on growth and jobs — Common principles for reforms reducing the tax burden on labour, Milano, 12 September 2014.

Figur 12: Ændring af skatteken mellem 2010 og 2014

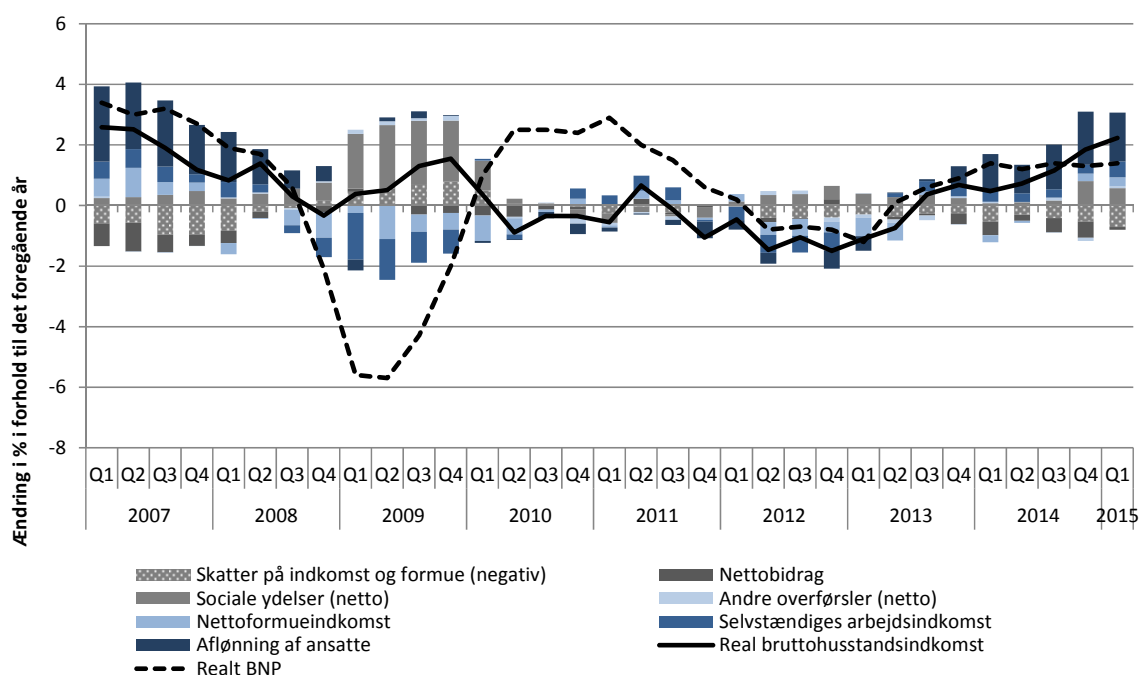

Kilde: Europa-Kommissionens og OECD's skatte- og socialsikringsdatabase. Note: Oplysningerne er for husstande med en enkelt indtægt (ingen børn). Data for BG, LT, LV, MT og RO er fra 2013 i stedet for 2014.

1.3 Sociale tendenser og udfordringer

Husstandsindkomsterne i EU stiger igen på grund af større økonomisk aktivitet og en forbedret situation på arbejdsmarkedet. Gennemsnitligt i EU blev den reale disponible bruttohusstandsindkomst (GHDI) vurderet til at være steget med 2,2 % i løbet af året til det første kvartal af 2015 (figur 13). Stigningen i den reale husstandsindkomst har været drevet af stigende markedsbaseret indkomst, hovedsagelig løn, og i mindre omfang af selvstændig beskæftigelse og nettoformueindkomst. Skatter på indkomst og formue mindskede fremgangen i den reale GHDI i 2014 og det første kvartal af 2015 en smule.

Figur 13: Ændringer af GHDI og dens bestanddele i EU

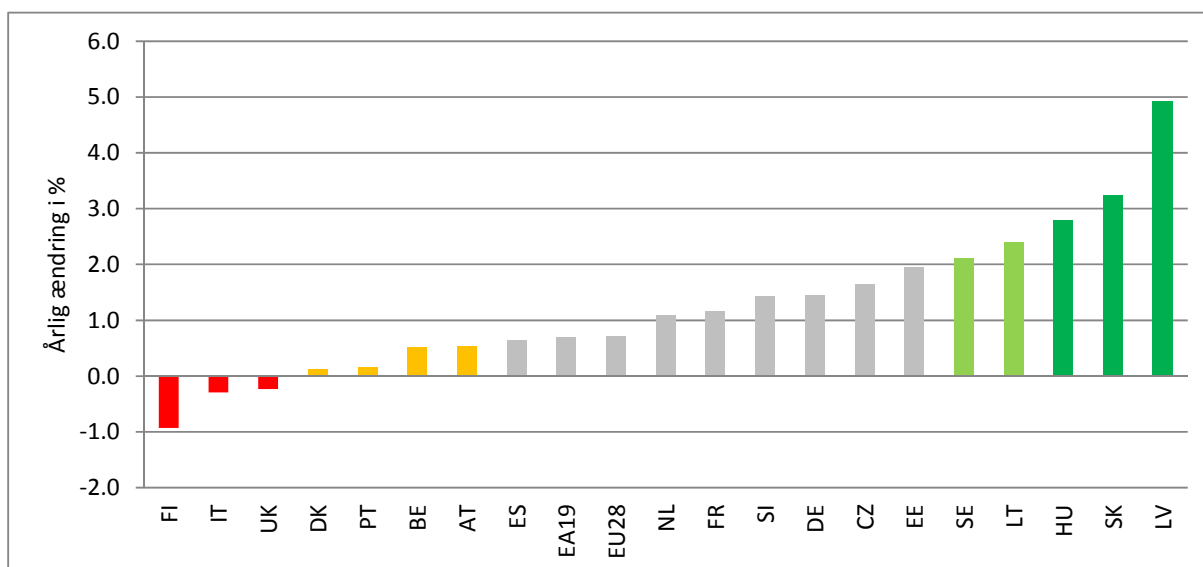

Kilde: Eurostat, nationalregnskaber (beregninger fra DG EMPL).

Et nærmere blik på landenes resultater bekræfter, at de fleste medlemsstater har oplevet en stigning i GHDI i 2014. Data fra resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer, jf. figur 14¹⁶, viser, at den reale disponible bruttohusstandsindkomst i 2014 er steget i størstedelen af medlemsstaterne. Sverige, Litauen, Ungarn, Slovakiet og Letland har oplevet de største forbedringer af husstandsindkomsten, med stigninger på over 2 % årligt. Modsat blev der registreret fald i Det Forenede Kongerige, Italien og Finland. For så vidt angår sidstnævnte kan situationen ses i sammenhæng med den generelle forværring af indikatorerne for arbejdsløshed. Der foreligger endnu ikke data til at vurdere den seneste udvikling af GHDI i en række lande, der blev alvorligt ramt af krisen (f.eks. Grækenland og Cypern).

¹⁶ Data om GHDI fra den 28. oktober 2015. På denne dato forelå der ikke tal for 2014 for ni medlemsstater (Bulgarien, Irland, Grækenland, Kroatien, Cypern, Luxembourg, Malta, Polen og Rumænien).

Figur 14: Ændring i GHDI i 2014 som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

Kilde: Eurostat, nationalregnskaber (DG EMPL-beregninger).

Andelen af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE) blev stabiliseret i 2013 og 2014 efter en fortsat stigning mellem 2009 og 2012.

Europa 2020-målet for fattigdomsbekæmpelse bliver målt ved hjælp af Eurostats parameter for risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROPE). AROPE-andelen er andelen af mennesker, som:

- er i risiko for fattigdom (AROP), dvs. som har en ækvivaleret¹⁷ disponibel husstandsindkomst (efter sociale overførsler af pensioner) på under 60 % af den nationale disponible medianhusstandsindkomst
- ELLER lider alvorlige materielle afsavn¹⁸
- ELLER lever i en husstand med meget lav arbejdsintensitet¹⁹.

¹⁷ Eurostat anvender en ækvivaleringsfaktor, der er beregnet ud fra den OECD-modificerede målestok. Den vægter den første person, der er over 14 år, med 1,0, andre personer, der er over 14 år, med 0,5 og personer mellem 0 og 13 år med 0,3. Eurostat giver en detaljeret definition online: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Material_deprivation

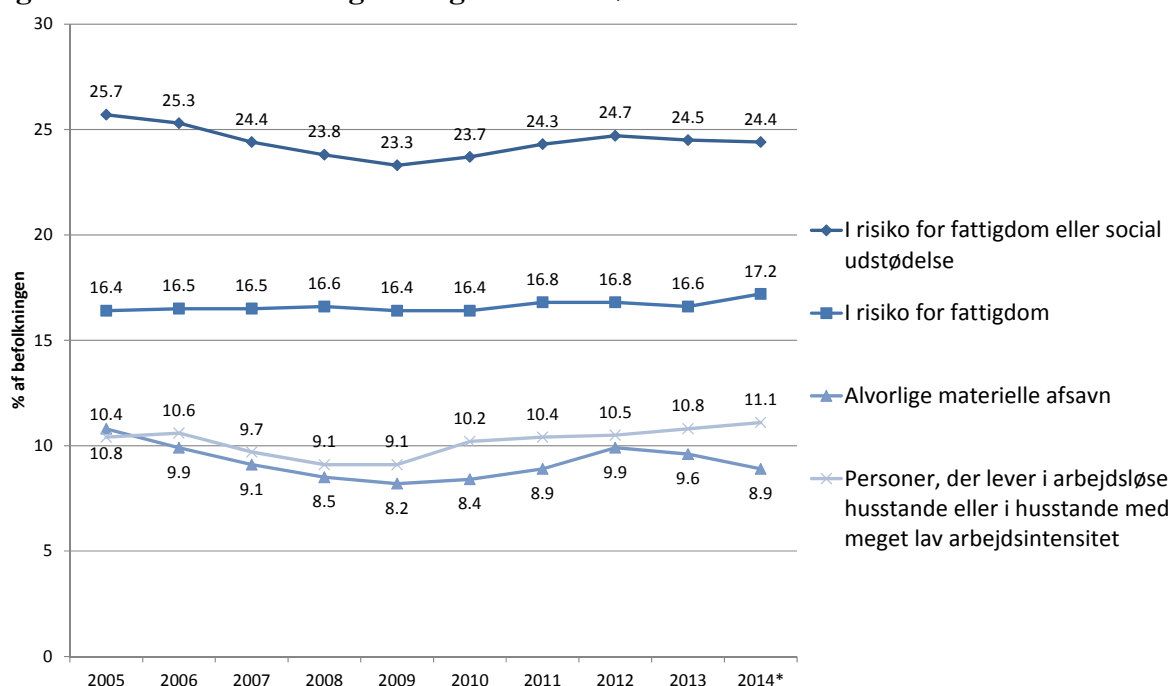
¹⁸ Personer betragtes som lidende alvorlige materielle afsavn, når de ikke har råd til mindst tre ting (varer og tjenesteydelser) på en liste med ti ting, der vurderes som vigtige.

¹⁹ Personer, der lever i en husstand med meget lav arbejdsintensitet, er personer mellem 0 og 59 år, der lever i en husstand, hvor de voksne (mellem 18 og 59 år) har udført arbejde svarende til mindre end 20 % af deres samlede arbejdspotentialer i løbet af det seneste år.

AROE-andelen i de 28 EU-medlemsstater (EU-28) faldt en smule i 2014 til 24,4 %²⁰ eller 122 millioner personer, hvilket er en nedgang fra 24,5 % i 2013 og 24,7 % i 2012. Alligevel var den stadig et procentpoint højere end i 2009 (23,3 %).

Arbejdsløse husstande og alvorlige materielle afsavn forklarer størstedelen af udviklingen i AROPE. I 2013 faldt andelen af personer, der lider alvorlige materielle afsavn, en smule til 9,6 % af den samlede befolkning. På grundlag af Eurostats foreløbige data for 2014²¹ forventes den siden da at være faldet yderligere, men fortsat at være et godt stykke over de 8,2 % i 2009 (se figur 15). Desuden steg andelen af arbejdsløse husstande til 10,8 % i 2013, hvilket er et godt stykke over niveauet fra før krisen (9,1 %). Andelen af personer, der er i risiko for fattigdom, dvs. som tjener mindre end 60 % af medianhusstandsindkomsten efter overførsler²², blev liggende stabilt på omkring 16,6 %, men fattigdomstærsklerne, hvorunder folk betragtes som i risiko for fattigdom, bliver stadig lavere, hvilket afspejler en fortsat forværring af levestandarden. I hvor høj grad det har været muligt at afbøde risikoen for fattigdom og social udstødelse, har været afhængigt af nationale automatiske stabilisatorer.

Figur 15: Tendenser i fattigdom og social udstødelse i EU

Kilde: Eurostat, EU-SILC.

²⁰ AROPE-datene for 2014 er et skøn foretaget af Eurostat på grundlag af data fra de fleste medlemsstater.

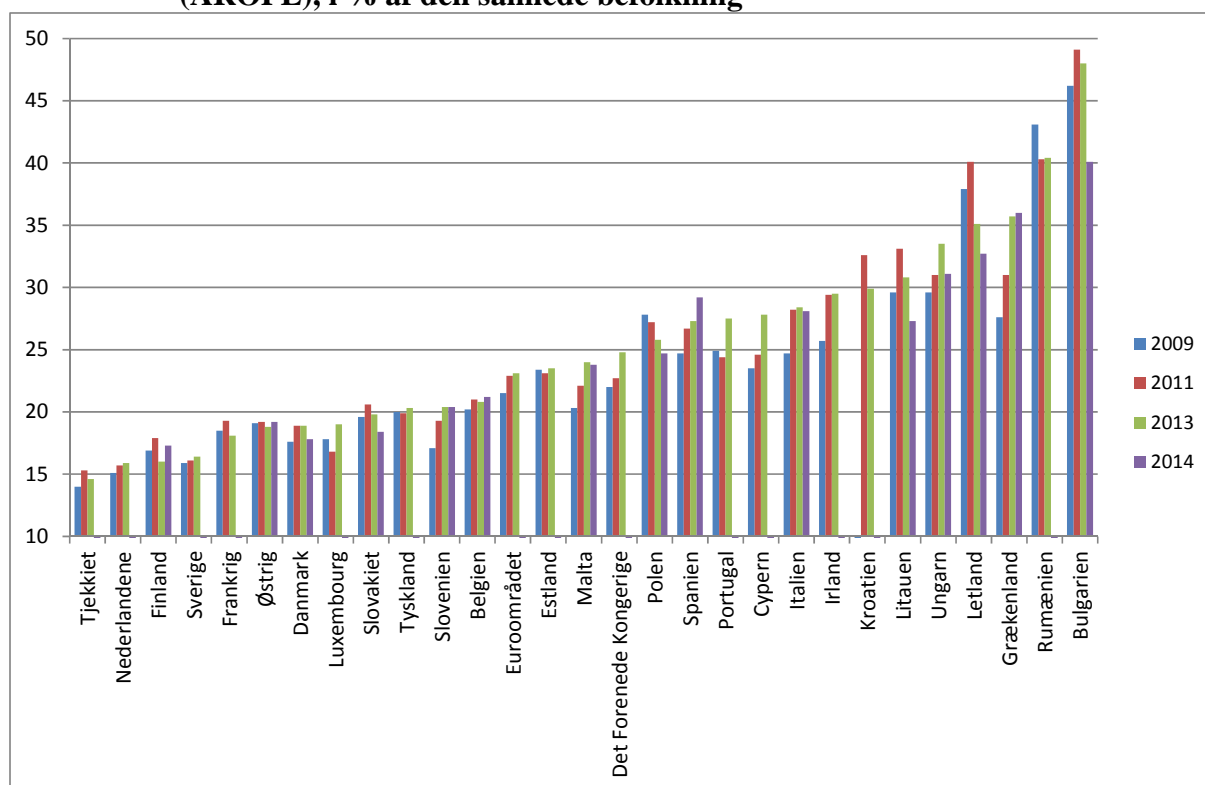
²¹ Der kan findes flere oplysninger om tidlige resultater af statistikker om materielle afsavn fra den relevante publikation fra Eurostat, der er tilgængelig online: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Material_deprivation_statistics_-_early_results

²² Mindre end 60 % af den nationale medianhusholdningsindkomst efter sociale overførsler.

Note: Foreløbige tal for 2014. EU-27 indtil 2009. Arbejdsløse husstande: i % af befolkningen i alderen 0-59 år. AROPE, AROP: indkomst i det foregående år. Alvorlige materielle afsavn: indeværende år. Arbejdsløse husstande: foregående år.

Ni medlemsstater nåede ned på en AROPE-andel på under 20 % i 2013 og 2014 (Tjekkiet, Nederlandene, Finland, Sverige, Frankrig, Østrig, Danmark, Luxembourg og Slovakiet). Dette var stort set det samme niveau som i 2009. Modsat havde seks medlemsstater en AROPE-andel på over 30 %, og heriblandt lykkedes det for fire lande at reducere deres nationale AROPE-andel i forhold til det foregående år (figur 16).

Figur 16: Andel af personer, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse (AROEPE), i % af den samlede befolkning

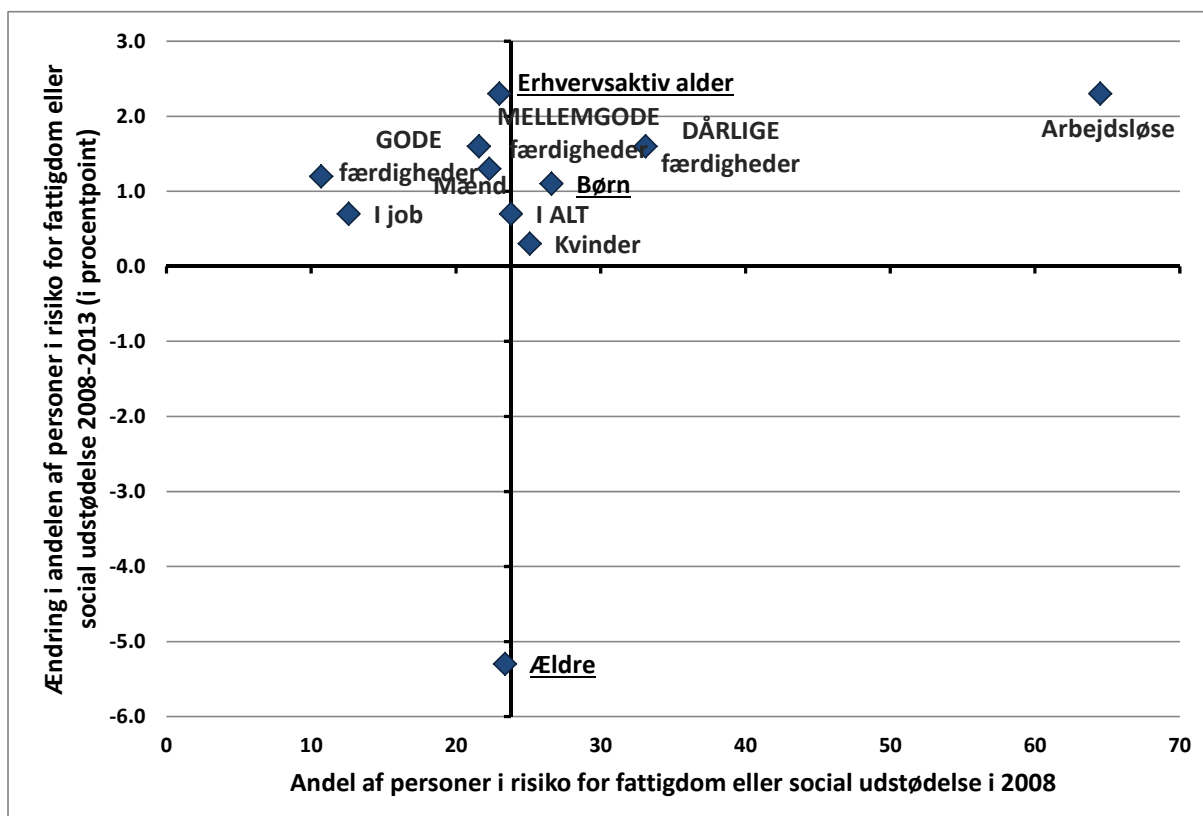

Kilde: Eurostat, EU-SILC.

Befolkningen i den erhvervsaktive alder og deres børn var i størst risiko for fattigdom og social udstødelse, mens de ældre var bedre beskyttet, fordi deres pensioner var forholdsvis stabile i sammenligning med indtjeningen fra arbejde (figur 17). Risikoen for fattigdom og udstødelse for befolkningen i den erhvervsaktive alder steg fra 23 % i 2008 til 25,3 % i 2013 på grund af tab af job og stigende fattigdom blandt personer i arbejde. Mænd havde i 2013 fortsat en smule lavere risiko for fattigdom og social udstødelse end kvinder i EU-28-

medlemsstaterne: AROPE-andelen af mænd var på 23,6 % sammenlignet med 25,4 % for kvinder.

Figur 17: Risiko for fattigdom og social udstødelse i forhold til aldersgruppe, arbejdsmarkedsstatus og kvalifikationsniveau i 2008 og 2008-2013

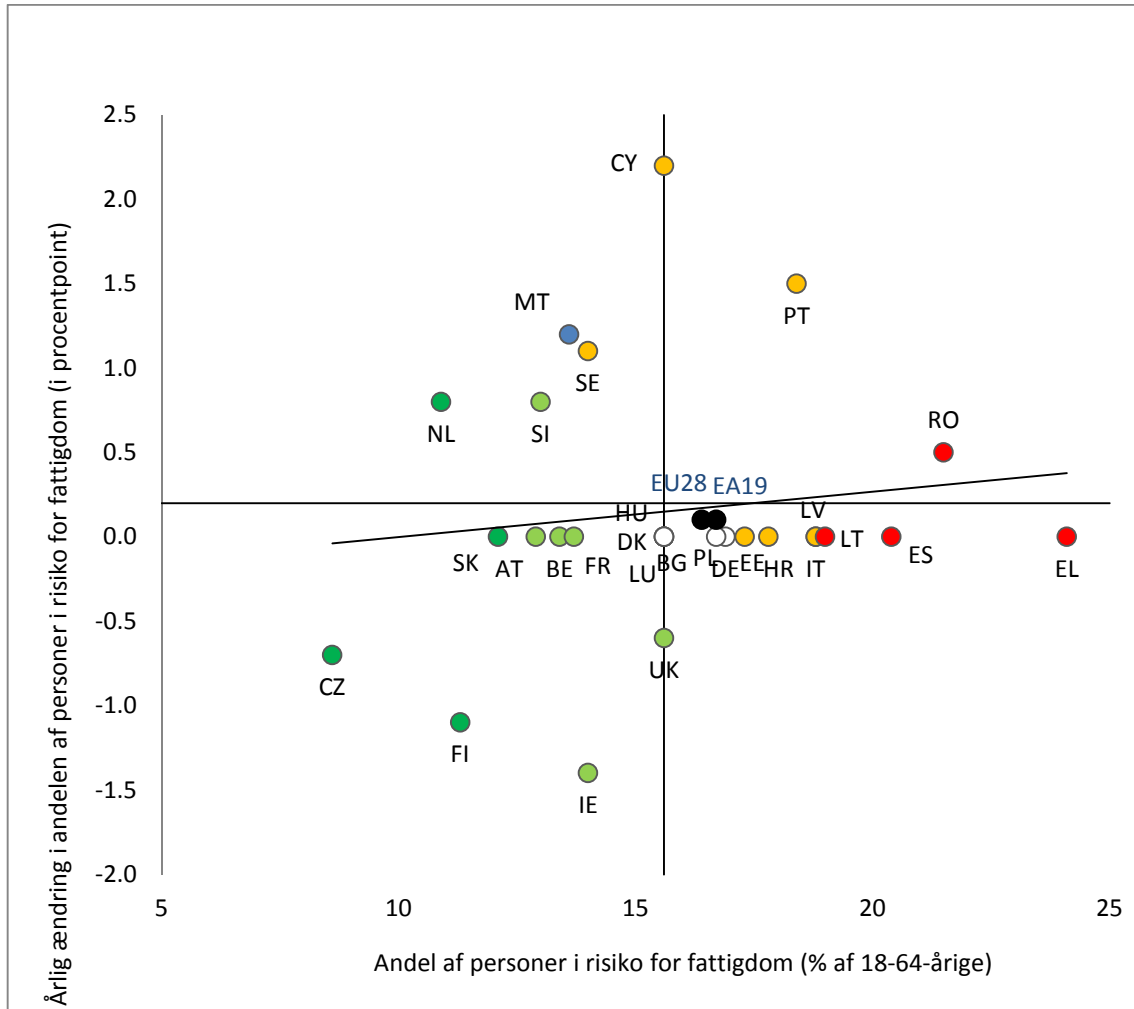

Kilde: Eurostat, EU-SILC.

Betrager man befolkningen i den erhvervsaktive alder (18-64-årige), viser data fra resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer, at tre lande, hvor andelen af personer i risiko for fattigdom (AROP) var større eller på størrelse med EU-gennemsnittet (Cypern, Portugal og Rumænien), oplevede yderligere stigninger i 2013. I Cypern og Portugal var stigningen særlig stor (hhv. 2,2 og 1,5 procentpoint). Andre lande med et fattigdomsniveau, der er langt højere end gennemsnittet (Grækenland, Spanien og Litauen), registrerede ingen statistisk signifikant nedgang, og situationen i disse lande er derfor fortsat kritisk. Blandt lande med en forholdsvis lille andel af personer i risiko for fattigdom var der grund til at holde øje med Malta og Sverige, der havde langt højere

stigninger end gennemsnittet. Som vist i figur 18²³ pegede den positive hældning på regressionslinjen på forskellige tendenser medlemsstaterne imellem.

Figur 18: Risikoen for fattigdom i befolkningen i den erhvervsaktive alder (18-64-årige) som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

Kilde: Eurostat, EU-SILC (DG EMPL-beregninger). Periode: 2013-niveau og ændringer i 2012-2013.

Note: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU-28. EU-28 og EA-19 henviser til de respektive vægtede gennemsnit. Forklaringen findes i bilaget. Statistisk insignifikante ændringer og forskelle i forhold til EU-gennemsnittet (uvægtet) er sat til nul. Se bilaget for oplysninger om metodologi.

Arbejdsløse er i størst risiko for fattigdom og udstødelse, men fattigdommen blandt personer i arbejde steg også under krisen, selv om AROP-andelen af personer i arbejde i de 28 medlemsstater i gennemsnit stabiliseredes på 8,9 % i 2013 (sammenlignet med 9,0 % i 2012). Andelen af fattige i arbejde varierede fra 3,7 % i Finland til 18 % i Rumænien.

²³ På grundlag af data fra EU-SILC-undersøgelser er der genereret konfidensintervaller omkring punktestimater for indikatorer for risiko for fattigdom og ulighed i indkomst (S80-S20). Resultaterne er indlejret i metodologien til anvendelse til klassificering af medlemsstaterne. I overensstemmelse hermed er årlige ændringer, der ikke er statistisk forskellige fra nul, i figur 16 og 18 erstattet af denne værdi. Tilsvarende er niveauer, der ikke er statistisk forskellige fra EU-gennemsnittet (ikke-vægtet), erstattet af denne værdi. Detaljerede oplysninger om metoden findes i bilaget.

En mindskelse af arbejdsløsheden vil bidrage til at mindske fattigdommen, men kun halvdelen af de fattige, der finder et job, undslipper faktisk fattigdom²⁴. Hvordan jobskabelse og vækst i beskæftigelsen indvirker på fattigdom, afhænger i høj grad af, om de nye job giver en løn, der muliggør et eksistensminimum (både i arbejdstimer og i timeløn), og af, om de går til husstande, der er fattige eller rige på job.

Selv om børns risiko for fattigdom eller udstødelse i de fleste lande stabiliseredes i 2013, var den stadig meget høj (27,7 %), og andelen af børn i arbejdsløse husstande steg fortsat (9,7 % i EU i 2013). Børns levestandard afhænger i høj grad af forældrenes arbejdsmarkedssituation. Børn, der lever i arbejdsløse husstande, med enlige forældre eller med kun én forælder i arbejde, er i langt større risiko for fattigdom. I mange lande bidrager overførselsindkomster til at mindske børns risiko for fattigdom ved i varierende grad at kompensere for manglende indtjening fra arbejde (fra mindre end 20 % i Grækenland og Rumænien til mere end 50 % i Sverige, Tyskland, Østrig, Det Forenede Kongerige og Irland).

Personer med handicap har tendens til at opleve større AROPE-andele (30 % i 2013), og risikoen forhøjes med graden af handicap (alvorlig — moderat). AROPE-gabet mellem personer med og uden handicap (8,5 % procentpoint i EU) bliver ikke mindre. **Uddannelsesniveaet er fortsat en vigtig faktor for så vidt angår forskelle i økonomisk fattigdom.** AROP-andelen af personer, der havde afsluttet en videregående uddannelse (niveau 5 og 6), var på mindre end en tredjedel af AROP-andelen af personer, der havde afsluttet en uddannelse på grundskoleniveau. I 2013 var andelen på henholdsvis 7,5 % og 23,7 %. For så vidt angår personer med en ungdomsuddannelse var den tilsvarende andel 14,5 %.

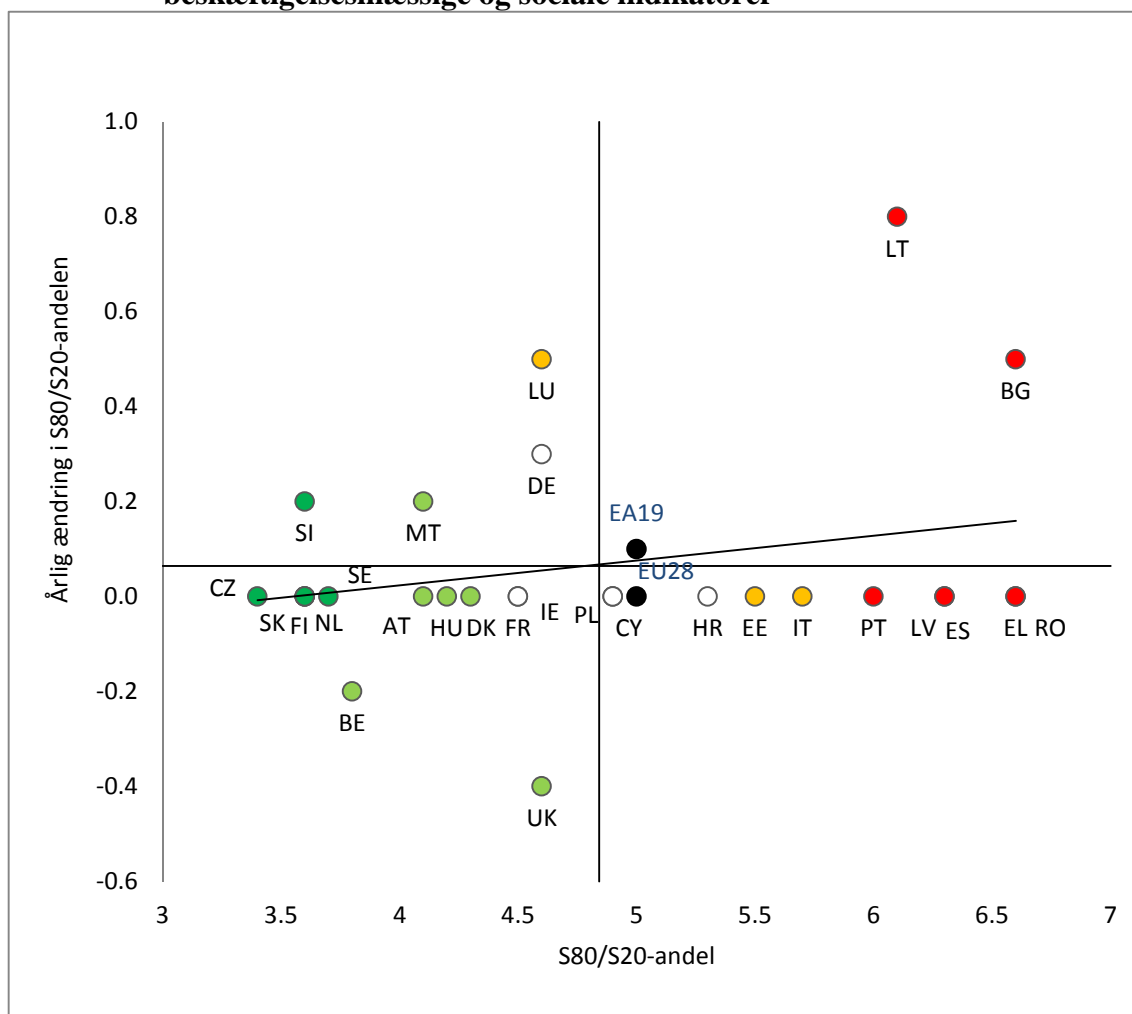
Uligheden i indkomst forblev stort set stabil i 2013. For så vidt angår S80-S20-forholdet²⁵, der er opført på resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer, blev der registreret en svag stigning (med 0,1 procentpoint) i euroområdet, mens andelen forblev næsten konstant i EU-28 (figur 19). Dog blev der iagttaget stigende tal for ulighed mange steder i EU. De er resultatet af blandt andet krisens forskelligartede indvirkning på beskæftigelse og disponibel husstandsindkomst, den forskelligartede rolle, som skatte- og

²⁴ Se Employment and Social Development in Europe 2013.

²⁵ S80-S20-forholdet måler, på grundlag af SILC-data, forholdet mellem indkomsten hos de 20 % af befolkningen, der har den højeste indkomst, og indkomsten hos de 20 % af befolkningen, der har den laveste indkomst.

overførselsindkomstsystemer spiller for omfordelingen, og forskellige former for ordninger for social beskyttelse. De højeste tal for ulighed blev registreret i Portugal, Litauen, Spanien, Letland, Grækenland, Bulgarien og Rumænien, der alle havde et S80-S20-forhold, der var større end seks. Blandt disse lande blev der registreret relevante stigninger i Litauen og Bulgarien. I Luxembourg var der også en langt højere stigning i uligheden i indkomst end gennemsnittet i 2013, selv om niveauet forblev forholdsvis lavere.

Figur 19: Ulighed (S80/S20-forholdet) som rapporteret i resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

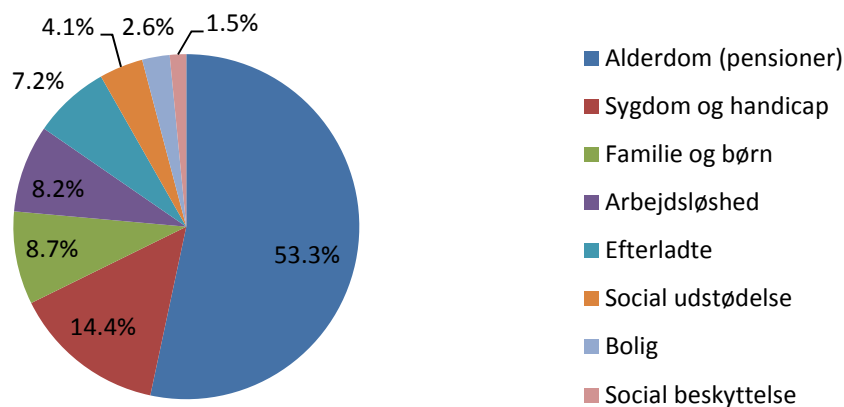

Kilde: Eurostat, EU-SILC (DG EMPL-beregninger). Periode: 2013-niveau og ændringer i 2012-2013. 2013-niveau og ændringer i 2012-2013. Note: Akserne er centreret omkring det uvægtede gennemsnit for EU-28. EU-28 og EA-19 henviser til de respektive vægtede gennemsnit. Forklaringen findes i bilaget. Statistisk insignifikante ændringer er sat til nul. Se bilaget for oplysninger om metodologi.

Udgifterne til social sikring i forhold til BNP steg i gennemsnit en smule i de 28 EU-medlemsstater. De steg til 29,4 % af BNP i EU-28 i 2012, fra 29,0 % af BNP i 2011. Ti medlemsstater afsatte over 30 % af deres BNP til udgifter til social sikring i 2012 (Danmark, Frankrig, Nederlandene, Irland, Grækenland, Finland, Belgien, Sverige, Italien og Østrig), mens otte lande afsatte mere end 20 % (Letland, Estland, Rumænien, Litauen, Bulgarien,

Polen, Slovakiet og Malta). For så vidt angår fordelingen af udgifterne var mere end halvdelen af udgifterne i 2013 forbundet med alderdom (pensioner, jf. figur 20).

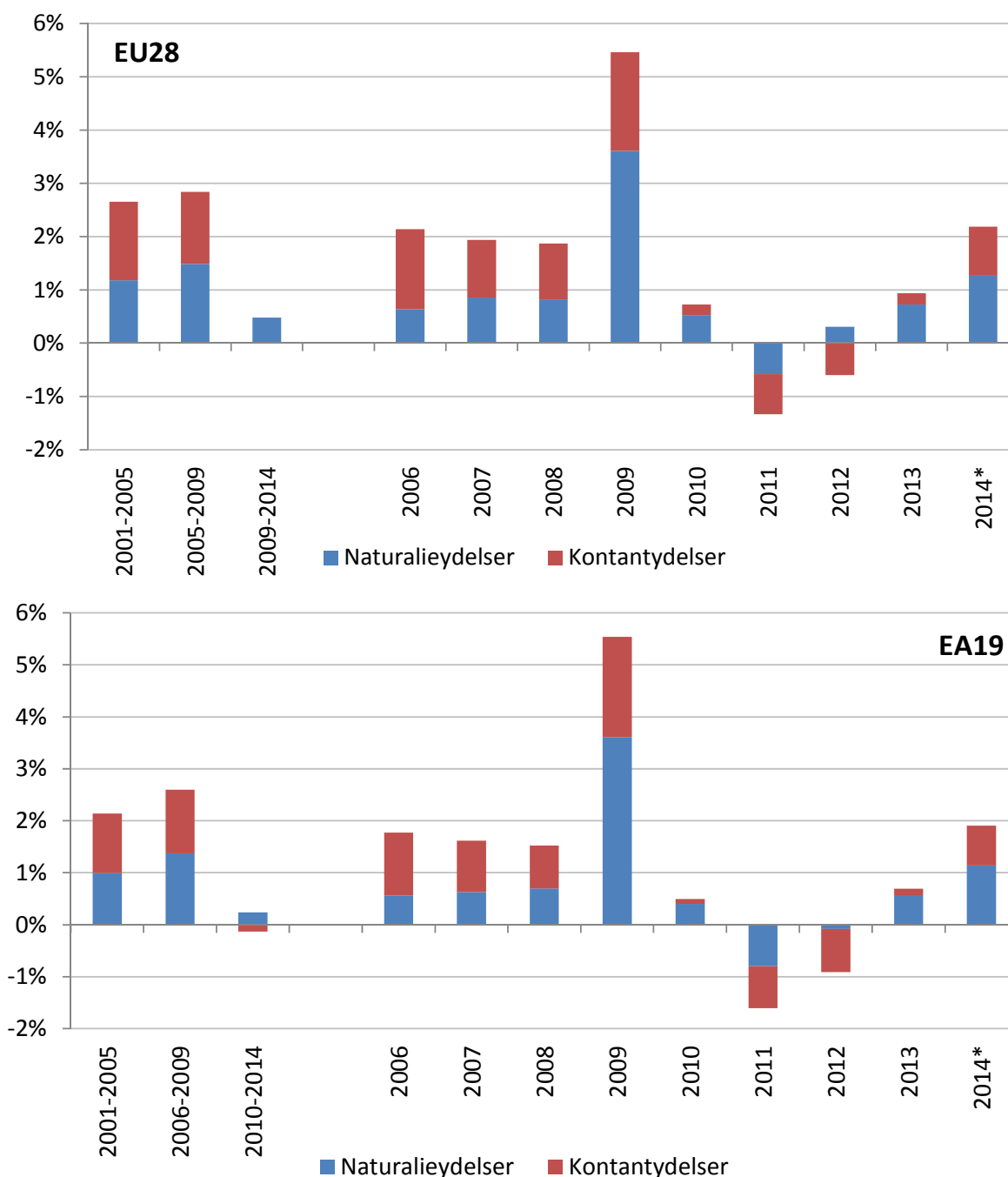
Figur 20: Fordeling af udgifterne til social sikring i EU-28 i 2013 i forhold til de samlede udgifter til social sikring

Kilde: Eurostat, ESSPROS.

I 2014, da økonomien blev forbedret, steg de reelle udgifter til både kontant- og naturalieydelse i EU og EA hurtigere end i 2013 (figur 21). Dog kompenserede stigningen i udgifter til naturalieydelse i 2014 kun delvis for den nedgang, der blev iagttaget mellem 2010 og 2012. De fleste medlemsstater registrerede lignende stigninger, undtagen Irland, Grækenland, Spanien, Cypern, Kroatien og Slovenien, hvor udgifterne til naturalieydelse fortsat faldt.

Figur 21: Fordeling af udgifter til de reelle ydelser til kontant- og naturalieydelser i EU-28 og EA-19 — årlig udvikling 2001-14

Kilde: Eurostat, nationale regnskaber (beregninger fra DG EMPL). Note: Tallene for 2014 er et skøn på grundlag af nationalregnskaber. Note: Når der ikke har været tilgængelige data i nationalregnskaberne (årlige), er dataene enten baseret på nationalregnskaber (kvartalsvise) eller AMECO-databasen (i sidstnævnte tilfælde som regel ved at anvende beregnede vækstrater på de data, der var tilgængelige i nationalregnskaberne (årlige)).

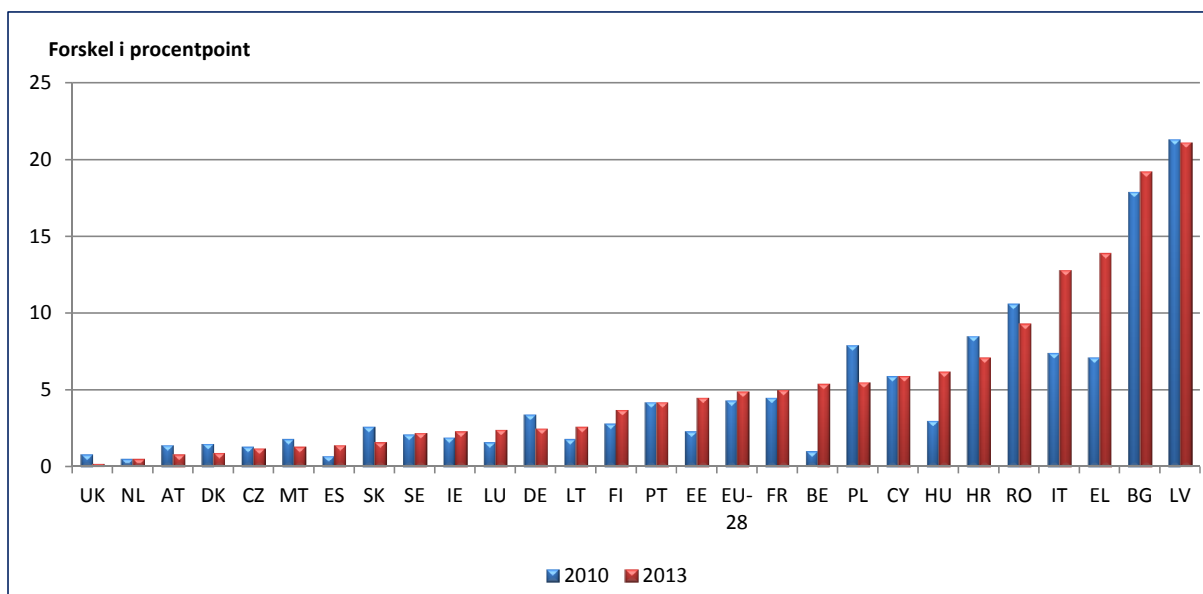
Ændringer i skattesystemet og det sociale sikringssystem i perioden 2008-14 havde stor indvirkning på husstandsindkomsten i medlemsstaterne²⁶. I nogle lande førte de

²⁶ De Agostini and al (2015): The effect of tax-benefit changes on the income distribution in 2008-2014.

foranstaltninger, der var blevet vedtaget siden 2008, til en kraftig reduktion af husstandsindkomsten (- 17 % i Grækenland, - 4,5 % i Letland og omkring - 4 % i Italien og Estland), selv om virkningen overordnet set var større for så vidt angår høje end lave indkomster. I den senere tid har de foranstaltninger, der blev vedtaget i 2013-14, i de fleste af de vurderede medlemsstater haft en positiv indvirkning på indkomsterne og har i de fleste tilfælde især været til gavn for de lavere indkomstgrupper. Det kan bemærkes, at den fordelingsmæssige virkning af foranstaltninger fra perioden 2008-2014 i de lande, der oplevede en lignende gennemsnitlig indvirkning på husstandsindkomsten, varierede mellem lavere og højere indkomstgrupper, hvilket understreger, at det er vigtigt for de politiske resultater, hvordan foranstaltningerne udformes.

I nogle lande er det blevet vanskeligere for lavindkomsthusholdninger at få adgang til sundhedspleje. Gennemsnitligt i EU rapporterede 6,4 % af de personer, der lever i husholdninger med lav indkomst (nederste indkomstkventil), om uopfyldte behov for sundhedspleje²⁷ mod 1,5 % af de personer, der lever i mere velhavende husholdninger (øverste indkomstkventil). I løbet af krisen steg forskellen mellem rige og fattiges adgang til sundhedspleje i medlemsstaterne (figur 22).

Figur 22: Selvrapporterede uopfyldte behov for lægeundersøgelse (laveste indkomstkventil — øverste indkomstkventil)

Kilde: Eurostat, EU-SILC. Note: Begrundelse: for dyrt, for langt væk eller for lang ventetid. Ingen offentliggjorte data fra Eurostat for SI.

²⁷ Personer, der oplyser, at de ikke gik til læge, selv om de havde behov for det, fordi det er for dyrt, der er for lang ventetid, eller det er for langt væk fra deres bopæl.

2. BESKÆFTIGELSESMÆSSIGE OG SOCIALPOLITISKE REFORMER — MEDLEMSSTATERNES INDSATS

Dette afsnit giver et overblik over vigtige beskæftigelsesmæssige og socialpolitiske reformer og foranstaltninger, som medlemsstaterne, ud fra de nye retningslinjer for beskæftigelsen i EU i den senere tid har gennemført på prioriterede områder²⁸. Retningslinjerne for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker tager højde for både efterspørgsels- og udbudssiden og bør, selv om de er rettet til medlemsstaterne, gennemføres med fuld inddragelse af arbejdsmarkedets parter og interessenter. Afsnittet trækker på data fra LABREF 2014 samt på medlemsstaternes nationale reformprogrammer for 2015 og Europa-Kommissionens kilder²⁹.

2.1. Øge efterspørgslen efter arbejdskraft

Støtte til ansættelse er fortsat et bredt anvendt instrument til støtte af beskæftigelse og jobskabelse. Nogle lande har således optrappet eller finjusteret eksisterende programmer (Litauen, Sverige og Irland), mens andre har iværksat helt nye ordninger (Cypern, Frankrig, Rumænien og Italien). Der blev truffet afgørelse om startincitament, herunder foranstaltninger med henblik på at opmuntre til iværksætteri, i Spanien, Cypern, Portugal og Slovakiet.

I medlemsstaternes indsats på skatteområdet har man siden krisens begyndelse kunnet iagttage en sammenhæng mellem balancen på statsbudgettet og den retning, deres reformer af skat på arbejde går i. Gennemsnitligt har lande med en vedvarende negativ budgetsaldo gennemført flere reformforanstaltninger, der øgede skatten på arbejde. Det er fortsat en udfordring at sænke skattebeløbet på arbejde, men flere lande har for nyligt gennemført foranstaltninger med henblik herpå.

²⁸ Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker af 2. marts 2015. Rådets afgørelse (EU) 2015/1848 af 5. oktober 2015 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker for 2015.

²⁹ En uddybende analyse af udviklingstendenser for så vidt angår arbejdsmarked og løn siden 2008 findes i "Labour market developments and wages in 2015", rapport fra Kommissionen, GD for Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion, 2015.

Frankrig, Grækenland, Letland, Belgien, Italien, Rumænien og Sverige har gennemført eller forstærket strukturelle reduktioner af bidrag til social sikring. Der blev indført reduktioner målrettet sårbare grupper i Kroatien, Slovenien, Portugal, Slovakiet, Belgien og Det Forenede Kongerige. Spanien indførte i 2015 en reduceret sats for bidrag til social sikring ved ansættelse af arbejdstagere på tidsubegrænsede kontrakter. Finland reducerede de ansattes bidrag til social sikring for at kompensere for lave lønstigninger. I Italien blev der med stabilitetsloven i 2015 indført adskillige foranstaltninger med henblik på at sænke skattebeløbet på arbejde, herunder reducerede omkostninger til arbejde for arbejdsgivere, skattecredit til lavtlønnede og tre års reduktion af bidrag til social sikring ved ansættelse på tidsubegrænsede arbejdskontrakter i 2015. I Frankrig fjøede ansvars- og solidaritetspagten i 2014 yderligere reduktioner af bidrag til social sikring til lavtlønnede og personer, der tjener gennemsnitslønnen, til de eksisterende ikke-målrettede skattecredits med henblik på at styrke konkurrenceevne og beskæftigelse. Grækenland indførte en ny skatteskala, hvor de skattefrie beløbsgrænser blev afskaffet og erstattet af målrettede skattecredits.

Efter en vidtgående indsats i tidligere år viser løndannelsen nu, at reallønnen bevæger sig i takt med produktiviteten, og nogle lande har for nyligt indført foranstaltninger for så vidt angår minimumslønnen. I Finland og Spanien blev der indgået aftaler om løntilbageholdenhed på tværs af sektorerne for henholdsvis 2014-2015 og 2015-2016. I Slovenien blev der i 2015 indgået en social aftale med kollektive overenskomster, inflation og sektorernes andel af produktiviteten som grundlag for lønfastsættelse i den private sektor. For at sikre sammenhæng mellem lønudvikling og udvikling ophævede den belgiske regering midlertidigt den automatiske lønindeksregulering indtil 2016, mens ophævelsen af lønindeksreguleringen i Cypern blev forlænget til 2016, også for så vidt angår den private sektor. Der blev indført nye mekanismer til fastsættelse af minimumslønnen i Grækenland (fra og med 2017), Irland og Kroatien, og Tyskland indførte en lovbestemt national mindsteløn fra og med 2015. I Portugal blev den 13. og 14. lønmåned genindført efter en afgørelse fra forfatningsdomstolen. I Det Forenede Kongerige indfører regeringen nu på nationalt plan en løn, der muliggør et eksistensminimum, og som er fastsat ud fra andre kriterier end dem, der fandt anvendelse på den eksisterende nationale minimumsløn.

2.2. Øge udbuddet af arbejdskraft, kvalifikationer og færdigheder

I et antal medlemsstater har reduktioner af personlige indkomstskatter styrket arbejdsmarkedsdeltagelsen. Der blev indført reduktioner af personlige indkomstskatter i Spanien og Letland, navnlig for at tackle den ringe økonomiske situation og de manglende incitamentter til at arbejde i lavindkomstgrupper. Andre satte beløbsgrænsen for lavindkomster op eller øgede skatte kreditterne (Sverige, Letland, Litauen, Nederlandene og Tyskland). Østrig gennemførte i 2015 betydelige ændringer af den personlige indkomstskat, herunder gennem en reduktion af startsatsen for personlig indkomstskat.

For så vidt angår pensionsreformer er der fortsat fokus på at finde en balance mellem den tid, man arbejder, og den tid, man er på pension, navnlig gennem højere pensionsalder, skrappe betingelser for at være berettiget til pension og færre muligheder for tidlig pensionering. I det forløbne år har adskillige medlemsstater (Belgien, Bulgarien, Nederlandene, Portugal og Det Forenede Kongerige) vedtaget nye eller fremskyndet tidligere planlagte stigninger i pensionsalderen. I alt har 25 af de 28 medlemsstater indført lovgivning om en aktuel eller fremtidig øgning af pensionsalderen. Heriblandt sammenkæder syv lande (Cypern, Danmark, Grækenland, Italien, Nederlandene, Portugal og Slovakiet) eksplicit pensionsalderen med den fremtidige stigning i den forventede levealder, og flere lande (Belgien, Finland og Slovenien) overvejer at gøre det samme.

Flere medlemsstater tager skridt hen imod en reduktion af tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet gennem tidlig pensionering, for eksempel ved at hæve minimumsalder og/eller bidragsperiode (Belgien, Letland) eller ved at udfase særlige ydelser eller ordninger i forbindelse med tidlig pensionering (Luxembourg, Polen). Flere medlemsstater (Bulgarien, Danmark og Kroatien) har indført strengere kriterier for og procedurer i forbindelse med adgang til invaliditetsydelse. Dette er sket for at sikre, at de er målrettet de værdigt trængende og ikke anvendes som substitut for ordninger for tidlig pensionering

Nogle medlemsstater har i 2014-2015 gennemført reformer med henblik på at forbedre balancen mellem arbejds- og privatliv og herigennem forhøje arbejdsmarkedsdeltagelsen. Østrig har annonceret investeringer for i alt 800 mio. EUR i 2018/2019 til flere og mere tilgængelige pladser i heldagsskoler og til forbedring af kvaliteten af de tjenesteydelser, de leverer. Det Forenede Kongerige har indført delt forældreorlov, der giver forældre mulighed for at dele 52 ugers betalt orlov efter fødsel eller adoption af et barn.

En forbedring af kvinders arbejdsmarkedsdeltagelse kan hjælpe til at tackle deres øgede risiko for fattigdom og social udstødelse, især i familier med enlige forældre, og til at forhindre, at ældre kvinder oplever fattigdom på grund af færre pensionsrettigheder.

Opmuntring af kvinder til at træde ind på og blive på arbejdsmarkedet kan også hjælpe til at modvirke virkningerne af det fald i befolkningen i den erhvervsaktive alder, der forventes i de fleste EU-medlemsstater, ved at øge udbuddet af arbejdskraft. Dette vil reducere presset på de offentlige finanser og ordningerne for social beskyttelse, udnytte kvinders kvalifikationer og færdigheder bedre og øge vækstpotentialet og konkurrenceevnen.

Strukturelle svagheder i uddannelsessystemerne har fortsat indvirkning på kvalifikationsniveauet. Nylige reformer i Italien er rettet mod en stabilisering af det offentlige uddannelsessystem gennem tidsbegrænsede kontrakter til personer, der arbejder i sektoren. I 2015 reformerede Spanien organiseringen og forvaltningen af dets såkaldte uddannelse til arbejde-system. Det skete i et forsøg på at sammenkæde indholdet i uddannelserne med arbejdsmarkedets behov. I Sverige skal et nyt voksenuddannelsesinitiativ øge antallet af pladser i det kommunale voksenuddannelsessystem. En forbedret færdighedsforvaltning (færdigheder skal vurderes og foregribes, og der skal laves prognoser herfor) og måden, hvorpå den anvendes til at styre udbuddet af uddannelser, kan hjælpe til at forbedre balancen mellem efterspørgslen efter og udbuddet af færdigheder. Mens nogle medlemsstater har en lang tradition for kvantitative og kvalitative prognoser og velfungerende samarbejdsmekanismer mellem uddannelsesinstitutioner og aktører på arbejdsmarkedet (f.eks. Danmark og Sverige), har andre lande mindre sammenhængende systemer. Nogle medlemsstater er i færd med at udvikle færdighedsforvaltning (f.eks. Estland og Rumænien), ofte med støtte fra Den Europæiske Socialfond³⁰. Dog faldt de offentlige udgifter til uddannelse i næsten halvdelen af medlemsstaterne, og for EU som helhed faldt de med 3,2 % i forhold til 2010³¹.

Medlemsstaterne har øget deres indsats for at styrke ungdomsbeskæftigelsen og tackle høje niveauer af NEET'er. Der har været øget fokus på at forbedre kvaliteten af uddannelserne med henblik på en bedre overgang fra skole til arbejdsliv. Tyskland ændrede sin lov om gennemførelse af "assisteret erhvervsuddannelse", hvilket giver mulighed for bedre forberedelse af og opfølgning på dårligt stillede unge og for at levere tjenesteydelser

³⁰ Skills Governance in the EU Member States, Synthesis Report, October 2015 (forthcoming, link to be added later by C4).

³¹ Data for 2013. Uddannelsesovervågningsrapport 2015.

til virksomheder, der er involveret i uddannelse af dårligt stillede unge. I Frankrig har man siden slutningen af 2014 været i færd med at gennemføre en sammenhængende plan for at mindske andelen af unge, der forlader skolesystemet tidligt. For så vidt angår elever i risikozonen, der er 15 år eller derover, er man i færd med at afprøve en særlig, individuelt tilpasset "vej til uddannelse", hvor almindelig uddannelse kombineres med aktiviteter, der foregår uden for skolen. For unge mellem 16 og 25 år, der har forladt skolen tidligt, er der indført en lovbestemt ret til igen at komme under uddannelse.

Polen har gennemført foranstaltninger med henblik på at skaffe praktikpladser til studerende i både større virksomheder og den offentlige forvaltning. Danmark gennemfører fra og med 2015 en større erhvervsuddannelsesreform, blandt andet med henblik på at mindske drop-out, fremme populariteten af erhvervsuddannelser og skabe flere lærepladser. I Bulgarien er lovgivningen blevet ændret for så vidt angår bestemmelserne om praktikpladser, og der arbejdes på at tilpasse uddannelsesplanerne, således at de bedre opfylder arbejdsmarkedets behov. I Østrig har der som del af et fokus på unge også været fokus på uddannelse, herunder reformer af både erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, med henblik på at lette vejen fra skole til arbejdsliv. En reform af "erhvervsuddannelsesloven" ("Vocational Training Act") sigter mod yderligere forbedring af lærepladssystemet og på at højne kvaliteten heraf. Italien har godkendt en skolereform, der fremmer anvendelsen af praktikophold, og som har fokus på samarbejde med virksomheder.

Mange medlemsstater har øget deres indsats for at styrke tidlig aktivering af NEET'er og række ud efter de unge, der befinder sig længst væk fra arbejdsmarkedet. Sammen med Europa-Kommissionen iværksatte Letland, Finland, Portugal og Rumænien i begyndelsen af 2015 aktiviteter med henblik på at skabe øget opmærksomhed om de muligheder, som ungdomsgarantien giver, og på at opmuntre NEET'er til at registrere sig hos udbydere og tage imod støtte. Portugal har skabt et stort netværk af samarbejdspartnere med henblik på i højere grad at række ud efter NEET'er. Yderligere er der blevet skabt en online ungdomsgarantiplatform, hvor hver enkelt NEET kan registrere sig og automatisk omdirigeres til de offentlige arbejdsformidlinger, EURES-netværket eller centrene for opkvalificering og faglig uddannelse. I Sverige har kommunerne fra og med januar 2015 fået et betydeligt større ansvar for at gribe ind over for unge NEET'er. Bulgarien har søsat det nationale program "aktivitet til inaktive" ("Activating the inactive") med det formål at få NEET'er, der har mistet modet, til at registrere sig hos arbejdsformidlingerne, få dem under uddannelse eller hjælpe dem til igen at komme

under uddannelse. Programmet involveret roma-mediatorer. Kroatien er i 2015 i færd med at udvikle et NEET-sporingsystem med henblik på at tackle stigninger i antallet af NEET'er. Systemet er en del af et omfattende register over menneskelige ressourcer.

En anden vigtig prioritet har været at nedbryde barriererne mellem nøgleaktører i overgangen fra skole til arbejdsliv (uddannelse, de offentlige arbejdsformidlinger og arbejdsgiverne). I Belgien er understøttelse af ungdomsbeskæftigelsen og optrapning af gennemførelsen af ungdomsgarantien en hovedprioritet inden for rammerne af 2025-strategien for Bruxelles, der blev vedtaget i juni 2015. Strategien, der er støttet af Den Europæiske Socialfond, involverer alle relevante ministre og gennemføres i et samarbejde mellem vigtige forvaltningsniveauer. Formålet er at bygge bro mellem beskæftigelses-, uddannelses- og ungdomssektoren. Delvis inspireret af ungdomsgarantien er Tyskland fortsat i færd med at etablere kontorer for ungdomsbeskæftigelse/lokale sammenslutninger med henblik på at lette unges overgang fra skole til arbejdsliv — der skal være mindst 186 i september 2014. De skaber et tæt samarbejde mellem forskellige lokale aktører, herunder offentlige arbejdsformidlinger, skoler og sociale velfærdstjenester. Der er fra og med 2015 planlagt flere modelprojekter med støtte fra Den Europæiske Socialfond, og i disse projekter indgår også øget socialpædagogisk bistand og jobmuligheder for dårligt stillede unge.

Nogle medlemsstater har gjort en indsats for at understøtte jobskabelse og øge udbuddet af arbejdsmarkedsmuligheder for unge. Kroatien har som en del af "ung og kreativ"-pakken ("Young and Creative" package") i 2014 lanceret 11 nye foranstaltninger for så vidt angår aktive arbejdsmarkedspolitikker og aktivering, og pakken indeholder nu også beskæftigelsestilskud, tilskud til selvstændige og tilskud til uddannelse samt specialisering, praktikophold, samfundstjeneste og jobbevarelse. Sloveniens arbejdsformidling lancerede i 2015 et jobafprøvningsprogram, der skal give arbejdsløse unge op til 29 år mulighed for at afprøve deres viden, færdigheder og adfærd på en bestemt arbejdsplads.

Erhvervsmæssig revalidering er en nøgle til deltagelse på arbejdsmarkedet for personer med handicap. Finland har indført ændringer for at give mulighed for tidlig adgang til erhvervsmæssig revalidering og herigennem forhindre førtidspensionering. Fra oktober 2015 kan en revalidend modtage en delvis revalideringsydelse fra de sociale myndigheder for de revalideringsdage, hvor personen kun arbejder på deltid. Kroatien indførte i december 2014 ændringer af loven om erhvervsmæssig revalidering og om beskæftigelse for personer med handicap med henblik på at forbedre deres revalidering og beskæftigelse, og loven giver også mulighed for etablering af regionale centre for erhvervsmæssig revalidering.

Der er i mange medlemsstater, og for bestemte grupper, en betydelig risiko for, at langtidsledigheden forankrer sig og bliver til strukturel arbejdsløshed. Et antal medlemsstater har truffet nye foranstaltninger målrettet langtidsledige. Portugal indførte i 2015 en ordning, der giver mulighed for seks måneders praktikophold for langtidsledige over 30 år. I Spanien giver et nationalt aktiveringsprogram, der blev søsat i slutningen af 2014, mulighed for økonomisk støtte til langtidsledige, der ikke har adgang til ydelser, samtidig med at kravene til at søge og tage job skærpes, og samtidig med at de forventede 400 000 støttemodtagere tildeles en personlig sagsbehandler.

Finland påbegyndte i 2015 gennemførelsen af en reform til støtte for langtidsledige, hvor et enkelt kontaktpunkt skal gøre det lettere at koordinere arbejdsformidlinger, ydelser og sociale tjenester til langtidsledige på kommunalt plan. I Frankrig kombinerer den nationale plan mod langtidsledighed, der blev vedtaget i 2015, en forstærket, personlig, intensiv rådgivning, der i 2017 skal nå ud til 460 000 støttemodtagere, med et øget udbud af statsstøttede kontrakter og erhvervsuddannelse, en ny ordning, der giver mulighed for jobbaseret uddannelse for ældre arbejdstagere og arbejdstagere med færre kvalifikationer, og lettere adgang til børnepasning og boligstøtte.

Den økonomiske genopretning, mindre tilgang til langtidsledighed og en forbedret budgetmæssig situation åbner op for muligheden for yderligere handling. Dog er der kun i halvdelen af medlemsstaterne aktuelle reformer med henblik på at tackle langtidsledighed. Medlemsstaterne drøfter i øjeblikket Kommissionens forslag til Rådets henstilling om integration af langtidsledige på arbejdsmarkedet.

2.3. Forbedre arbejdsmarkedernes funktion

Medlemsstaterne gør fortsat en indsats for at modernisere lovgivningen vedrørende jobbeskyttelse, særlig i lande med større ubalancer og segmenterede arbejdsmarkeder. Dog har reformerne kun i nogle tilfælde til formål at bygge bro over kløften mellem personer, der er i job, og personer, der står uden for arbejdsmarkedet. I Italien blev der sidst i 2014 (de sidste gennemførelsesdekreter blev vedtaget i september 2015) vedtaget en vidtgående lov (den såkaldte "Jobs Act"), der blandt andet giver mulighed for forenkling af kontrakter og arbejdsretlige procedurer og for reduktion af anvendelsesområdet for genindsættelse efter urimelig afskedigelse. Ved loven for sikkerhed på jobbet ("Work and Security Act"), der blev vedtaget i Nederlandene i 2014, blev der indført et loft over

fratrædelsesgodtgørelser og erstatninger for urimelig afskedigelse, mens beskyttelsen af midlertidigt ansatte blev øget. I Kroatien blev der gennemført en større reform af arbejdsmarkedslovgivningen, der har ført til lavere omkostninger, forenkede procedurer for individuel og kollektiv afskedigelse, lettere adgang til midlertidigt vikararbejde og mere fleksibel organisering af arbejdstiden. Procedurene for kollektiv afskedigelse blev også forenklet i Letland. I Bulgarien er arbejdsmarkedslovgivningen blevet ændret med henblik på mere fleksibel arbejdstid og på regulering af muligheden for at underskrive endagskontrakter for så vidt angår kortvarigt sæsonarbejde inden for landbruget.

På trods af et højt niveau af segmentering har et antal lande lettet adgangen til tidsbegrænsede kontrakter (Tjekkiet) eller øget deres varighed eller mulighederne for fornyelse (Kroatien, Italien, Letland og midlertidigt også Portugal). Et mindretal af lande har øget reguleringen af tidsbegrænsede kontrakter (Polen) og mere specifikt af anvendelsen af midlertidigt vikararbejde (Slovenien, Frankrig, Danmark og Slovakiet). Det Forenede Kongerige har indført et gebyr for arbejdsretssager med henblik på at dæmme op for antallet af sager, der bringes for retten.

På linje med den indsats, der er gjort i tidligere år, gør mange medlemsstater fortsat en indsats for at forbedre effektiviteten af de offentlige arbejdsformidlinger. Danmark og Letland har hjulpet jobsøgende til at profilere sig bedre og målrettet bistand til og tjenesteydelser i forbindelse med jobsøgning bedre, mens Polen og Slovakiet har sat større fokus på tjenesteydelser til sårbare grupper. Sverige og Litauen har forbedret sagsbehandlingen for unge og elever, der dropper ud af skolen. Der blev truffet afgørelse om forbedret samarbejde mellem forskellige aktører, i nogle tilfælde kædet sammen med tildeling af fondsmidler på tværs af kontorer, i Belgien, Nederlandene, Spanien og Slovakiet. I Irland er de offentlige arbejdsformidlinger blevet forbedret, men inden for rammerne af JobPath-programmet er der også indgået aftaler om supplerende arbejdsformidling med virksomheder i den private sektor, og der er særligt fokus på de langtidsledige.

Der gennemføres reformer af dialogen mellem arbejdsmarkedets parter i mange medlemsstater. Reformerne drejer sig om, hvordan dialogen mellem arbejdsmarkedets parter kommer til at fungere bedre og bliver mere effektiv. De vedrører hovedsageligt de kollektive overenskomstforhandlinger, men har også indvirkning på, hvordan arbejdstagerne er repræsenteret. Tyskland, Slovakiet og Portugal har lettet kriterierne for udvidelse af sektorspecifikke kollektive lønaftaler, og sidstnævnte trækker således praksissen

under det finansielle støtteprogram tilbage. Kroatien har ophævet den ubegrænsede gyldighed af kollektive aftaler, der er udløbet. I Portugal blev gyldigheden af udløbne og ikke-fornyede kollektive aftaler reduceret i 2014, og det blev muligt at forhandle sig frem til suspension af kollektive aftaler for så vidt angår virksomheder i vanskeligheder. I Italien har arbejdsmarkedets parter underskrevet en tværsektoriel aftale, der klarlægger kriterierne for måling af fagforeningernes repræsentativitet og sætter tempoet for udvidelsen af anvendelsesområdet for decentraliserede kollektive overenskomstforhandlinger. Kroatien indførte ny lovgivning om fagforeningsaktivitet i 2014. I Frankrig igangsatte regeringen i 2015 en reform af dialogen mellem arbejdsmarkedets parter med henblik på at modernisere arbejdstagernes repræsentation og rationalisere arbejdsgivernes forpligtelser til at informere og høre de ansattes repræsentanter. De årlige kollektive forhandlinger skal reorganiseres omkring foruddefinerede hovedakser. I Tyskland blev "Tarifeinheitsloven" vedtaget i 2015. Den sikrer, at det i tilfælde af overlappende og modstridende kollektive aftaler i en virksomhed, kun er den aftale, der blev underskrevet med den fagforening, der havde flest medlemmer (i den pågældende virksomhed), der er gyldig. I Det Forenede Kongerige indebærer en ny "Trade Union Bill" fra 2015 reformer af fagforeninger og faglige aktioner.

Der er behov for mere overvågning af inddragelsen af arbejdsmarkedets parter i udformningen og gennemførelsen af politikker og reformer. I de fleste medlemsstater inddrages arbejdsmarkedets parter på én eller anden måde i udformningen af de nationale reformprogrammer. Kvaliteten og rækkevidden af denne inddragelse varierer betydeligt, ligesom det er forskelligt, i hvilket omfang arbejdsmarkedets parter befinder sig i en position, hvor de har indflydelse på indholdet af de nationale reformprogrammer. Færre medlemsstater inddrager effektivt arbejdsmarkedets parter i gennemførelsen af landespecifikke henstillinger eller reformer og politikker, der er forbundet hermed.

2.4. Sikre retfærdighed, bekæmpe fattigdom og fremme lige muligheder.

Som en del af indsatsen for at dæmme op for eller mindske fattigdom og øge arbejdsmarkedsdeltagelsen er der blevet foretaget gennemgribende tjek af de sociale sikringssystemer. Desuden er de aktive arbejdsmarkedspolitikker og aktiveringen blevet styrket, og der er truffet foranstaltninger målrettet personer i risiko for fattigdom. Nogle medlemsstater har øget det beløb, man kan modtage i indkomststøtte (Belgien, Estland, Kroatien, Sverige og Rumænien), mens andre har forbedret måden, hvorpå foranstaltningerne er udformet, ved at indføre mindre ydelser (Malta og Letland) eller arbejdsbetingede ydelser

(Estland). Et antal medlemsstater er i færd med at indføre eller styrke deres aktiveringsforanstaltninger. Det sker som en del af deres politik med henblik på at tackle fattigdom blandt personer i den erhvervsaktive alder bedre (Østrig, Bulgarien, Tyskland, Danmark og Nederlandene). Man er også i færd med at indføre forskellige økonomiske og ikke-økonomiske incitamentter med henblik på at lette arbejdsløses tilbagevenden til arbejdsmarkedet (Belgien, Finland, Frankrig, Letland, Malta og Polen). I et antal lande (Belgien, Kroatien, Grækenland, Irland, Rumænien og Sverige) er der planlagt reformer af de sociale bistandssystemer og arbejdsløshedssystemer, eller sådan reformer er undervejs.

Belgien fortsætter sin reform af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet med henblik på at sikre en passende balance mellem ydelser og effektiv hjælp til jobsøgning og uddannelsesmuligheder. Som en del af sin reform af velfærdssystemet planlægger Rumænien en mindsteløn med henblik på social integration. Der er tale om en kombination af tre indkomstbestemte programmer, og formålet er en bedre målretning af modtagerne, samtidig med at de administrative omkostninger reduceres. Grækenland har iværksat et pilotprogram med henblik på at indføre en mindstelønsordning i landet. Irland gør fortsat en indsats for at reducere forekomsten af husstande med lav arbejdsintensitet ved at levere integrerede tjenesteydelser (centralt kontaktpunkt) og ved i højere grad at sammenkæde rettigheder til ydelser med aktiveringstjenester.

Voksende bekymring over, at antallet af børn, der er berørt af fattigdom, stiger, har fået mange medlemsstater til at investere mere i børn. Bulgarien, Tjekkiet, Polen og Rumænien har styrket eller udvidet deres foranstaltninger med henblik på indkomststøtte til familier med børn, mens Belgien og Malta har indført supplerende børnefamilieydelse til børn, der vokser op i lavindkomstfamilier. I Ungarn, Malta og Det Forenede Kongerige får forældre nu mere støtte til at komme ud på arbejdsmarkedet, og der er indført flere incitamentter til at arbejde. I flere medlemsstater er der blevet investeret i uddannelse, navnlig førskoleundervisning og -børnepasning. Dette afspejler en voksende bevidsthed om den grundlæggende rolle, som førskoleårene spiller for børns kognitive og sociale færdigheder. Finland har indført obligatorisk førskoleundervisning, og Kroatien har indført et års obligatorisk førskoleundervisning, inden børnene begynder i grundskolen. Østrig har afsat yderligere offentlige midler til forbedring af undervisningsresultater af førskoleundervisning og -børnepasning, og Det Forenede Kongerige har indført 15 timers gratis børnepasning om ugen for tre- og fireårige samt truffet foranstaltninger målrettet dårligt stillede småbørn. I nogle medlemsstater blev der også afsat yderligere midler til udvidelse af børnepasningsfaciliteter

(Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Tyskland, Estland, Polen og Det Forenede Kongerige), fritidsordninger (Irland) og heldagsskolepladser (Østrig). Bulgarien gør fortsat en indsats for at forbedre kvaliteten af alternativ børneforsorg og støtten til børn, der vokser op uden for deres familie. Finland har også vedtaget adskillige foranstaltninger med henblik på øget beskyttelse af børn i disse situationer.

Nylige pensionsreformer har hjulpet til at dæmme op for de stigende pensionsudgifter, der på lang sigt bliver en realitet i de fleste medlemsstater³². Deres indvirkning på pensionernes tilstrækkelighed afhænger fortsat af, i hvilket omfang kvinder og mænd har længere og mere fuldstændige arbejdsliv³³, og her er mønstret forskelligt fra faggruppe til faggruppe og mellem kønnene. Det store flertal af medlemsstaternes reformer har fokus på at hæve pensionsalderen og på at begrænse tidlig pensionering, men reformerne ledsages ikke altid af politikker for aktiv aldring. Nogle medlemsstater har fastholdt eller genindført særlige betingelser for tidlig pensionering for personer med et langt arbejdsliv eller i opslidende job. Begrænsningen af adgang til tidlig pensionering stiller regeringerne og/eller arbejdsmarkedets parter over for den udfordring, at de skal finde alternative løsninger på aldersrelaterede problemer sent i arbejdslivet og på problemer med sundhed på arbejdspladsen og på arbejdsmarkedet.

På nuværende tidspunkt er den kønsbetingede pensionsforskel i EU fortsat på 40 %, hvilket afspejler den kønsbestemte lønforskel og kvinders kortere og mere afbrudte arbejdsliv. Det generelle skift mod mere indtjeningsrelaterede pensionssystemer betyder, at pensionssystemerne ikke vil være rustet til at kompensere for disse ubalancer. Som en del af indsatsen for at gøre kvinder i stand til at opnå længere arbejdsliv har næsten alle medlemsstater (undtagen Rumænien) udlignet pensionsalderen for kvinder og mænd eller vedtaget fremtidige reformer med det formål, selv om disse i nogle tilfælde først vil være fuldt gennemført i 2040'erne.

Et stort antal reformer har også ændret indeksreguleringen af pensionsydelse til mindre gavmilde reguleringsmekanismer. Virkningen på tilstrækkelighed vil afhænge af løn- og prisudviklingen.

³² The 2015 Ageing Report,

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2015/pdf/ee3_en.pdf.

³³ The 2015 Pension Adequacy Report, <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14529&langId=en>.

Sundhedssystemerne bidrager til at bevare og genoprette et godt helbred for befolkningen i EU. Ud over til personlig og kollektiv velfærd bidrager de til økonomisk fremgang ved at forbedre arbejdsmarkedsdeltagelsen og arbejdsproduktiviteten og ved at reducere sygefravær. Der er naturligvis omkostninger ved sundhedssystemer: En stor andel af udgifterne til sundhedssystemerne i EU afholdes af offentlige midler, og de skal derfor være økonomisk bæredygtige.

Der er behov for en vurdering af, hvordan sundheds- og langtidsplejesystemerne præsterer, og for gennemførelse af vidtgående og ambitiøse reformer. Disse reformer skal blandt andet sikre et økonomisk bæredygtigt grundlag, der giver mulighed for levering af og adgang til effektive primære sundhedsydelser, således at unødvendig anvendelse af specialister og hospitalspleje reduceres, omkostningseffektiv anvendelse af lægemidler, bedre offentlige udbud, forbedret integration af pleje gennem opdaterede informationskanaler (som for eksempel e-sundhed), udvikling af metodologier til vurdering af den relative effektivitet af sundhedsteknologier og plejeomkostninger med henblik på beslutningstagning samt forbedret sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse.

Der er gennemført væsentlige sundhedsreformer i de fleste medlemsstater. Det store antal strukturelle reformer, der er blevet gennemført, omfatter en omstrukturering af den primære og sekundære pleje, bedre koordinering af plejen, mere intensiv og interoperabel anvendelse af IKT- og e-sundhedsløsninger (Bulgarien, Tjekkiet, Kroatien, Ungarn, Malta, Polen, Rumænien, Slovenien, Slovakiet og Det Forenede Kongerige), et skift i lægemiddelpolitikkerne hen imod prisregulering og generisk substitution samt indførelse af økonomiske og ikke-økonomiske incitamentter til både udbydere og brugere af sundhedsydelser. Med henblik på at forbedre leveringen af sundhedsydelser har adskillige medlemsstater (Bulgarien, Tjekkiet, Tyskland, Kroatien, Irland, Polen, Portugal, Sverige og Det Forenede Kongerige) indført politikker med det formål at optimere anvendelsen af behandlinger samt ordineringsmønstrene.

I mange lande fører aldringen af arbejdsstyrken i sundhedssektoren, sammen med de udfordringer, der, på grund af krævende arbejdsforhold og forholdsvis lav løn i nogle stillinger inden for sundhedsplejen, ligger i at ansætte eller fastholde arbejdstagere, til mangel på sundhedspersonale. For at modvirke dette har nogle medlemsstater (Belgien, Tjekkiet, Tyskland, Spanien, Kroatien, Irland, Letland, Polen og Sverige) vedtaget foranstaltninger med

henblik på at lette uddannelse og opkvalificering af sundhedspersonale og på at tilbyde lønstigninger og støtte, der skal gøre sundhedssektoren mere attraktiv.

Flere medlemsstater er i færd med at vedtage eller gennemføre større reformer inden for langtidspleje med det formål at sikre en mere effektiv udnyttelse af eksisterende ressourcer. Reformforanstaltningerne har fokus på yderligere udvikling af hjemmeplejeydelser og styrkelse af koordineringen af pleje.

I flere medlemsstater (Østrig, Belgien, Bulgarien, Ungarn, Tyskland og Luxembourg) er finansieringsmodellerne for langtidspleje blevet ændret. Mens nogle af landene har besluttet at øge den offentlige finansiering og reducere den private andel af finansieringen, har andre sænket tærsklen for berettigelse til offentlig støtte eller indført andre foranstaltninger til dækning af omkostningerne.

Et begrænset antal medlemsstater har rapporteret om foranstaltninger med henblik på at forhindre, at folk bliver afhængige af pleje. Disse foranstaltninger har hovedsagelig drejet sig om bedre forebyggelse og tidlig diagnosticering af demens (Østrig, Bulgarien og Irland). De nationale regeringer har sat øget fokus på at forbedre leveringen af tjenesteydelser ved at gøre plejen mere patientcentreret, ved at fremme fællesskabsbaseret pleje i modsætning til institutionsbaseret pleje og ved at udvikle og sikre nye kvalitetsstandarder og mere personale.

Nogle medlemsstater (Belgien, Tjekkiet, Tyskland og Finland) har forbedret støtten til frivillige plejere gennem nye strategier, bedre muligheder for at forene arbejde og plejeforpligtelser og juridisk anerkendelse af frivillige plejere.

Der er blevet gjort en betydelig indsats for at lette adgangen til en økonomisk overkommelig bolig. Nogle medlemsstater har vedtaget planer for opførelse af boliger eller socialt boligbyggeri (Tjekkiet, Frankrig, Irland, Portugal, Slovenien og Det Forende Kongerige). Bulgarien anvendte Den Europæiske Fond for Regionaludvikling til at lette adgangen til en bolig for personer i sårbare situationer. Ungarn har rapporteret om udvidelse af ordninger med henblik på at hjælpe førstegangskøbere, og Det Forende Kongerige har rapporteret om en mobilitetsordning for lejere i socialt boligbyggeri. Betingelserne for at få boligydelse, herunder kriterier for støtteberettigelse og beløbstærskler, er blevet revideret (Tjekkiet og Finland), og der er blevet indført huslejekontrol/-garantier til sociale formål (Belgien, Tjekkiet, Frankrig og Nederlandene).

Mange programmer har drejet sig om at tackle overdreven gældsætning og udsættelser, som for eksempel den indsats, som Nederlandene har gjort for at opdage virksomheder, der sætter sig i for stor gæld, og pilotprojekter med det formål at hjælpe familier, der er blevet sat ud af deres bolig, i Slovenien. Tærsklen for støtteberettigelse for så vidt angår insolvensbeskyttelse er blevet sænket i Letland, mens Cypern nu tilbyder støtte til betaling af renter på lån til sårbare husstande. Der er også blevet gjort en målrettet indsats for at bekæmpe energifattigdom (Belgien) og integrere bestemmelser om tjenester i forbindelse med socialt boligbyggeri.

Der er på nationalt plan blevet gennemført en række foranstaltninger med henblik på at lette den sociale inklusion af personer i risikozonen, som for eksempel personer med handicap, romaer og personer med indvandrerbaggrund. Estland har påbegyndt gennemførelsen af en arbejdssevnerreform ("Work Capacity Reform"), hvorved der er blevet indført et kvalitativt skift fra evaluering af menneskers uarbejdsdygtighed til et nyt fokus på vurdering af deres evne til at arbejde og dermed på deres integration på arbejdsmarkedet og i det sociale liv. På lignende vis har Nederlandene vedtaget en deltagelsesaftale ("Participation Pact") med henblik på at fremme arbejdsmarkedsdeltagelse for personer med handicap og ufaglærte, både i den private og den offentlige sektor.

Lige adgang til inklusiv uddannelse af høj kvalitet er det første og vigtigste skridt til social inklusion. Der er klare tendenser hen imod inklusiv undervisning af sårbare børn. Belgien (Flandern) har vedtaget "M-Decree"-loven, der giver mulighed for rimelig tilpasning i det almindelige skolesystem. Tjekkiet har vedtaget en uddannelseslov ("Educational Act"), der indeholder fem former for støtteforanstaltninger, der skal forbedre betingelserne for inklusiv undervisning i skolen. Danmark har fastsat det mål, at 96 % af eleverne i de offentlige skoler skal gå i det almindelige undervisningssystem i 2015, samt etableret Ressourcecentret for Inklusion og Specialundervisning.

Mange personer med handicap oplever alvorlige former for udstødelse, for eksempel ved at bo på institutioner. Dog er der i mange lande klare tendenser hen imod et skift fra institutions- til fællesskabsbaseret pleje og et uafhængigt liv, og tendenserne får støtte fra de europæiske struktur- og investeringsfonde. For eksempel har Finland mindsket antallet af personer med mentale handicap, der er i langtidspleje på institutioner, betydeligt, og denne plejeform er nu hovedsagelig erstattet af døgnvagter. Målet er, at institutionspleje skal være erstattet af individuelle boliger og tjenester i 2020.

I nogle medlemsstater er der blevet gennemført foranstaltninger med henblik på at fremme integrationen af romaer. I januar 2015 vedtog Rumænien en revideret national strategi for inklusion af rumænske borgere, der hører til minoriteten af romaer, for 2014-2020, mens Litauen vedtog en handlingsplan for romaers integration i det litauiske samfund for 2015-2020. I 2015 vedtog Tjekkiet en strategi for integration af romaner frem til 2020. Andre lande, som for eksempel Ungarn, Slovakiet og Polen, har revideret deres nationale strategier og handlingsplaner, navnlig med henblik på opfyldelse af den forhåndsbetingelse, der er relateret til ESF-investeringsprioritet 9.2.

I Slovakiet er antallet af hjælpelærere til børn med særlige behov, herunder børn fra socialt belastede områder, blevet betydeligt øget for skoleåret 2014-2015, og der budgetteres med endnu flere hjælpelærere i 2015. For så vidt angår romasamfund er der stillet forslag om obligatorisk førskoleundervisning og -pasning til børn fra socialt belastede områder, på nuværende tidspunkt dog uden konkrete planer for gennemførelsen heraf.

Stigende flytningestrømme er årsag til, at regeringer og samfund i deres helhed skal modtage og integrere et stigende antal personer, og nogle medlemsstater er særlig berørt. Medlemsstaterne har truffet beslutninger om integrationspakker, men også om afskrækningsforanstaltninger. I Østrig har en integrationspakke fokus på sprogstøtte og arbejdsmarkedsintegration, og det meste af budgettet er øremærket til netop arbejdsmarkedsintegration. De offentlige arbejdsformidlinger har igangsat pilotprojekter med henblik på at forbedre udsigterne på arbejdsmarkedet for personer, der har ret til asyl fra midten af 2015. I Sverige er introduktionsydelsen for 2015-2018, der skal give mulighed for en hurtigere integration af nyligt ankomne flygtninge og udlændinge på arbejdsmarkedet, blevet forhøjet. Med henblik på tidlig identificering af færdigheder hos nyankomne har regeringen, inden for eksisterende rammer, afsat midler til et pilotprojekt vedrørende kortlægning af færdigheder hos nyligt ankomne migranter, der bor i den svenske udlændingestyrelses modtagelsescentre. I Tyskland har forbundsinstitutionen for beskæftigelse og forbundsinstitutionen for indvandring og flygtninge igangsat et pilotprojekt, der er finansieret af Den Europæiske Socialfond, og som skal fremme hurtig integration af flygtninge på arbejdsmarkedet. Der er etableret modelarbejdsformidlinger i seks tyske regioner. På den anden side er der gennemført foranstaltninger, der forventes at have en afskrækkende virkning, for eksempel erstatning af kontante overførsler med overførsler i naturalier, og flygtninge fra områder, der betragtes som sikre, gennemgår en hurtigere asylprocedure. I Danmark er den særlige integrationsydelse som en afskrækkende

foranstaltning blevet nedsat til under den nuværende kontanthjælp for deltagere i integrationsprogrammer, og optjeningsprincippet for familieydelse og børnepenge til flygtninge er blevet genindført, ligesom en harmonisering af reglerne for berettigelse til alderspension heller ikke længere fritager flygtninge fra optjeningsprincippet. I Det Forenede Kongerige er der, for at afholde migranter uden jobudsigter fra at komme til landet, indført nye begrænsninger vedrørende adgang til indtægtsbestemte ydelser. Disse begrænsninger forhindrer effektivt nyankomne i at gøre krav på indtægtsbestemte ydelser under Universal Credit-ordningen uden først at have arbejdet i Det Forenede Kongerige. De nye begrænsninger tager skridtet videre fra tidligere begrænsninger vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelse, børnepenge og børnefradrag.

Medlemsstaterne skal sikre, at asylansøgere faktisk har adgang til arbejdsmarkedet senest inden for ni måneder fra den dato, hvor de ansøger om international beskyttelse³⁴. Nogle medlemsstater tillader asylansøgere at deltage på arbejdsmarkedet tidligere, og andre medlemsstater har stillet forslag om at gøre det samme. Som en del af EU's dagsorden for migration, der skal hjælpe medlemsstaterne med at opfylde asylansøgerne mest akutte behov, for eksempel for bolig, forsyninger og tjenesteydelser, har Kommissionen vedtaget en meddelelse om regler for offentlige udbud i forbindelse med den aktuelle asylkrise³⁵. Konkret og på nuværende tidspunkt kan investeringer ved hjælp af Den Europæiske Socialfond styrke erhvervsuddannelse, rådgivning, adgang til sundhedsydelser og sociale ydelser samt kampagner til bekæmpelse af forskelsbehandling.

En første vurdering af den makroøkonomiske virkning af flygtningestrømmene viser, at selv om den kortsigtede virkning i form af øgede offentlige udgifter er forholdsvis lille, om end mere udpræget i nogle medlemsstater, så har strømmene på mellemlang til lang sigt en positiv virkning på væksten, under forudsætning af at integrationen på arbejdsmarkedet er vellykket³⁶.

³⁴ Se Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/33/EU af 26. juni 2013 om fastlæggelse af standarder for modtagelse af ansøgere om international beskyttelse

³⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om regler for offentlige udbud i forbindelse med den aktuelle asylkrise, COM(2015)454.

³⁶ Europæisk økonomisk prognose — efterår 2015.

Bilag 1: Resultattavle med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer med gennemsnittet i EU som referencepunkter*

	Arbejdsløshed			Ungdomsarbejdsløshed						Real vækst i den disponible bruttohusstandsindkomst		Andel af personer i risiko for fattigdom (18-64-årige)			Uligheder — S80/S20		
	Ændring fra år til år (S1.2014-S1.2015)	Afstand til EU-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU	Ungdomsarbejdsløshed			NEET'er			Ændring fra år til år (2013-2014)	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU	Årlig ændring (2012-2013)	Afstand til EU-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU	Årlig ændring (2012-2013)	Afstand til EU-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU
				Ændring fra år til år (S1.2014-S1.2015)	Afstand til EU-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU	Ændring fra år til år (2013-2014)	Afstand til EU-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EU								
EU-28 (vægtet)	-0.7	~	~	-1.8	~	~	-0.5	~	~	0.7	~	0.1	~	~	0.0	~	~
EA-19 (vægtet)	-0.5	~	~	-1.4	~	~	-0.3	~	~	0.7	~	0.1	~	~	0.1	~	~
EU-28 (uvægtet)	-0.8	~	~	-2.5	~	~	-0.5	~	~	1.3	~	0.2	~	~	0.0	~	~
EA-19 (uvægtet)	-0.8	0.8	0.0	-2.4	0.8	0.1	-0.4	-0.3	0.1	1.3	0.0	0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0
BE	0.3	-1.2	1.1	-1.2	-0.9	1.3	-0.7	-0.3	-0.2	0.5	-0.8	-0.1*	-2.2	-0.3	-0.2	-1.0	-0.2
BG	-2.0	0.1	-1.2	-2.8	-0.3	-0.3	-1.4	7.9	-0.9	:	:	-0.3*	1.5*	-0.5*	0.5	1.8	0.5
CZ	-0.9	-4.4	-0.1	-3.0	-9.0	-0.5	-1.0	-4.2	-0.5	1.6	0.3	-0.7	-7.0	-0.9	-0.1*	-1.4	-0.1*
DK	-0.3	-3.6	0.5	-2.5	-11.9	0.0	-0.2	-6.5	0.3	0.1	-1.2	0.2*	-1.5*	0.0	-0.2*	-0.5	-0.2*
DE	-0.3	-5.1	0.5	-0.7	-15.4	1.8	0.1	-5.9	0.6	1.5	0.2	0.3*	1.3	0.1*	0.3	-0.2	0.3
EE	-1.4	-3.7	-0.6	-6.3	-12.1	-3.8	0.4	-0.6	0.9	2.0	0.7	-0.4*	1.7	-0.6	0.1*	0.7	0.1*
IE	-2.1	-0.1	-1.3	-4.2	-1.3	-1.7	-0.9	2.9	-0.4	:	:	-1.4	-1.6	-1.6	-0.2*	-0.3	-0.2*
EL	-1.5	15.6	-0.7	-3.7	28.3	-1.2	-1.3	6.8	-0.8	:	:	0.3*	8.5	0.1*	0.0	1.8	0.0
ES	-2.1	13.0	-1.3	-4.0	27.1	-1.5	-1.5	4.8	-1.0	0.6	-0.7	0.0	4.8	-0.2*	-0.2*	1.5	-0.2*
FR	0.2	0.5	1.0	0.7	1.9	3.2	0.2	-0.9	0.7	1.2	-0.1	0.0	-1.9	-0.2	0.0	-0.3	0.0
HR	-0.6	6.7	0.2	-1.6	20.9	0.9	-0.3	7.0	0.2	:	:	-0.3*	2.2	-0.5*	-0.1*	0.5	-0.1*
IT	-0.2	2.5	0.6	-0.9	19.6	1.6	-0.1	9.8	0.4	-0.3	-1.6	0.2*	3.2	0.0	0.2*	0.9	0.2*
CY	-0.1	5.9	0.7	-3.4	11.1	-0.9	-1.7	4.7	-1.2	:	:	2.2	-1.2*	2.0	0.2*	0.1	0.2*
LV	-1.3	-0.1	-0.5	-4.5	-7.1	-2.0	-1.0	-0.3	-0.5	4.9	3.6	-0.5*	3.2	-0.7*	-0.2*	1.5	-0.2*
LT	-1.8	-0.5	-1.0	-2.6	-4.8	-0.1	-1.2	-2.4	-0.7	2.4	1.1	1.1*	3.4	0.9*	0.8	1.3	0.8
LU	0.0	-3.9	0.8	-1.0	-3.9	1.5	1.3	-6.0	1.8	:	:	0.5*	-0.6*	0.3*	0.5	-0.2	0.5
HU	-0.8	-2.7	0.0	-2.4	-3.8	0.1	-1.9	1.3	-1.4	2.8	1.5	0.7*	-1.3*	0.5*	0.2*	-0.6	0.2*
MT	-0.3	-4.2	0.5	-0.7	-10.8	1.8	0.6	-1.8	1.1	:	:	1.2	-2.0	1.0	0.2	-0.7	0.2
NL	-0.7	-2.9	0.1	-2.2	-11.5	0.3	-0.1	-6.8	0.4	1.1	-0.2	0.8	-4.7	0.6	0.0	-1.2	0.0
AT	0.1	-4.2	0.9	-0.6	-12.6	1.9	0.4	-4.6	0.9	0.5	-0.8	-0.4*	-2.7	-0.6*	-0.1*	-0.7	-0.1*
PL	-1.8	-2.2	-1.0	-3.7	-1.5	-1.2	-0.2	-0.3	0.3	:	:	0.2*	1.1	0.0	0.0	0.1	0.0
PT	-1.6	3.1	-0.8	-4.2	9.5	-1.7	-1.8	0.0	-1.3	0.2	-1.1	1.5	2.8	1.3	0.2*	1.2	0.2*
RO	0.0	-3.0	0.8	-1.9	0.2	0.6	0.0	4.7	0.5	:	:	0.5	5.9	0.3*	0.3*	1.8	0.3*
SI	-0.5	-0.5	0.3	-3.9	-5.6	-1.4	0.2	-2.9	0.7	1.4	0.1	0.8	-2.6	0.6	0.2	-1.2	0.2
SK	-1.8	1.9	-1.0	-4.8	3.8	-2.3	-0.9	0.5	-0.4	3.2	1.9	-0.2*	-3.5	-0.4*	-0.1*	-1.2	-0.1*
FI	0.8	-0.6	1.6	2.5	0.0	5.0	0.9	-2.1	1.4	-0.9	-2.2	-1.1	-4.3	-1.3	-0.1*	-1.2	-0.1
SE	-0.3	-2.2	0.5	-2.3	-1.6	0.2	-0.3	-5.1	0.2	2.1	0.8	1.1	-1.6	0.9	0.0	-1.1	0.0
UK	-0.9	-4.3	-0.1	-2.3	-7.1	0.2	-1.3	-0.4	-0.8	-0.2	-1.5	-0.6	-0.9*	-0.8	-0.4	-0.2	-0.4

Kilde: Eurostat, EU-LFS, nationalregnskaber og EU-SILC (beregninger fra GD EMPL).

* For hver indikator (undtagen for væksten i GHDI i faste priser, da den gengives som en økonomisk værdi) henviser de tre kolonner til i) ændring fra år til år i absolutte tal, ii) forskellen mellem EU's (eller euroområdet) gennemsnit i samme år og iii) ændring fra år til år for landet i forhold til ændringen fra år til år på EU- eller euroområdeplan (idet det angives om landets situation forværres/forbedres hurtigere end resten af EU/euroområdet, hvorved dynamikken i den socioøkonomiske divergens/konvergens afspejles). S1 er første semester og er baseret på kvartalsvise data.

* viser ændringer og forskelle i forhold til EU, der ikke er statistisk signifikante. I den nærmere analyse i kapitel 2 vil disse blive sat til nul.

Bilag 2: Resultattavle med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer med gennemsnittet i euroområdet som referencepunkter

	Arbejdsløshed			Ungdomsarbejdsløshed						Real vækst i den disponible bruttohusstandsindkomst		Andel af personer i risiko for fattigdom (18-64-årige)			Uligheder — S80/S20		
				Ungdomsarbejdsløshed			NEET'er										
	Ændring fra år til år (S1.2014-S1.2015)	Afstand til EA-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA	Ændring fra år til år (S1.2014-S1.2015)	Afstand til EA-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA	Årlig ændring (2013-2014)	Afstand til EA-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA	Årlig ændring (2013-2014)	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA	Årlig ændring (2012-2013)	Afstand til EA-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA	Årlig ændring (2012-2013)	Afstand til EA-gennemsnittet	Ar til år for medlemsstatte til år til år for EA
EU-28 (vægtet)	-0.7	~	~	-1.8	~	~	-0.5	~	~	0.7	~	0.1	~	~	0.0	~	~
EA-19 (vægtet)	-0.5	~	~	-1.4	~	~	-0.3	~	~	0.7	~	0.1	~	~	0.1	~	~
EU-28 (uvægtet)	-0.8	-0.8	0.0	-2.5	-0.8	-0.1	-0.5	0.3	-0.1	1.3	0.0	0.2	-0.1	-0.1	0.0	0.0	0.0
EA-19 (uvægtet)	-0.8	~	~	-2.4	~	~	-0.4	~	~	1.3	~	0.3	~	~	0.0	~	~
BE	0.3	-2.0	1.1	-1.2	-1.7	1.2	-0.7	0.0	-0.3	0.5	-0.8	-0.1*	-2.3	-0.4	-0.2	-1.0	-0.2
BG	-2.0	-0.7	-1.2	-2.8	-1.1	-0.4	-1.4	8.2	-1.0	:	:	-0.3*	1.4*	-0.6*	0.5	1.8	0.5
CZ	-0.9	-5.2	-0.1	-3.0	-9.8	-0.6	-1.0	-3.9	-0.6	1.6	0.3	-0.7	-7.1	-1.0	-0.1*	-1.4	-0.1*
DK	-0.3	-4.4	0.5	-2.5	-12.7	-0.1	-0.2	-6.2	0.2	0.1	-1.2	0.2*	-1.6*	-0.1*	-0.2*	-0.5	-0.2*
DE	-0.3	-5.9	0.5	-0.7	-16.2	1.7	0.1	-5.6	0.5	1.5	0.2	0.3*	1.2	0.0	0.3	-0.2	0.3
EE	-1.4	-4.5	-0.6	-6.3	-12.9	-3.9	0.4	-0.3	0.8	2.0	0.7	-0.4*	1.6	-0.7	0.1*	0.7	0.1*
IE	-2.1	-0.9	-1.3	-4.2	-2.1	-1.8	-0.9	3.2	-0.5	:	:	-1.4	-1.7	-1.7	-0.2*	-0.3	-0.2*
EL	-1.5	14.8	-0.7	-3.7	27.5	-1.3	-1.3	7.1	-0.9	:	:	0.3*	8.4	0.0	0.0	1.8	0.0
ES	-2.1	12.2	-1.3	-4.0	26.3	-1.6	-1.5	5.1	-1.1	0.6	-0.7	0.0	4.7	-0.3*	-0.2*	1.5	-0.2*
FR	0.2	-0.3	1.0	0.7	1.1	3.1	0.2	-0.6	0.6	1.2	-0.1	0.0	-2.0	-0.3	0.0	-0.3	0.0
HR	-0.6	5.9	0.2	-1.6	20.1	0.8	-0.3	7.3	0.1	:	:	-0.3*	2.1	-0.6*	-0.1*	0.5	-0.1*
IT	-0.2	1.7	0.6	-0.9	18.8	1.5	-0.1	10.1	0.3	-0.3	-1.6	0.2*	3.1	-0.1*	0.2*	0.9	0.2*
CY	-0.1	5.1	0.7	-3.4	10.3	-1.0	-1.7	5.0	-1.3	:	:	2.2	-1.3*	1.9	0.2*	0.1	0.2*
LV	-1.3	-0.9	-0.5	-4.5	-7.9	-2.1	-1.0	0.0	-0.6	4.9	3.6	-0.5*	3.1	-0.8*	-0.2*	1.5	-0.2*
LT	-1.8	-1.3	-1.0	-2.6	-5.6	-0.2	-1.2	-2.1	-0.8	2.4	1.1	1.1*	3.3	0.8*	0.8	1.3	0.8
LU	0.0	-4.7	0.8	-1.0	-4.7	1.4	1.3	-5.7	1.7	:	:	0.5*	-0.7*	0.2*	0.5	-0.2	0.5
HU	-0.8	-3.5	0.0	-2.4	-4.6	0.0	-1.9	1.6	-1.5	2.8	1.5	0.7*	-1.4*	0.4*	0.2*	-0.6	0.2*
MT	-0.3	-5.0	0.5	-0.7	-11.6	1.7	0.6	-1.5	1.0	:	:	1.2	-2.1	0.9	0.2	-0.7	0.2
NL	-0.7	-3.7	0.1	-2.2	-12.3	0.2	-0.1	-6.5	0.3	1.1	-0.2	0.8	-4.8	0.5	0.0	-1.2	0.0
AT	0.1	-5.0	0.9	-0.6	-13.4	1.8	0.4	-4.3	0.8	0.5	-0.8	-0.4*	-2.8	-0.7*	-0.1*	-0.7	-0.1*
PL	-1.8	-3.0	-1.0	-3.7	-2.3	-1.3	-0.2	0.0	0.2	:	:	0.2*	1.0	-0.1*	0.0	0.1	0.0
PT	-1.6	2.3	-0.8	-4.2	8.7	-1.8	-1.8	0.3	-1.4	0.2	-1.1	1.5	2.7	1.2	0.2*	1.2	0.2*
RO	0.0	-3.8	0.8	-1.9	-0.6	0.5	0.0	5.0	0.4	:	:	0.5	5.8	0.2*	0.3*	1.8	0.3*
SI	-0.5	-1.3	0.3	-3.9	-6.4	-1.5	0.2	-2.6	0.6	1.4	0.1	0.8	-2.7	0.5	0.2	-1.2	0.2
SK	-1.8	1.1	-1.0	-4.8	3.0	-2.4	-0.9	0.8	-0.5	3.2	1.9	-0.2*	-3.6	-0.5*	-0.1*	-1.2	-0.1*
FI	0.8	-1.4	1.6	2.5	-0.8	4.9	0.9	-1.8	1.3	-0.9	-2.2	-1.1	-4.4	-1.4	-0.1*	-1.2	-0.1
SE	-0.3	-3.0	0.5	-2.3	-2.4	0.1	-0.3	-4.8	0.1	2.1	0.8	1.1	-1.7	0.8	0.0	-1.1	0.0
UK	-0.9	-5.1	-0.1	-2.3	-7.9	0.1	-1.3	-0.1	-0.9	-0.2	-1.5	-0.6	-1*	-0.9	-0.4	-0.2	-0.4

Bilag 3: Resultattavle med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer med absolutte værdier i tre på hinanden følgende år

	Arbejdsløshed			Ungdomsarbejdsløshed						Real vækst i den disponible bruttohusholdningsindkomst			Andel af personer i risiko for fattigdom (18-64 årige)			Uligheder — S80/S20		
	2013	2014	S1.2015	Ungdomsarbejdsløshed			NEET'er			2012	2013	2014	2011	2012	2013	2011	2012	2013
				2013	2014	S1.2015	2012	2013	2014									
EU-28 (vægtet)	10.9	10.2	9.7	23.7	22.2	20.9	13.2	13.0	12.5	-1.0	-0.3	0.7	15.9	16.3	16.4	5.0	5.0	5.0
EA-19 (vægtet)	12.0	11.6	11.2	24.4	23.7	22.6	13.1	12.9	12.6	-1.8	-0.4	0.7	16.1	16.6	16.7	5.0	4.9	5.0
EU-28 (uvægtet)	11.2	10.5	9.9	26.4	24.5	22.6	12.8	12.8	12.3	-1.5	0.1	1.3	15.2	15.4	15.6	4.8	4.8	4.8
EA-19 (uvægtet)	11.8	11.3	10.7	26.6	25.2	23.4	12.6	12.4	12.0	-2.0	-0.2	1.3	15.2	15.4	15.7	4.7	4.8	4.8
BE	8.4	8.5	8.7	23.7	23.2	21.7	12.3	12.7	12.0	0.6	-0.6	0.5	12.9	13.5	13.4	3.9	4.0	3.8
BG	13.0	11.4	10.0	28.4	23.8	22.3	21.5	21.6	20.2	-1.2	5.9	:	18.2	17.4	17.1	6.5	6.1	6.6
CZ	7.0	6.1	5.5	18.9	15.9	13.6	8.9	9.1	8.1	-1.2	-0.8	1.6	9.1	9.3	8.6	3.5	3.5	3.4
DK	7.0	6.6	6.3	13.0	12.6	10.7	6.6	6.0	5.8	-0.4	-1.3	0.1	13.1	13.9	14.1	4.4	4.5	4.3
DE	5.2	5.0	4.8	7.8	7.7	7.2	7.1	6.3	6.4	0.7	0.7	1.5	16.4	16.6	16.9	4.5	4.3	4.6
EE	8.6	7.4	6.2	18.7	15.0	10.5	12.2	11.3	11.7	0.2	6.2	2.0	18.0	17.7	17.3	5.3	5.4	5.5
IE	13.1	11.3	9.8	26.8	23.9	21.3	18.7	16.1	15.2	-0.4	-0.6	:	15.1	15.4	14.0	4.6	4.7	4.5
EL	27.5	26.5	25.5	58.3	52.4	50.9	20.2	20.4	19.1	-7.4	-8.3	:	20.0	23.8	24.1	6.0	6.6	6.6
ES	26.1	24.5	22.9	55.5	53.2	49.7	18.6	18.6	17.1	-5.4	-1.8	0.6	19.0	20.4	20.4	6.3	6.5	6.3
FR	10.3	10.3	10.4	24.9	24.2	24.5	12.5	11.2	11.4	-0.8	-0.1	1.2	13.5	13.7	13.7	4.6	4.5	4.5
HR	17.3	17.3	16.6	50.0	45.5	43.5	16.6	19.6	19.3	-2.9	-3.4	:	18.6	18.1	17.8	5.6	5.4	5.3
IT	12.1	12.7	12.4	40.0	42.7	42.2	21.0	22.2	22.1	-5.3	-0.6	-0.3	18.5	18.6	18.8	5.6	5.5	5.7
CY	15.9	16.1	15.8	38.9	36.0	33.7	16.0	18.7	17.0	-7.9	-4.5	:	11.5	12.2	14.4	4.3	4.7	4.9
LV	11.9	10.8	9.8	23.2	19.6	15.5	14.9	13.0	12.0	1.6	5.5	4.9	20.2	19.3	18.8	6.5	6.5	6.3
LT	11.8	10.7	9.4	21.9	19.3	17.8	11.2	11.1	9.9	0.2	4.3	2.4	20.2	17.9	19.0	5.8	5.3	6.1
LU	5.9	6.0	6.0	16.9	22.3	18.7	5.9	5.0	6.3	:	:	:	13.1	14.5	15.0	4.0	4.1	4.6
HU	10.2	7.7	7.2	26.6	20.4	18.8	14.8	15.5	13.6	-3.3	1.4	2.8	13.6	13.6	14.3	3.9	4.0	4.2
MT	6.4	5.9	5.7	13.0	11.8	11.8	10.6	9.9	10.5	:	:	:	13.1	12.4	13.6	4.0	3.9	4.1
NL	7.3	7.4	7.0	13.2	12.7	11.1	4.9	5.6	5.5	-1.4	-1.0	1.1	10.5	10.1	10.9	3.8	3.6	3.6
AT	5.4	5.6	5.7	9.7	10.3	10.0	6.8	7.3	7.7	1.9	-1.8	0.5	13.1	13.3	12.9	4.1	4.2	4.1
PL	10.3	9.0	7.7	27.3	23.9	21.1	11.8	12.2	12.0	1.1	2.8	:	17.1	16.5	16.7	5.0	4.9	4.9
PT	16.4	14.1	13.0	38.1	34.7	32.1	13.9	14.1	12.3	-5.3	-1.0	0.2	16.2	16.9	18.4	5.7	5.8	6.0
RO	7.1	6.8	6.9	23.7	24.0	22.8	16.8	17.0	17.0	-3.2	:	:	21.0	21.0	21.5	6.2	6.3	6.6
SI	10.1	9.7	9.4	21.6	20.2	17.0	9.3	9.2	9.4	-3.8	-1.9	1.4	11.7	12.2	13.0	3.5	3.4	3.6
SK	14.2	13.2	11.8	33.7	29.7	26.4	13.8	13.7	12.8	-1.7	1.7	3.2	12.4	12.3	12.1	3.8	3.7	3.6
FI	8.2	8.7	9.3	19.9	20.5	22.6	8.6	9.3	10.2	0.1	0.4	-0.9	12.8	12.4	11.3	3.7	3.7	3.6
SE	8.0	7.9	7.7	23.6	22.9	21.0	7.8	7.5	7.2	3.7	1.7	2.1	12.5	12.9	14.0	3.6	3.7	3.7
UK	7.6	6.1	5.6	20.7	16.9	15.5	13.9	13.2	11.9	2.6	-0.7	-0.2	14.1	15.3	14.7	5.3	5.0	4.6

Kilde: Eurostat, EU-LFS, nationalregnskaber og EU-SILC (beregninger fra GD EMPL).

Bilag 4: Sammenfatning af læsningen af resultattavlen med beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer

	Arbejdsløshed	Ungdomsarbejds løshed	NEET-rate	Disponibel bruttohusstand sindkomst	Andel af personer i risiko for fattigdom	Ulighed S80/S20 S80/S20
De, der præsterer bedst	Tyskland	Danmark Tyskland Østrig Estland	Danmark Nederlandene Sverige Tyskland	Letland Ungarn Slovakiet	Tjekkiet Finland Slovakiet Nederlandene	Tjekkiet Slovakiet Finland Nederlandene Sverige Slovenien
Bedre end gennemsnittet	Estland Tjekkiet Danmark Ungarn Nederlandene Det Forenede Kongerige Luxembourg Malta Rumænien Bulgarien Irland Litauen Polen Slovakiet	Letland Tjekkiet Nederlandene Det Forenede Kongerige Slovakiet Malta	Tjekkiet Litauen Slovenien Ungarn Portugal	Litauen Sverige	Østrig Belgien Frankrig Slovenien Irland Det Forenede Kongerige	Belgien Danmark Østrig Ungarn Malta Det Forenede Kongerige
Gennemsnitligt	Letland Slovenien Sverige	Irland Polen Slovenien Belgien Litauen Ungarn Sverige Rumænien Bulgarien Luxembourg	Letland Det Forenede Kongerige Belgien Polen Slovakiet	Tjekkiet Tyskland Estland Spanien Nederlandene Frankrig Slovenien	Bulgarien Danmark Tyskland Luxembourg Polen Ungarn	Kroatien Frankrig Polen Tyskland Cypern Irland

Bilag 5: Metodologisk note om identificeringen af tendenser og niveauer i resultattavlen

I midten af 2015 drøftede Europa-Kommissionen og medlemsstaterne måder, hvorpå analysen, læsningen og fortolkningen af resultattavlen med centrale beskæftigelsesmæssige og sociale indikatorer kan forbedres i lyset af den næste version af den fælles rapport om beskæftigelsen, og navnlig udviklingen af en metode til vurdering af medlemsstaternes præstationer på grundlag af resultattavlen. Der blev opnået enighed om, at den metodologi, der skal anvendes, skal være i stand til, for hver indikator, at give et mål for, hvordan hver enkelt medlemsstat, ud fra dens indikatorværdi (score), er placeret i forhold til EU-28's indikatorværdier. Metodologien skal anvendes for så vidt angår både år-niveau (niveauer) og ændringer fra et år til et andet (ændringer), hvilket giver mulighed for en holistisk vurdering af medlemsstaternes præstationer.

For at nå dette mål kan der anvendes en almindeligt anvendt og ligefrem tilgang. Det betyder, at der for hver indikator skal foretages en analyse af henholdsvis niveauer og ændringer, og at der dernæst skal findes frem til de observationer (medlemsstaternes score), der stikker markant af fra den almindelige tendens, for herigennem, statistisk set, at identificere "afvigerne" fra EU-28's score for den pågældende indikator.

For at denne tilgang kan anvendes, bør medlemsstaternes score, inden man går i gang med analysen, for hver indikator konverteres til en standardscore (også kendt som z-score), som har den fordel, at det giver mulighed for at sidestille forskellige parametre, således at det samme parameter kan anvendes for alle indikatorerne.

Dette opnås, for hver enkelt indikator, gennem standardisering af de rå værdier for både niveauer og ændringer efter følgende formel:

$$z - \text{score for } MS_x = \frac{[MS_x \text{ indikator} - \text{average } (MS \text{ indikator})]}{\text{standard deviation } (MS \text{ indikator})}$$

Denne tilgang giver mulighed for, at der for hver medlemsstat kan findes frem til dens rå indikatorværdi i betydningen hvor mange standardafvigelser den afviger fra gennemsnittet. Dernæst kan hver enkelt medlemsstats præstationer vurderes og klassificeres på grundlag af den resulterende z-score, der stilles op imod et sæt foruddefinerede tærskler, der igen kan sættes til multipler af standardafvigelser. Det bør bemærkes, at der allerede førhen er blevet opnået enighed om og anvendt en lignende metodologi i forbindelse med LIME-vurderingsrammerne³⁷.

³⁷ Europa-Kommissionen (2008), "The LIME Assessment Framework (LAF): A methodological tool to compare, in the context of the Lisbon Strategy, the performance of EU Member States in terms of GDP and in terms of twenty policy areas affecting growth", European Economy Occasional Papers n. 41/2008.

Det vigtigste i denne tilgang er at fastsætte afskæringspunkter. Da der ikke kan gøres nogen parametriske antagelser om fordelingen af de observerede rå værdier for beskæftigelsesindikatorerne³⁸, er det almindeligt at anvende en "tommelfingerregel" med henblik på at udvælge tærsklerne. I henhold til analysen af de centrale indikatorer, der er anvendt i resultattavlen, og ud fra den betragtning, at jo lavere arbejdsløsheds- og NEET-indikatorerne er, jo bedre er præstationen, foreslås det at betragte³⁹:

1. en score under - 1 som en virkelig god præstation
2. en score mellem - 1 og - 0,5 som en god præstation
3. en score mellem - 0,5 og 0,5 som en neutral præstation
4. en score mellem 0,5 og 1 som en dårlig præstation
5. en score over 1 som en virkelig dårlig præstation⁴⁰.

Formålet med den foreslåede metodologi er at evaluere hver enkelt medlemsstats præstationer for alle indikatorer for så vidt angår både værdier og ændringer. Resultatet af dette skridt vil således, for hver enkelt indikator, være en evaluering af medlemsstaternes score for så vidt angår både værdier og ændringer i henhold til fem kriterier, som vist i tabel 1:

Tabel 1: Forslag til tærskelværdier for z-score

Tærskelværdier for z-score					
	- 1,0	- 0,5	0	0,5	1,0
	(lavere end)	(lavere end)	(mellem)	(højere end)	(højere end)
	Vurdering				
Niveauer	Meget lav	Lav	Gennemsnitlig	Høj	Meget høj
Ændringer	Meget lavere end gennemsnittet	Lavere end gennemsnittet	Gennemsnitlig	Højere end gennemsnittet	Meget højere end gennemsnittet

³⁸ Der blev udført både normalitets- og T-test, hvilket resulterede i forkastelsen af en hypotese om distribution.

³⁹ Der blev drøftet forskellige afskæringspunkter internt i arbejdsgruppen. Forslaget afspejler resultatet af denne proces.

⁴⁰ I tilfælde af normalitet svarer de valgte afskæringspunkter stort set til 15 %, 30 %, 50 %, 70 % og 85 % af den kumulative fordeling.

Ved at kombinere evalueringen af niveauer og af ændringer er det muligt at placere et lands overordnede præstation i henhold til hver enkelt indikator i en af følgende syv kategorier. Farvekoden afspejles i figur 3, 4, 5, 17 og 18.

De, der præsterer bedst	score på mindre end - 1,0 for så vidt angår niveauer og mindre end 1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor niveauerne er langt bedre end EU-gennemsnittet, og hvor situationen bedres eller ikke forværres langt hurtigere end EU-gennemsnittet
Bedre end gennemsnittet	score på mellem - 1,0 og - 0,5 for så vidt angår niveauer og på mindre end 1 for så vidt angår ændringer <u>eller</u> score på mellem - 0,5 og 0,5 for så vidt angår niveauer og på mindre end - 1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor niveauerne er bedre end EU-gennemsnittet, og hvor situationen bedres eller ikke forværres langt hurtigere end EU-gennemsnittet
Gennemsnitlig/neutral	score på mellem - 0,5 og 0,5 for så vidt angår niveauer og mellem - 1,0 og 1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor niveauerne er gennemsnitlige, og hvor situationen hverken forbedres eller forværres langt hurtigere end EU-gennemsnittet
God, men forværres	score på mindre end - 0,5 for så vidt angår niveauer og på mere end 1 for så vidt angår ændringer <i>og</i> med en ændring på over nul ⁴¹	Medlemsstater, hvor niveauerne er bedre eller langt bedre end EU-gennemsnittet, men hvor situationen forværres langt hurtigere end EU-gennemsnittet
Svag, men i bedring	score på mindre end 0,5 for så vidt angår niveauer og på mindre end - 1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor niveauerne er dårligere eller langt dårligere end EU-gennemsnittet, men for situationen bedres langt hurtigere end EU-gennemsnittet
Bør holdes øje med	score på mellem 0,5 og 1,0 for så vidt angår niveauer og på mere end 1,0 for så vidt angår ændringer <u>eller</u> score på mellem - 0,5 og 0,5 for så vidt angår niveauer og på mere end 1,0 for så vidt angår ændringer	I denne kategori finder man to forskellige tilfælde: i) medlemsstater, hvor niveauerne er dårligere end EU-gennemsnittet, og hvor situationen forværres eller ikke bedres tilstrækkeligt hurtigt, ii) medlemsstater, hvor niveauerne er på linje med EU-gennemsnittet, men hvor situationen forværres langt hurtigere end EU-gennemsnittet

⁴¹ Den sidstnævnte betingelse forhindrer, at en medlemsstat, der har "lave" eller "meget lave" niveauer, bliver udpeget som "i forværring", når det har en ændring, der er "meget højere end gennemsnittet", men stadig er nedadgående.

Situationen er kritisk	score på mindre end 1,0 for så vidt angår niveauer og på mere end -1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor niveauerne er langt dårligere end EU-gennemsnittet, og hvor situationen forværres eller ikke bedres tilstrækkeligt hurtigt
-------------------------------	--	--

For så vidt angår den disponible bruttohusstandsindkomst (GHDI), der kun fremgår af ændringerne, er der anvendt følgende klassificering (se figur 14):

De, der præsterer bedst	score på mere end 1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor ændringerne er langt højere end EU-gennemsnittet
Bedre end gennemsnittet	score på mellem 1,0 og 0,5 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor ændringerne er højere end EU-gennemsnittet
Gennemsnitlig/neutral	score på mellem -0,5 og 0,5 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor ændringerne er gennemsnitlige
Bør holdes øje med	score på mellem -0,5 og -1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor ændringerne er højere end EU-gennemsnittet
Situationen er kritisk	score på mere end -1,0 for så vidt angår ændringer	Medlemsstater, hvor ændringerne er langt lavere end EU-gennemsnittet

Generering af konfidensintervaller for sociale indikatorer og deres anvendelse i metodologien

EU-SILC er stikprøveundersøgelse, hvilket betyder, at kun en lille del af befolkningen (stikprøven) er blevet interviewet. Ud fra resultaterne af stikprøveundersøgelsen giver statistiske teorier dernæst mulighed for at anslå visse karakteristika ved hele befolkningen med en fejlmargen, der kan kvantificeres. Det betyder, at man, når man kigger på indikatorer, også bør kigge på målenøjagtigheden. På samme måde bør man også tage højde for målenøjagtigheden, når man kigger på en nominel ændring i værdien for en indikator fra et år til det næste, fordi det, på grund af den iboende statistiske fejlmargen, kan forekomme, at der reelt ikke er sket nogen ændring i den pågældende indikator.

EU-SILC er en kompleks undersøgelse med forskelligt stikprøvedesign i forskellige lande. Af den grund er standardmetoder "efter bogen" ikke direkte anvendelige med henblik på at beregne målenøjagtigheden. Eurostat, der har fået væsentlig metodologisk støtte fra Net-SILC2-netværket af eksperter, har valgt at anvende en "lineariseringstilgang" i kombination med endelig klynge-metoden med henblik på estimation af variansen. De estimer, der fremkommer, vil dernæst blive anvendt til vurdering af, hvorvidt ændringer fra et år til et andet og forskelle i niveauer i forhold til EU-gennemsnittet er statistisk signifikante eller ej.

Sammenfattende tabel over afskæringspunkter

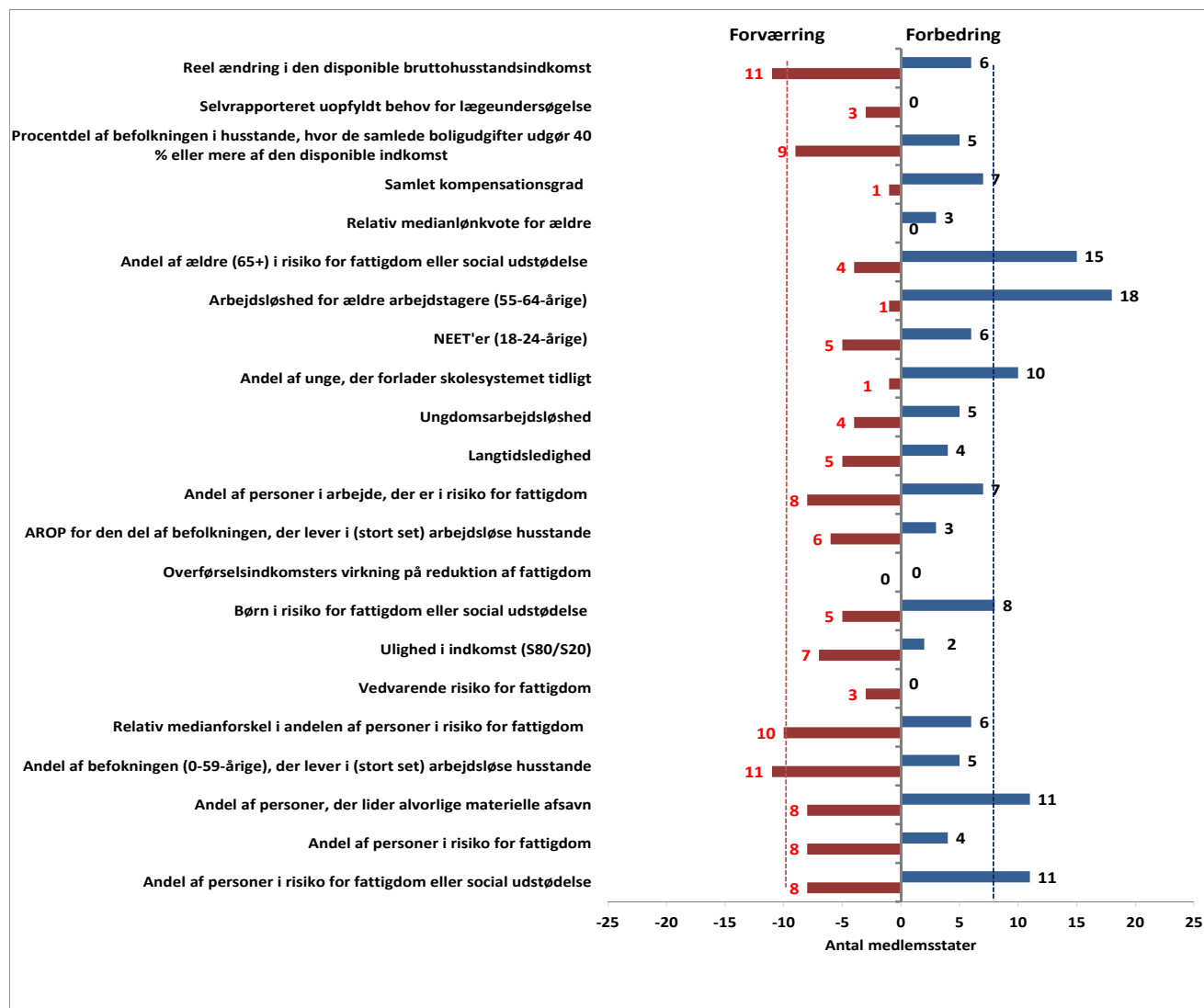
		Meget lav	Lav	Gennemsnitlig	Høj	Meget høj
Arbejdsløshed	Niveauer	mindre end 4,9 %	mindre end 7,4 %	mellem 7,4 % og 12,4 %	mere end 12,4 %	mere end 14,9 %
	Ændringer	mindre end - 1,6 % procentpoint	mindre end - 1,2 % procentpoint	mellem - 1,2 procentpoint og - 0,4 procentpoint	mere end - 0,4 procentpoint	mere end 0,0 procentpoint
Ungdomsarbejdsløshed	Niveauer	mindre end 11,0 %	mindre end 16,8 %	mellem 16,8 % og 28,5 %	mere end 28,5 %	mere end 34,3 %
	Ændringer	mindre end - 4,2 % procentpoint	mindre end - 3,3 procentpoint	mellem - 3,3 procentpoint og - 1,5 procentpoint	mere end - 1,5 procentpoint	mere end - 0,6 procentpoint
NEET	Niveauer	mindre end 7,7 %	mindre end 10,0 %	mellem 10,0 % og 14,5 %	mere end 14,5 %	mere end 16,8 %
	Ændringer	mindre end - 1,3 procentpoint	mindre end - 0,9 procentpoint	mellem - 0,9 procentpoint og - 0,1 procentpoint	mere end - 0,1 procentpoint	mere end 0,4 procentpoint
GHI	Ændringer	mindre end - 0,1 %	mindre end 0,6 %	mellem 0,6 % og 2,0 %	mere end 2,0 %	mere end 2,7 %
AROP (18-64-årige)	Niveauer	mindre end 12,2 %	mindre end 13,9 %	mellem 13,9 % og 17,3 %	mere end 17,3 %	mere end 19,0 %
	Ændringer	mindre end - 0,6 % procentpoint	mindre end - 0,2 % procentpoint	mellem - 0,2 procentpoint og - 0,6 procentpoint	mere end 0,6 procentpoint	mere end 1,0 procentpoint
S80-S20-forhold	Niveauer	mindre end 3,8	mindre end 4,3	mellem 4,3 % og 5,4 %	mere end 5,4	mere end 5,9
	Ændringer	mindre end - 0,2	mindre end -0,1	mellem -0,1 og 0,2	mere end 0,2	mere end 0,3

Bilag 6: Oversigt over centrale beskæftigelsesmæssige udfordringer og særligt gode resultater på arbejdsmarkedet (C = udfordring, G = gode resultater på arbejdsmarkedet) – vedtaget i juni 2015⁴²

Land	Arbejdsmarkedsdeltagelse	Arbejdsmarkedets funktion, bekæmpelse af segmentering	Aktive arbejdsmarkedspolitikker	Social sikkerhed	Balance mellem arbejde og privatliv	Jobskabelse	Ligestilling mellem kønnene	Opkvalificering og produktivitet, livslang læring	Uddannelsessystemer	Lønfastsættelsesmekanismer og udvikling af omkostninger ved arbejde
BE	C	C	C	C/G	C	C	C	C	C	C
BG	C	C	C	C/G	C	C		C	C	C
CZ	C/G		C	G	C		C	G	G	
DK	C/G	G		C/G	C/G			C/G		
DE	G		C	C	C	G	C	C	C/G	
EE	G	G	C	C/G	C		C	C	C/G	
IE	C		C	C/G	C/G			C/G	C/G	
EL	C		C	C	C	C		C	C	
ES	C	C/G	C	C	C	C/G	C/G	C	C	G
FR	C/G	C		G		C		C/G	C	C
HR	C	C/G	C	C	C		G	C/G	C/G	
IT	C/G	C	C	C/G	C/G	C	C/G	C	C	C
CY	C	C	C	G	C	C	C/G	C/G	C/G	
LV	C/G	G	C	C	C	C		C/G	C	
LT	C/G	C	C	C	C	C	G	C/G	C/G	
LU	C/G		C	C		G			C/G	C
HU	C/G			C	C	C/G		C/G	C	
MT	C/G	G	C/G	C	C/G	G	C/G	C	C	
NL	C/G	C		C/G			C			
AT	C/G	G	G	C/G	C	C/G	C		C/G	
PL	C	C	C	C	C		C	C	C/G	
PT	C	C	C		G	C		C	C	
RO	C	C/G	C	C/G	C	C	C	C	C	C
SI	C	C/G	C	C	G	G	G	C	G	C/G
SK	C	C	C	C	C		C	C	C/G	
FI	C	C	C	G			G		G	C
SE	C/G	G	G		G	C		G	C/G	
UK	C/G	G		C	C	G		C	C/G	

⁴² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9307-2015-INIT/en/pdf>

Bilag 7: Oversigt over "sociale tendenser, der bør holdes øje med" og medlemsstater med statistisk signifikante forværringer og forbedringer som identificeret af Udvalget for Social Beskyttelse

2012-2013	Medlemsstater, hvor situationen er betydeligt forværret	Medlemsstater, hvor situationen er betydeligt forbedret
Andel af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse	DE, EL, MT, NL, PT, SI, SE, UK	BE, BG, CZ, FR, HR, IT, LV, LT, PL, RO, FI
Andel af personer i risiko for fattigdom	CY, EE, LT, LU, MT, NL, PT, SI	BE, CZ, FR, FI
Andel af personer, der lider alvorlige materielle afsavn	DK, DE, EL, CY, LU, NL, PT, UK	BE, BG, EE, FR, HR, IT, LV, LT, PL, RO, FI
Andel af befolkningen (0-59-årige), der lever i (stort set) arbejdsløse husstande	DK, EL, ES, IT, CY, LU, NL, PT, SI, SE, UK	EE, FR, HR, LV, RO
Relativ medianrisiko for anden af personer i risiko for fattigdom	EL, IT, LT, LU, MT, AT, PT, RO, SI, SK	CZ, EE, HR, CY, LV, UK
Vedvarende risiko for fattigdom	EL, LT, AT	
Indkomstfraktiandel (S80/S20)	BG, DE, LT, LU, HU, MT, SI	BE, UK
Børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse	EL, LT, PT, SI, UK	BE, CZ, FR, HR, IT, LV, RO, FI
AROP for den del af befolkningen, der lever i (stort set) arbejdsløse husstande	EE, FR, IT, CY, LU, PT	DE, FI, UK
Andel af personer i arbejde, der er i risiko for fattigdom	DE, CY, LT, LU, HU, MT, PT, SI	BE, CZ, DK, EE, EL, RO, UK
Langtidsledighed	EL, ES, IT, CY, PT	EE, IE, LV, LT
Andel af unge, der forlader skolesystemet tidligt	SK	BE, DK, IE, EL, ES, FR, CY, LU, PT, UK
Ungdomsarbejdsløshed (15-24-årige)	BE, HR, CY, NL	DK, EE, IE, LV, LU
NEET'er (18-24-årige)	BE, HR, IT, CY, NL	DE, IE, FR, LV, LU, MT
Arbejdsløshed for ældre arbejdstagere (55-64-årige)	CY	BE, BG, CZ, DE, EE, IE, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, AT, PL, UK
Andel af ældre (65+) i risiko for fattigdom eller social udstødelse	EE, LV, LU, UK	BE, BG, DK, FR, IT, CY, LT, HU, MT, PL, PT, RO, SK, FI, SE
Relativ medianlønvote for ældre		CY, HU, SK
Samlet kompensationsgrad	BG	EL, IT, LT, HU, MT, SK, UK
Selvrapporteret uopfyldt behov for lægeundersøgelse	EL, IT, LV	
Procentdel af befolkningen i husstande, hvor de samlede boliquidiffer udgør 40 % eller mere af den disponible	CZ, EL, HR, IT, LU, NL, SI, FI, UK	BE, EE, FR, HU, RO
Reel ændring i den disponible bruttohusstandsindkomst	BE, CZ, DK, EL, IT, NL, AT, PT, SI, FI, UK	DE, ES, LV, LT, HU, SK

Note: De sociale tendenser, der bør holdes øje med i 2012-2013, som vedtaget af Udvalget for Social Beskyttelse den 23. februar 2015, peger på forværring i flere end en tredjedel af medlemsstaterne på baggrund af de på det tidspunkt tilgængelige data og er fremhævet med rødt i ovenstående tabel (kilde: Social Europe: Aiming for inclusive growth. Annual Report of the Social Protection Committee on the social situation in the European Union 2014).